

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Moviments socials urbans i construcció de la ciutat

Miquel Domingo Clota

FEBRER 1992

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
jaume
BOFILL
Bofill

INDEX

- I. Introducció.
 - 1.1 Justificació de l'estudi.
 - 1.2 Abast del treball: temàtic, geogràfic i temporal.
 - 1.3 Hipòtesis inicials.
 - 1.4 Metodologia.
- II. Consideracions sobre la ciutat
- III. La construcció de la ciutat de Barcelona des del 1960 fins a les primeres eleccions municipals democràtiques. I a partir del primer Ajuntament democràtic fins al 1987:
 - 3.1 Consideracions prèvies.
 - 3.2 La post-guerra.
 - 3.3 Etapa Porcioles.
 - 3.4 Etapa Massó.
 - 3.5 Etapa Viola
 - 3.6 Etapa Socas
 - 3.7 L'Ajuntament democràtic
- IV. A manera d'història dels Moviments Socials Urbans.
 - 4.1 Causes de l'aparició dels M.S.U.
 - 4.2 Actores, evolució i etapes.
 - 4.3 De la reivindicació a la negociació
 - 4.4 Resum.
- V. Estudi de les reivindicacions:
 - 5.1 Criteris seguits per la divisió zonal, elecció de les associacions i variables inventariades.
 - 5.2 Resum de les reivindicacions i localització gràfica
 - 5.3 Tipus de reivindicació en relació amb la tipologia del barri, amb la data de l'inici, relació entre reivindicació i resultat, incidència de les reivindicacions en la transformació del barri
- VI. - Balanç general de l'estudi.
 - Valoració de la incidència de les reivindicacions sobre la ciutat.
 - Concepte globalitzador o particularista en les reivindicacions.
 - Consideracions quantitatives i qualitatives dels M.S.U. en la construcció de la ciutat.

Epíleg.- En les actuals circumstàncies de democràcia municipal quin és el paper dels veïns, quin el dels tècnics i quin el de l'Ajuntament per construir ciutat. Es pot plantar un arbre democràticament?

Bibliografia.

Anexes:

- 1.- Fitxes de totes les reivindicacions detectades.
- 2.- Fitxes Associacions de Veïns consultades.
- 3.- Fitxes Fonts d'Informació.
- 4.- Resums entrevistes grabades.

Bibliografia.

I. INTRODUCCIO

1.1 Justificació de l'estudi

Entre 1968 i 1982, gran part de la preocupació urbana a Catalunya va girar entorn de les reivindicacions plantejades pels MOVIMENTS SOCIALS URBANS. Moviments sorgits paral·lelament en diversos països europeus i en algunes poblacions de la costa oest dels Estats Units. L'origen, presupostos ideològics, actuacions i objectius d'aquests moviments han estat analitzats, des de perspectives sociològiques i/o polítiques, en molts treballs que van des de tesis doctorals, fins a publicacions més ambiciosos. Els moviments socials, estudiantils, urbans, etc. sorgits en la dècada dels 60 van estar definits com a formes alternatives de la lluita tradicional dels moviments de masses, nascudes de les contradiccions del capitalisme avançat, que intentaven fer front a problemes sectorials reclamant objectius parcials, molt concrets i heterogènis i exigint tot plegat noves formes d'organització. Pel que fa referència als moviments urbans, [que citarem a partir d'ara com a M.S.U.] es tractava d'oposar-se a actuacions urbanístiques que representarien una degradació de l'entorn o bé reivindicar habitatges, equipaments, serveis.

En el cas concret de Barcelona les reivindicacions tant podien reclamar una escola, com una zona verda o un simple semàfor, considerant tots aquests elements com indispensables pel barri a fi que aquest esdevingués ciutat. Era un intent de reconvertir a ciutat ortodoxa un tros concret de trama urbana, considerada marginal en funció precisament d'aquestes mancances. Es a dir, es tractava d'un ventall de demandes comuns a la majoria dels barris però que caldria re situar dins d'una macro-estructura de la ciutat. Es reivindicava la igualtat entre zones que havia d'aconseguir-se suprimint les diferències que mantenien certs fragments urbans en

una situació de no-ciutat. En aquest sentit, i paral·lelament a les motivacions polítiques que generaren aquests moviments, les reivindicacions en sí mateix, poden qualificar-se de reivindicacions polítiques per les seves característiques de recerca d'una estructura urbana més igualitària i per tant més justa.

Les reivindicacions se centraven en la demanda de coses concretes, en dèficits immediatament detectables, recolçats a més per tota una ciència urbanística ja explotada, conseqüència lògica del racionalisme i els seus fills: els estàndards. Les protestes s'orientaren així de manera quantitativa: un nombre determinat de places escolars, uns m² de zona verda, nous llits hospitalaris, etc. i en general es volcaren sobre el dèficit d'equipaments provocat pel procés especulatiu que havia generat la construcció d'aquell tros de ciutat marginal. Aquests tipus de reivindicacions eren immediates, no es necessitaven grans arguments teòrics perquè el veïnat entengués la injustícia que patia, estava carregat de raó al reclamar equipaments.

En alguns casos les demandes es concretaren sobre determinats espais buits, encara no ocupats. Davant la possibilitat que els dediquessin a usos lligats al sector privat, foren reivindicats pels veïns que lis atribuïren uns usos sense que sovint s'hagués previamente establert una comprovació de la seva idoneïtat locacional o de capacitat, per desenvolupar la funció assignada a la demanda. Incoherències per altra part força explicables, si es considera el concepte de ciutat igualitària que analitzarem més endavant i que com ja s'ha apuntat fonamentava les reivindicacions del M.S.U. La simple comparança entre els diferents fragments de la ciutat, feia evident el desequilibri i aleshores es pretenia des d'un punt de vista col·lectiu restablir la igualtat i conseqüentment reconvertir tota la trama urbana en una ciutat ortodoxa, que s'identifica amb una ciutat ben equipada, sense cap desajust en el sentit més ample de la paraula. S'intentava doncs resoldre un

problema qualitatiu sobre una base quantitativa.

Paral·lelament també es van produir altres reivindicacions que no pertienien tan sols solucionar la manca d'equipaments, sinó que s'oposaven a futures realitzacions argumentades per les necessitats generals de la ciutat, que segurament repercutirien negativament sobre el barri en concret. Dins d'aquest grup cal situar totes les grans obres d'infraestructura viària (cinturons, túnels, rondes).

Sens dubte pels dirigents dels M.S.U. la conscienciació social que havia de produir aquest moviment passava per una anàlisi més completa de les relacions socio-econòmiques que expliquen els desequilibris urbans i per tant, totes aquestes reivindicacions comportaven una càrrega ideològica que havia de conduir a una conscienciació política més profunda. Aleshores, caldria veure els M.S.U. tan sols des d'una òptica política?, Foren només un moviment de sensibilització política al marge de la realitat urbana?

L'interès pel tema de l'estudi neix d'un intent de respondre a qüestions com aquestes, a partir de la casuística plantejada per una sèrie d'experiències professionals dels membres de l'equip relacionades amb reivindicacions de les associacions de veïns.

Una primera fita de reflexió va estar la participació de Miquel Domingo com a membre del Laboratori d'Urbanisme de Barcelona en el concurs d'idees per un "contrapla" al "Pla de la Ribera". En l'edició de la memòria i el projecte que foren seleccionats amb el primer premi el desembre de 1971, es remarcava que *"la iniciativa de actuación privada en el sector litoral de Barcelona marca, no sólo el primer intento español de gran inversión capitalista en remodelación urbana, sino también el primer movimiento importante de resistencia popular sistemática frente a las iniciativas urbanísticas institucionales"*¹. Es a dir que en front de

¹ M.SOLA-MORALES i altres. *BARCELONA. Remodelación capitalista o desarrollo urbano en el sector de la Ribera Oriental*. Gustavo Gili 1974. (pàg.1)

L'anàlisi d'aquesta època pretenia també, incidir en el debat sobre la participació ciutadana en tot el procés de fer ciutat, que fa inevitable la pregunta per què quan el moment era institucionalment negatiu per la participació, els moviments urbans tingueren més vida i més resonància les seves reivindicacions, tant a nivell de projectes com de realitzacions i en canvi quan la situació política es normalitzà esdevenint institucionalment positiva per la participació, el moviment es va esmortuir. Cal entendre que això es va produir perquè els capdavanters dels M.S.U. en el primer moment esdevingueren els que ostenten encara avui el poder polític o tècnic de la ciutat?. Es podria preguntar també per què aquells que en els moments àlgids i forts dels M.S.U. reclamaven "la participació dels ciutadans en la planificació de la ciutat" avui que controlen el poder municipal, els costa tant d'entrar en aquesta dimensió malgrat la llei de participació ciutadana; llei que en el seu moment fou rebuda amb moltes reticències per les associacions de veïns.

1.2 Abast de treball: temàtic, geogràfic i temporal.

Com es desprén de la justificació anterior el treball pretén esbrinar fins a quin punt les reivindicacions dels M.S.U. van contribuir a estructurar barris, a fer ciutat, a partir de quina visió, només tècnica?. Hi havia consciència de barri, de ciutat en els M.S.U.?

Obrir aquesta perspectiva obliga a posar damunt la taula molts i diferents aspectes conflictius, obscurs, poc definits i també sovint contradictoris: què vol dir construir ciutat?., quins elements la construeixen?, es pot construir democràticament una ciutat? la construcció de la ciutat no és feina dels tècnics? L'objecte de l'estudi no és contestar directament aquest entrellat de preguntes o de moltes altres que podrien plantejar-se però si exigeix definir previamente alguns conceptes com ciutat, barri, connurbació, construcció de ciutat, etc., a fi d'establir el marc teòric que

les grans intervencions especulatives la reivindicació popular anava ja més enllà de la pura demanda puntual i podia pendre unes dimensions que incidien de forma significativa en l'estructuració d'un barri.

Un altre punt de reflexió va estar la problemàtica plantejada a la plaça de Lesseps, on el pas del primer cinturó de Ronda representava una forta alteració de la trama urbana. El projecte municipal proposava un pas elevat que creuava la plaça de punta a punta, col·locant un artefacte que treia tota la qualitat d'espai lliure que fins aleshores havia tingut el conjunt. La contundent oposició dels veïns en aquest cas va aconseguir aturar i modificar el projecte inicial, suprimint el pas elevat però no va ser capaç d'oferir un model alternatiu i factible i el resultat ha estat un dels espais més desafortunats de la ciutat, la desaparició de la plaça com a tal i un dels nusos d'enllaç de la ciutat amb un entorn més caòtic.

Ensems la col·laboració permanent d'en Joan Costa amb Nou barris, amb Sant Andreu i tants altres barris, així com la realització d'estudis conjunts a la Barceloneta que impulsaren el seu Pla de remodelació, han estat en la base de la discussió durant anys sobre el reflexe e influències de les reivindicacions veïnals en la conformació de la Barcelona actual, en la forma física de fer ciutat.

Quan a finals de 1986 es va plantejar la possibilitat de fer aquest estudi a la Fundació Bofill, creïem que hi havia prou distància històrica per intentar una nova lectura dels M.S.U. a casa nostra. No es tractava de reincidir en aspectes ja abordats, ni molt menys encara de menysvaluar aquests moviments sinò d'obrir una nova perspectiva que fins aleshores i pels motius que fos no havia estat contemplada en els estudis realitzats sobre el tema: la influència dels M.S.U. en la construcció física de la ciutat i especialment en el cas de Barcelona.

enquadra l'estudi.

Concretament l'estudi s'ha centrat en la construcció física de la ciutat, entenent per construcció física la materialització de les edificacions, urbanització de carrers, construcció de zones verdes, realització d'equipaments que de forma palpable tenen un paper important en la forma de la ciutat. S'han analitzat les reivindicacions físiques, dibuixables i localitzables geogràficament, i no s'han considerat aquelles reivindicacions abstractes, "més escoles", "més zones verdes", sense un topos concret assignat. Incideix exclusivament en les reivindicacions de tipus urbanístic, prescindint d'altres que fan referència a aspectes assistencials, educatius, etc... que tant sols s'han tingut en compte en el seu aspecte constructiu, és a dir, quan implicaven una exigència de noves construccions o de canvi d'ús i per tant comportaven una incidència física sobre la ciutat. L'exclusió no menysvalora el paper que juguen en la construcció de la ciutat les reivindicacions sense una immediata repercussió física. Precisament perquè es reconeix la importància de la seva aportació a la construcció del cos social determinant del contenidor físic, es pensa que la complexitat del tema és matèria suficient per a altres estudis específics mentres que desborda les intencions d'aquest.

Els M.S.U. varen ser un fenomen generalitzat per tota l'Àrea Metropolitana, que es va estendre en molts altres indrets de Catalunya. La seva incidència va ser tan forta que condiciona encara molts municipis. A tall d'exemple es pot citar el fet de bastants Ajuntaments que es troben avui amb un important patrimoni de locals que havien estat reivindicats pels veïns i que no disposen de prou pressupost per rehabilitar-los o no saben massa quina destinació donar-los.

L'extensió de l'àmbit de les reivindicacions feia difícil limitar el marc geogràfic de l'estudi. Però ensems era obligat fer-ho tan per

facilitar el treball de camp com per raons de mètode donada la heterogeneïtat de les ciutats implicades. Considerant que un dels punts que interessava aprofundir era el paper jugat pels barris en el tema, es va circumscriure a la ciutat de Barcelona ja que la complexitat de la seva estructura urbana permet analitzar una sèrie de tipus amb prou variables com per esdevenir paradigma d'altres indrets. Es prescindeix per tant de qualsevol reivindicació d'altres ciutats del Barcelonès o de la resta de Catalunya.

També s'obvien en principi les interrelacions mundials sense considerar altres situacions semblants a la nostra. Com a punt de partida es creu convenient establir una certa independència entre la realitat barcelonina i altres moviments forans, sense que això impedeixi en les conclusions establir relacions i comparances, mentre que a priori podria comportar certs prejudicis que limitessin l'estudi.

La idea inicial era estudiar les repercussions d'un moviment que pensàvem acabat, delimitat en el temps 1969-79, i per tan amb prou perspectiva per permetre l'anàlisi d'uns casos paradigmàtics pel tipus de reivindicació i/o del barri i la seva incidència.

L'etapa a analitzar es delimitava entre dos punts de referència temporal: en un extrem el final de la dècada dels 60 i començament dels 70 quan els M.S.U. en sentit ample (associacions de veïns, centres socials, col·legis professionals....) varen sortir a la palestra en tot el que feia referència a qüestions urbanes i en l'altre extrem l'inici de la dècada dels 80 en la qual semblava haver-se assistit a la mort de tots aquests moviments. Entre aquests dos punts s'havien donat dues situacions polítiques diferents: dictadura i democràcia. I en cada un d'aquests moments s'havien produït intervencions físiques prou fortes per fer ciutat, de tipus molt diferent: obertura dels cinturons, túnels del Tibidabo i de la Rovira, en la primera

etapa; noves places, rehabilitacions, en la segona.

Però, la primera constatació a l'iniciar la recerca de la documentació fou que malgrat la manca de transcendència als mitjans de comunicació, el moviment associatiu amb més o menys canvis, amb més o menys entrebancs, continuava. Si bé, podia parlar-se de la seva desaparició com a moviment de masses, en tant que s'havia passat d'una etapa de reivindicació a un altra de negociació, al llarg dels anys s'havien anat plantejant noves demandes en tots els barris, mentre continuaven oberts temes reivindicats en els inicis. A més la majoria de reivindicacions aconseguides ho havien estat en la segona etapa.

Sense pretendre avançar ara el contingut del capítol IV, ni una part de les conclusions, constatem el fet perquè va obligar a un replantajament del període a analitzar. Per dur a terme un seguiment dels casos fins a la seva resolució s'ha hagut d'ampliar el marc temporal, tancant-lo (en un principi per raons purament pràctiques) el 31 de Decembre de 1987. Avui, no obstant, la data sembla que delimita amb més o menys precisió, el final d'una etapa i l'obertura una de nova, marcada per les darreres intervencions urbanístiques en la ciutat de Barcelona, condicionades per la proximitat de les olimpíades. Però això ja és un altra història.

Finalment l'estudi pretén també tenir una inflexió propedèutica en el sentit de tot analitzant els èxits i fracassos d'una experiència passada, assajar noves bases que permetin obrir camins per crear una consciència i sensibilitat urbanística en el ciutadà. Quina hauria de ser avui l'actuació dels M.S.U., en front dels Ajuntaments democràtics? Quins mecanismes serien necessaris per aconseguir una educació cívica realment crítica? La participació constructiva és una utopia irrealitzable?

1.3 Hipòtesis inicials

Generalment quan s'estableixen certes hipòtesis abans de començar un treball es que es parteix d'unes idees sorgides de l'experiència o de pre-estudis que indiquen per on aniran els trets. Després el desenvolupament del treball obliga a corregir-les. En aquest cas els primers passos en recerca de documentació varen ja obligar-nos a rectificar-ne algunes.

La primera hipòtesi era que els M.S.U. havien acabat i el seu estudi permetia analitzar la successió d'accions: intervenció privada o pública, reivindicació popular, reacció de la autoritat, rectificació de la proposta i per tant valorar la correlació entre allò demanat (o rebutjat) i allò aconseguit incidint sobre la construcció de la ciutat. Com ja hem descrit al delimitar el marc temporal aquesta consideració era equivocada.

Segona hipòtesi: els M.S.U han servit com element aglutinador de la consciència de barri, reforçant-la, quan aquesta existia i potenciant de forma clara la creació o engrandiment de les associacions de veïns, segons el casos. Altres vegades una reivindicació social en un context urbà desarraigat, de recent creació o sense tradició associativa, ha servit precisament per crear-la de nou, fer conscienciar a la gent i constituir la primera infraestructura de barri. Es podria dir que els M.S.U. van actuar com uns agents conscienciadors urbans.

Tercera hipòtesi: s'havien donat dos nivells de reivindicació, que correspondrien a dues etapes consecutives en el desenvolupament dels M.S.U., dins de cada sector de la ciutat.

En primer lloc es podria detectar una conscienciació per reivindicacions fonamentalment quantitatives, conseqüència directa de la falta de serveis urbans i d'equipaments, tant en barris de nova formació, com en trames urbanes velles i degradades. Aquestes reivindicacions s'haurien limitat a demanar tot allò que faltava,

sense preocupar-se d'altres condicionants. Si bé normalment indicarien el possible solar on situar-ho, no entrarien en cap altra consideració. Aquest període es correspondria a la època anterior a la democràcia. La dels anys setanta, quan l'Ajuntament del batlle Socias començava a escoltar el veïns i s'iniciava una compra de sòl per fer realitat les demandes.

Amb l'adveniment de la democràcia les reivindicacions, en el que simplificant es podria anomenar una segona etapa, prenen un caràcter més qualitatiu. Les associacions de veïns protestaven ja no tan sols per uns serveis deficitaris, sinó que reclamaven el dret a una certa qualitat, a decidir la forma, situació i distribució de l'espai. Algunes vegades eren escoltades, d'altres no.

Com a quarta hipòtesi, es plantejava la probable diferència entre barris a l'hora de caracteritzar les seves demandes que vindrien determinades, quasi de forma taxativa, pel grau de desenvolupament urbanístic i per la conscienciació política. Una primera aproximació ens va descobrir que eren molt més complexes els elements que entraven en joc. Que barris de característiques similars donaven respostes diferents i feien difícil una classificació que permetés seleccionar cassos. Calia una investigació més ample.

Hipòtesi en la base de tot l'estudi: Incidència dels moviments Socials Urbans en la construcció de la ciutat de Barcelona, en la doble vessant de confrontació amb els anteriors Ajuntaments franquistes i amb els actuals Ajuntament democràtics.

1.4 Metodologia

L'estudi s'estructura a partir d'un cos teòric que defineix en primer lloc aquells conceptes teòrics urbans que sustenten l'anàlisi. En el segon capítol es recull la història urbana de Barcelona situant els

projectes i realitzacions a partir dels anys 60 en el context cultural i polític, com enmarcament de les reaccions alternatives dels M.S.U. El tercer capítol està dedicat a l'estudi històric dels M.S.U. en aquells aspectes que més incideixen en les reivindicacions urbanes a Barcelona.

Determinada la base teòrica s'emprén l'anàlisi empíric de les accions concretes dels M.S.U. a casa nostra. La metodologia d'aquesta part, la principal de l'estudi, s'ha vist profundament modificada per la rectificació de les hipòtesis. En principi estava previst treballar sobre fonts secundaries ja que suposavem l'existència de documentació suficient, més o menys sistematitzada, per analitzar unes determinades actuacions dels M.S.U. seleccionades prèviament en funció de variables tipològiques referides tan a barris (històrics, d'implantació recent...) com a reivindicacions (zones verdes, obertures nous vials,...). La realitat es que no existeix documentació classificada sobre els casos ni tan sols un inventari. Sense una relació més o menys exhaustiva de les reivindicacions d'un barri es feia difícil elegir la més significativa. A la vegada que no era possible el seguiment de l'evolució d'un cas determinat perquè la informació que es recullia era molt fragmentària.

D'altra banda es descobria la importància numèrica de les reivindicacions. A part de les reivindicacions sonades, de les grans campanyes com "Salvem Sants dia a dia", "Lesseps, pas elevat no", dels Plans populars del Carmel o Nou Baris, eren nombrosíssimes les reivindicacions de tot tipus formulades pels veïns al llarg dels anys.

Tot plegat va fer rectificar el plantejament inicial i decantar-se per un estudi global de cada barri amb la pretensió per una part de recopilar la màxima informació abans de que es perdés definitivament però sobretot perquè s'obria una nova perspectiva. En cada barri s'havien donat i continuaven encara gestant-se, una sèrie

d'intervencions urbanes, fruit de les reivindicacions que havien configurat en major o menor mesura, amb major o menor encert, la fisonomia de la zona.

Malgrat que incrementar el nombre de barris i casos a estudiar i ampliar l'espai temporal representava un augment considerable de feina, allargant els terminis previstos, es va creure important fer-ho, si es volia avaluar l'impacte real de les reivindicacions.

La recollida d'informació s'ha fet doncs amb un treball de camp en les associacions de veïns, a base d'entrevistes amb els dirigents actuals (o els històrics en certs casos que ha estat possible). S'han consultat expedients quan l'associació disposava d'ells. Una font considerable d'informació i sobretot d'evocació ha estat les publicacions de les Associacions que han permès elaborar unes llistes previes de reivindicacions contrastades i completades amb la memòria del veïns i/o les materialitzacions construïdes.

Sobre cada barri analitzat s'ha elaborat un breu informe del seu procés urbà, i s'ha recollit tota la informació possible sobre els inicis i evolució dels tipus de reivindicacions.

De cada una de les reivindicacions detectades s'ha elaborat una fitxa (veure anexe) que recull els aspectes més significatius pel nostre anàlisi a la vegada que pretén sintetitzar el màxim d'informació sobre el cas. Paral·lelament s'ha realitzat un treball d'observació del barri comprovant l'emplaçament dels focus reivindicats, la problemàtica que plantegen les reivindicacions no aconseguides, l'estat de realització de les aconseguides així com l'impacte ambiental que suposen. Les reivindicacions són recollides gràficament en els plans de cada barri els quals possibiliten en un primer nivell d'anàlisi avaluar la seva incidència sobre el propi barri. En un segon nivell, el plano de la ciutat reflexa l'aportació a la conformació de la ciutat.

Finalment pel tema de la participació a més de les experiències recollides hem volgut conèixer l'opinió de tècnics implicats. Per aquest motiu es va convocar una taula rodona amb diferents tècnics que havien intervingut en processos de reivindicació o de resolució de demandes. I es va mantenir una entrevista amb el Sr. Pasqual Maragall, per demar-li el seu punt de vista sobre el tema.

Si en el 86 s'exposava la voluntat que aquest estudi contribuís d'alguna manera a clarificar i orientar el diàleg en "uns moments en què Barcelona està novament immersa en una sèrie de fortes actuacions urbanístiques que condicionaran el seu avenir i que de moment ja plantejen greus contradiccions entre veïns i institucions", avui més que mai quan els veïns semblen recuperar la iniciativa i es repeteixen situacions que semblaven superades, la revisió d'un passat, ja no tan recent, confia aportar nous elements de reflexió.

II. Consideracions sobre la ciutat.

Cal aclarir que aquest capítol no pretén, com ja es diu en la Introducció desenvolupar una teoria sobre la ciutat, sinó tan sols precisar una sèrie de conceptes urbanístics que s'utilitzen al llarg d'aquest treball. Conceptes dels que s'oferirà tant la perspectiva dels autors de l'estudi, com la dels agents del moviment ciutadans que participaren en la construcció del seu entorn pròxim i remot, és a dir de la ciutat.

Entre els anys seixanta i setanta la ciència urbanística, sovint amb l'ajuda de sociòlegs i/o geògrafs, va fer suficients aportacions en el camp conceptual des de les diferents vessants disciplinàries, per tant no es tractaria d'insistir en aquest aspecte.

Per començar caldria diferenciar entre les diverses maneres de creixement de la ciutat, aquells situacions de fet que generen l'aparició de formes de ciutat gairebé contradictòries. Es distingirà en primer lloc els processos urbans reconeguts com a tals, processos que coincideixen amb les pautes establertes pel pensament urbanístic, que a més han estat refrendades per la legislació corresponent i el seu resultat ha estat la ciutat que podem anomenar ortodoxa, una ciutat que respon a totes les exigències urbanístiques, sense mancances importants.

De tots són conegudes aquestes formes de creixement que fins i tot es presenten amb noms que defineixen perfectament allò que són. Un exemple perfecte és el nostre Eixample. Els seus elements més representatius són fàcilment entenedors tant pels profans com per erudits -des de nivells diferents, és clar-, els carrers formen una malla, la illa queda perfectament definida pels anteriors, el tipus d'edificació correspon a les cases de lloguer, l'activitat preponderant era la residència encara que ultimament s'estan produint importants canvis d'us, i un llarg etc. Podriem ampliar els exemples describint altres formes de ciutat, la ciutat jardí, el casc antic, la suburbana, els polígons, però al costat d'aquestes maneres de fer ciutat dintre d'uns canons, n'existeix un altra totalment diferent.

Es fa referència a aquelles formes del procés urbanitzador no reconegudes, en certa manera il·legals. La seva existència es deu a unes raons econòmiques i socials que tenen traducció a nivell físic: el creixement anàrquic, la infradotació o manca absoluta de serveis i equipaments, la baixa qualitat de la vivenda, l'existència d'una pseudo-urbanització incipient i tantes altres mancances que es podrien afegir.

Però davant d'aquesta situació no es pot adoptar una postura simplista, de considerar aquesta forma de creixement com a perniciosa, buscant la manera immediata de suprimir-la. S'ha de tenir present que el fenomen

constitueix un dels paquets més importants del creixement darrer, de moltes ciutats de Catalunya, sobre tot en les dècades dels anys 60 i 70.

Així doncs es pot dir que en el marc històric i geogràfic d'aquest treball, existeixen de forma clara dos grans sub-grups que inclouen les diverses formes de creixement urbà i que d'alguna forma es poden designar com ciutat ortodoxa i ciutat heterodoxa.

Ampliant la descripció de les diferències que les caracteritzen es pot dir que la ciutat ortodoxa neix d'una planificació previa, d'una gestió per part de l'Administració pública i de l'existència d'una voluntat que reconeix la necessitat del canvi d'ús d'uns terrenys que abandonant el seu ús agrícola, o rural, passaran a ser urbans.

Aquesta voluntat incideix en el territori de forma física en l'establiment d'unes alineacions oficials, volums màxims d'edificació i la previsió d'anar establint els diferents serveis i equipaments a mida que aquests esdevinguin necessaris. Ens referim al clavegueram, acomeses d'aigua, llum, gas, pavimentació de les vies, etc... i de les zones verdes, escoles, dispensaris, mercats, etc.... Tanmateix les construccions que es fan en aquests nous carrers tindran una qualitat constructiva acceptable i a més la transmissió de la propietat es realitzarà pels camins legals, quedant perfectament delimitada la nova organització de la propietat del sòl.

Pel contrari la ciutat heterodoxa no reuneix aquestes característiques. La decisió de canviar l'ús del sòl es la majoria de vegades, privada, malgrat que la qualificació en el planejament vigent no ampari aquesta decisió. La seva realització en un moment precís sempre s'aparta de les etapes contemplades en el planejament, es pot dir que no està recolçada per aquella voluntat col·lectiva de la qual es parlava en el cas anterior.

La manca d'un planejament previ o el seu desenvolupament fora de plaç, sense seguir les formes intermitges de planejament (plans parcials, projectes d'urbanització, etc...), comporta una falta de coordinació que es posa de manifest en el resultat espacial.

Això fa que les noves edificacions es limitin a mantenir una alineació mínima que permeti l'accés a cada solar o parcel·la. Per altra banda l'inexistència d'una legislació o la falta de claretat si aquesta existeix, fa que els volums edificats siguin producte de la capacitat econòmica dels seus propietaris i l'ús del sòl entri dins de la mateixa lògica.

Generalment, el fet que el canvi d'ús de sòl rústec a urbà no estigui recolzat per una legislació, fa que el procés d'incorporació dels serveis i equipaments necessaris per produir la ciutat que es ve anomenant ortodoxa, quedi perillosament compromés. Per tant una de les

característiques fonamentals d'aquest creixement heterodoxa és, en la majoria dels casos, la inhibició de l'Administració com actor en la construcció d'aquest nou tros de ciutat. Com a conseqüència els estàndards tant d'edificació com de serveis i equipaments queden molt reduïts quan no són inexistents i la seva millora tan sols serà possible gracies a la gestió privada i a la reivindicació reiterada per part del usuaris. Serà en aquest tipus de ciutat on l'aparició dels MSU serà més viva i les reivindicacions més exigents pensant en equiparar-se a la ciutat ortodoxa.

Establerta doncs la diferència entre els conceptes de ciutat ortodoxa i heterodoxa, en el sentit amb el qual seran utilitzats al llarg del treball apareix la idea que la ciutat justa és aquella que es pot considerar igualitària, enfront de la qual es fa patent la no-igualtat de zones amb més o menys greus mancances d'equipaments o serveis. En aquesta noció ideal d'igualtat s'iniciaria la conscienciació de les reivindicacions veïnals, donat que sempre es té el patró per comparar: la ciutat ortodoxa.

Paral·lelament a les consideracions anteriors, el moviment racionalista aportà les bases científiques per argumentar, des de l'aspecte quantitatiu, les diferents necessitats d'equipaments i de dotacions en general, relacionades totes elles a les pròpies de les dimensions mínimes de la vivenda i altres mesures relacionades amb la ciutat.

L'aportació dels racionalistes va ser important no sols en el camp de la teoria urbanística sinó, també per popularitzar el concepte de ciutat igualitària donat que va fer aparèixer el concepte d'*estàndar* de fàcil utilització tant per profans com per els propis teòrics.

Fins el moment, les diferents teories elaborades sobre el desenvolupament de la ciutat i dins de la seva concepció teòrica havien plantejat el problema de com quantificar els diferents components urbans, sobretot aquells que fan referència a les dotacions. El mateix concepte de ciutat racionalista comportava una divisió clara entre un concepte d'ús, lligat a la necessitat d'establir una activitat a cada lloc i viceversa dotar cada lloc amb un ús determinat, vinculat a la seva vocació (característiques topogràfiques, accessibilitat, situació, etc), per tal d'aconseguir una ciutat sense interferències funcionals. Aquesta ciutat sense problemes, reduïda al simple funcionalisme passava a ser la ciutat ideal i per tant perfecte i desitjable.

No s'entrarà aquí a formular cap crítica sobre els conceptes de la ciutat racional, sobradament analitzats, però sí que es vol remarcar com és a partir d'aquests conceptes d'on arranca el concepte teòric dels M.S.U. per poder establir les bases reivindicatives.

El complement que faltava a la localització dels diferents usos sobre el territori de la nova ciutat, teòrica, era la seva quantificació. Era necessari poder establir uns paràmetres numèrics que ajudessin en el dimensionament de les diferents parts. Després de diversos intents aparegué el concepte d'estandar, que ha perdurat i que malgrat haver sofert diferents modificacions continua en el fons sent el mateix.

Primerament s'establí l'habitant com a patró de mesura de la resta de la ciutat, tant per determinar les superfícies dels diferents usos, com per la quantitat dels mateixos. Així, donada una població definida serà fàcil planificar els metres quadrats adients per vivenda, per escoles, per vials, per equipament sanitari, per comerç, per zones de lleure, per espais verds, per..... Posteriorment es va comprobar que el patró escollit, el del futur habitant, comportava desajustos donat que el tamany de les vivendes, la seva ocupació i altres imprevistos distorsionaven els estandars utilitzats. D'aquesta manera es passà a establir un nou concepte mixte entre el mateix nombre d'habitants i la superfície on es feia l'actuació, és dir a determinar l'entorn físic urbà.

Tot això és, o millor era, relativament fàcil d'utilitzar per les zones de ciutat de nova creació, però no així per les trames urbanes ja consolidades. Dins de la ciutat ja construïda era necessari la determinació d'àmbits on fos possible l'aplicació de la teoria dels estandars. Tanmateix si s'havia arribat, des de unes premises teòriques a poder determinar els dèficits existents i les mesures correctores necessàries, s'obria la possibilitat d'intervenció dins de la ciutat heterodoxa.

En aquest context es retroba el concepte de barri. Concepte lligat intimament amb el propi de ciutat però que sovint havia estat oblidat o interpretat d'altres maneres.

El concepte de barri és, indiscutiblement, molt complexe i segons la disciplina des de la qual es faci l'anàlisi hom es decanta per enfatitzar un aspecte o un altre i per tant la seva definició ve lligada a conceptes que a vegades no sempre són comparables ni compatibles. Si bé aquí no es pretén fer teoria sociològica sobre l'abast del terme, interessa centrar-lo dins del marc del treball i extendre's en una sèrie de consideracions sobre el concepte de barri, donat que aquest és un dels conceptes sobre el quals s'estructura el treball.

Es pot dir que el concepte de barri està intimament lligat al mateix de ciutat, donat que no és possible entendre les actuals ciutats (de cert tamany), com una complexe estructura justificada únicament per les infraestructures de serveis, viàries, els equipaments, les zones verdes...etc., prescindint de l'existència dels barris com un element

vertebrador, social i urbanístic important.

A partir de les premisses anteriors es pot entrar en les consideracions teòriques sobre què és un barri. En una primera aproximació es planteja a nivell més general i per passar en una segona part a determinar els criteris seguits en el cas de Barcelona.

En primer lloc analitzarem els conceptes que aporten els sociòlegs al concepte de barri, sempre lligat a una idea de comunitat homogènia socialment i amb característiques de classe més o menys igualitàries. El barri bé definit per una agrupació de ciutadans amb uns interessos comuns. Dins d'aquesta corrent es poden trobar definicions com les de M. Castells en la seva -famosa en el seu moment- obra, *La Cuestión Urbana* que condensa el pensament d'un sector d'investigadors urbans de formació marxista. El barri és (o era) l'expressió més clarivident de la lluita de classes dins de la ciutat, donat que el barri és l'exponent físic de l'estratificació social i el marc on es reproduïx la mateixa força de treball per tornar a ocupar un lloc en els sistemes de producció (indústries, terciari,)(1).

L'emfasi està centrat en el predomini del cos social, com a fet aglutinador de la comunitat, oblidant d'altres consideracions de tipus urbà que comporten tot una síntesi històrica de la ciutat.

Per altra banda des del camp de l'urbanisme sempre s'ha trobat dificultats per establir una definició taxativa del concepte de barri, donat que la ciutat s'ha contemplat des d'aquesta disciplina com un resultat històric, com una superposició de fets i com una estructura molt més complexa que la simple juxtaposició d'elements. En aquesta línia es pot recordar l'article de Christopher Alexander on defensa que "La ciudad no es un árbol". (2)

Seguint aquest sentit, és creu convenient comentar algunes definicions de barri, de des de la perspectiva dels tratadistes de la ciutat:

L'aportació de l'Aldo Rossi en el seu article, *Consideraciones sobre la Morfología Urbana y la Tipología de la Edificación*, diu: "el barrio se explica con un criterio social, fundado en el principio de la división o segregación de clase y en las funciones económicas, es decir, en un modo concreto de vida urbana que, a su vez, da el nombre del barrio un valor efectivo, a menudo apoyado por una tradición o permanencia histórica"(3). Queda molt clar l'intent de formular una definició on es posa de manifest la vertent històrica de la ciutat, la seva condició de classe i una certa diferència morfològica.

Pel contrari altres tratadistes entenen el barri com una simple

diferència morfològica. Així K. Lynch, en el seu llibre *La imagen de la Ciudad*, diu: "Los barrios o distritos son zonas urbanas relativamente grandes en las que el observador puede ingresar con el pensamiento y que tiene cierto carácter en común; se les puede reconocer desde el interior y de vez en cuando se les puede emplear como referencia exterior cuando una persona va hacia ellos". (4)

Aquí, també, caldria destacar els corrents que es produïren en la dècada dels anys seixanta, sobretot lligats al nou planejament, que establien una certa dualitat entre el concepte de barri i el d'unitat veïnal, entesa aquesta com a unitat mínima de planejament. En aquest sentit és molt aclaridora la definició de G. Alomar en el seu llibre *Sociología Urbana*, "barrio: sector urbano dotado de cierta unidad y personalidad, y asiento de una Comunidad vecinal. (5).

Per altra banda han aparegut detractors del concepte de barri, considerat-lo com un element del passat urbà, que en la ciutat actual ha deixat d'existir. Afirmació totalment equivocada si no es matitza més i no s'estableixen distincions entre les diferents situacions, característiques i estructures urbanes, pròpies de cada ciutat concreta. El mateix L. Munford en l'obra *Perspectivas urbanas*, ho posa de manifest al dir: "Cuando me encontraba en esos ambientes urbanos, la cuestión recién planteada de si existen los barrios, en particular en las grandes ciudades, parece más bien superflua, y aun absurda, en su concepción de que los barrios són meras creaciones mentales voluntarias de los sociólogos románticos. Verbigracia, París, por su unidad cartesiana formal, es una ciudad de barrios, a menudo con carácter arquitectónico bien definido, así como con su aspecto social bien identificable. El barrio parisino es algo más que un distrito postal o una unidad política: es un crecimiento histórico; y el sentido de pertenecer a cierto *arrondissement* o *quartier* particular es tan fuerte en el tendero, el cliente del *bistro*, o el artesano minorista, como el propio sentido de ser parisino"(6).

Tanmateix, Josep Ma. Huertas Claveria, en la entrevista realitzada expressament per aquest treball, en uns termes que resumeixen alguns dels punts anteriors, definia per barri: "geogràficament, un lloc força delimitat, -encara que els límits en una ciutat tant densa són difícils-, en que hi ha un fort sentiment col·lectiu de pertanyer a un barri. Es dir un sentiment propi, històric i recent...això ho trobo molt important. I després que hi hagin unes característiques comuns"(7).

Per tot el vist fins ara, el concepte de barri comporta una certa idea d'autosuficiència a nivell d'equipament primari ben palesa. Amb excepció del lloc de treball, es pot o s'hauria de poder satisfer totes les necessitats quotidianes, quan això no és possible apareix la insatisfacció

i per tant la sensació de marginalitat i la consciència de ciutat heterodoxa.

Aquest concepte de barri com l'organització urbana més pròxima i a la vegada també la més comprensible fa una funció, fins a ser punt, substitutòria del concepte de ciutat en la seva totalitat. Per això és relativament fàcil assimilar la gran ciutat a una simple juxtaposició de barris amb un cert nivell d'autosuficiència on la pròpia ciutat fa una funció complementària, no gaire definida i molt poques vegades entesa. En conseqüència la ciutat queda reduïda al concepte d'una simple agrupació juxtaposada de barris diferents i amb una total desfiguració del concepte d'estructura urbana a nivell de tot el sistema.

El concepte de la ciutat com una simple agregació de barris tindrà una important transcendència en les operacions reivindicatives pròpies, i a la vegada plantejarà dificultats en el moment de valorar operacions urbanes que surten fora de l'àmbit estricte del barri.

Un altre aspecte que cal considerar en quan incideix en les relacions veïnals, és la diferència entre els conceptes de parent, amic i veí, segons descriu S. Keller, en *El Vecindario Urbano*: "El vecino no es, por tanto, ni un pariente ni un amigo, porque el primero es una relación prescrita, que uno tiene que reconocer aunque no tiene porqué apreciar, y el segundo es una relación escogida. No se pierde el pariente ignorándolo, mientras que no se puede mantener al amigo si se le ignora. El vecino, como el pariente, es de alguna manera una presencia objetivamente dada e ineludible en el espacio vital de cada uno"(8). La relació de veïnat, és doncs una relació imposada, lligada al mateix entorn urbà, per tant la relació social sorgida a partir de l'espai urba constitueixen una unitat a tenir en compte dins de la estructura urbana, on el barri es configura com el primer element bàsic.

Donat que dins de l'estructura urbana, el concepte de barri, tant des de la perspectiva sociològica com des de la perspectiva urbanística, està perfectament assumit, aquest esdevé la unitat de referència per totes les reivindicacions veïnals, d'aquí l'estreta interrelació entre barri i veïnat, que generalment però no sempre s'identifiquen.

Des de l'aproximació al concepte de barri, que en la realitat d'una ciutat pot variar substancialment de tamany i de població, es veu ja possible establir una referència entre l'entorn urbà i l'aplicació, comprovació i determinació de déficits segons les teories racionalistes dels estandars urbans. El cercle teòric ja s'ha tancat. S'està en disposició de quantificar les manques de serveis i d'altres necessitats d'un barri. D'aquesta forma es crearà un binomi barri-reivindicacions.

Tot el que s'ha dit fins ara, és aplicable a la ciutat de Barcelona, en tant que estructura urbana. Tant sols cal especificar el concepte de barri utilitzat per definir i delimitar els barris barcelonins en aquest treball. El constructe ha estat escollit no tant per ser o no, considerat com el més idoni si no perquè la delimitació dels diferents barris barcelonins ja ha estat feta en altres processos, tant des de la proposta de divisió de la pròpia Federació d'Associacions de Veïns, que en la determinació dels àmbits de cada Associació, expressen molt bé les idees exposades, com des de la pròpia Administració que va demanar la col·laboració de la FAYB per a dur a terme la divisió administrativa.

A partir de la divisió establerta aleshores, es tractaria d'analitzar breument les tipologies de barris que apareixen. Ni va ser una tasca fàcil la delimitació ni es fàcil una classificació precisa, sobretot per l'existència, d'una juxtaposició de trames històriques, d'altres de recent creació i per últim de parts de ciutat situades en zones de frontera que fa difícil considerar-les com un barri en lletres majúscules.

En primer lloc existeixen els barris formats pels cascs antics, el de la pròpia ciutat, l'antic recinte murat i els dels antics municipis del pla de Barcelona, que a vegades es subdivideixen en altres barris. Tots ells són detectables tant per les seves característiques morfològiques pròpies, com per les característiques de la seva població. En la majoria d'aquest barris s'hi ha d'afegir trames confrontants que corresponen al seu propi creixement, però per haver-se desenvolupat amb posterioritat al temps, les trames i tipologies són diferents, (nucli del Poble Nou i la seva perifèria seguint l'Eixample, Sarrià i les successives zones residencials com Tres Torres, Sarrià Nou).

El segon paquet de barris estaria format per operacions realitzades unitàriament en un moment històric determinat, actuacions més aviat de construccions tipològiques, (cas de la Barceloneta, cases barates,...) i posteriorment els anomenats polígons, tant els construïts en les dècades dels cinquanta, com els posteriors dels seixanta i setanta.

Tot el paquet de l'Eixample forma una altre unitat, molt peculiar, tant per el seu traçat com per la seva tipologia. En aquest cas tot i haver estat concebuda la malla Cerdà com igualitària, és ben sabut que una sèrie de factors com els processos de gestió, la proximitat a l'eix central del passeig de Gràcia, etc, han configurat barris amb diferències fàcilment detectables, que fan de l'Eixample una trama més variada del que sembla a primera vista, (Dreta, Esquerra, Sagrada Família,...).

A inicis de segle i posteriorment es van realitzar certes operacions residencials aprofitant la topografia dels voltants de la ciutat i també com operacions de soldadura i ompliment d'espais encara lliures entre

trames ja consolidades, (Guinardó, Vallcarca, Poble Sec,...) moltes d'elles destinades a les classes més populars. Per altre banda també es van fer operacions molt similars però per classes socials més altes, el que representa el tament d'espais importants dins de l'estructura de la pròpia ciutat de Barcelona, no tant com una ocupació estratègica sinó més per la determinació d'uns espais com a zones privilegiades, (Pedralbes, Av Tibidabo,...).

Finalment es troba una sèrie de barris o millor dit de noves formacions que estan lligades a operacions de marginalitat. Especialment en indrets que es trobaven dins de la mateixa lògica del acoplament citat en el paràgraf anterior, però que per la seva impracticable topografia han estat abocades a construccions totalment marginals. La major part de Nou Barris i el Carmel són el millor exemple.

Aquesta Barcelona dels barris tan complexa i amb diferències remarcadament expresades, conté també indrets de difícil classificació. El barri que corresponen a formacions d'antics pobles dels pla barcelonès o aquelles trames urbanes perfectament determinades i amb característiques molt marcades són fàcilment reconeixibles com a entitats, però existeixen altres zones que per les seves característiques de frontera o la seva manca de característiques específiques no troben la seva condició de barri. Els habitants d'una gran majoria d'aquests sectors s'aglutinen com a tals gràcies als M.S.U. que amb la creació de la corresponent associació de veïns per reclamar alguna deficiència o oposar-se actuacions urbanístiques fa aparèixer aquesta idea de barri. De totes maneres es tornara a parlar d'aquest tema.

Fins aquí, l'anàlisi ha girat en torn de dos temes, el primer que establia la diferència entre el concepte de ciutat ortodoxa i heterodoxa, i l'altre el concepte de barri, en general i aplicat concretament al cas de Barcelona, entès com una part de l'estructura urbana. Per altra banda s'ha considerat la importància de l'estandart com un instrument de mesura, que, al menys a nivell teòric, aporta les possibilitats de comparar i d'establir certs límits de benestar.

Però la ciutat no es pot reduir a una estructura tant minsa sinó que és un complex amb multiplicitat d'implícacions interrelacionades. Per tant es fa necessari l'ampliació del concepte de ciutat actual al concepte de conurbació, (queda clar que no es fa servir la idea d'àrea metropolitana per tota la càrrega política que la denominació comporta). La ciutat tradicional sempre ha estat lligada a una visió molt tradicional, que l'entenia com una estructura reduïda, on existeix una zona central perfectament determinada i altres que depenen de la primera. Sempre queda delimitada dins d'un sol municipi i el dit terme municipal representa l'acabament d'una realitat urbana i l'inici d'una altra. Aquest

aïllament, perfectament vàlid en moments històrics determinats, deixa de ser-ho a partir de la dècada dels cinquanta, per Barcelona, (en altres realitats urbanes molt abans). No es pot entendre la realitat urbana lligada simplement al límit del terme municipal. El fenomen urbà ha sobrepassat el límit estricte del terme municipal per abarcar altres veïns i crear la típica conurbació de la segona meitat del segle XX. El cas de Barcelona es troba en una d'aquestes situacions. Això vol dir que molts dels problemes de la ciutat no poden ésser contemplats de forma únicament a nivell veïnal sinó que tenen una transcendència que va molt més enllà del sentiment de barri, una estructura molt més complexa, de conseqüències més territorials.

En resum es pensa que les bases teòriques sobre les que se sustentaven els M.S.U. podrien esquematitzar-se amb aquests conceptes:

- a) la ciutat es una juxtaposició de barris.
- b) el racionalisme ha donat la quantificació per establir una diferència entre ciutat ortodoxa i heterodoxa.
- c) la simple aplicació dels estàndars assenyala les mancances i les diferents actuacions per resoldre-les.
- d) cada barri entes com una certa unitat autònoma, no pot ser intervingut per actuacions a nivell superior.
- e) es viable una solució barri a barri.

La qüestió que es planteja és, si manca una visió totalitària, un planejament global, es pot construir una ciutat democràticament?

(1) M.Castells: La cuestión urbana. Ed. Siglo XXI. Madrid 1974

(2) C. Alexander: Tres aspectos de matemática y diseño. Ed. Tusquets. Barcelona 1969.

(3) A. Rossi. Consideraciones sobre morfología urbana y tipología de la edificación. ETSAB. 1969

(4) K. Lynch: La imagen de la ciudad. Ed. Infinito. Buenos Aires. 1966

(5) J. Alomar: Sociología urbana. Ed.Aguilar. Madrid 1961.

(6) L. Mumford: Perspectivas urbanas. Ed. Emecé. Buenos Aires 1969.

(7) Josep Mre Huertas Claveria: entrevista març de 1990.

(8) S. Keller: El vecindario Urbano. Ed. Siglo XXI. Madrid.1975

III. LA CONSTRUCCIO DE LA CIUTAT DE BARCELONA

3.1 Consideracions previes

Es considera necessaria una aproximació a la formació de la Barcelona moderna, intentant veure les diferents etapes que l'han conformat, els diferents conceptes de ciutat que s'hi han aplicat, les diferents intervencions realitzades i els resultats obtinguts. L'interés està centrat en establir un cert marc de referència que expliqui la dinàmica de la formació de la ciutat a fi de poder situar cada una de les seves parts, diguis barri, en una realitat que sorgeix d'un passat explicable i en cap moment conseqüència de l'atzar.

Aquest anàlisi no es proposa una investigació històrica exhaustiva, sinó destacar els trets més importants i significatius dels darrers anys, establint una relació entre altres fets d'àmbit més general, com culturals, polítics, etc....

La metodologia seguida ha consistit en l'elaboració d'una taula cronològica de fets que s'han considerat significatius per Barcelona, des d'una perspectiva fonamentalment urbanística, ja fossin actuacions concretes de construcció, com determinacions polítiques que posteriorment han produït canvis transcendents.

En la dita taula s'ha diferenciat quatre tipus d'intervencions. Les del primer grup corresponen allò que es podria dir el concepte numèric, certes característiques de la ciutat com població, nombre de vivendes amb déficit, nombre de barraques, etc... De totes maneres aquest grup tan sols s'inclou com a punt de referència, ja que no és massa significatiu per explicar la majoria dels processos analitzats. Aquest primer grup s'identifica amb la lletra A.

El segon paquet correspon a les diferents actuacions urbanístiques, construïdes i materialitzades en la ciutat. No s'ha inclòs aquells projectes o altres propostes que amb el passar del temps no han influït d'una forma material concreta. Aquest grup se l'identifica amb la lletra B.

En tercer lloc s'ha agrupat fets econòmics i polítics: canvis d'alcaldes, constitució de societats constructores, urbanitzadores, de túnels, etc... i també aquells aspectes que fan referència a la legislació urbanística, tant la de caire estrictament local com la d'àmbit nacional, també s'han inclòs tots els fets polítics destacats tant a nivell de Catalunya com d'Espanya. Cal dir que aquest grup és el més heterogeni donat que comprén diferents categories de conceptes, però tenen el comú denominador d'indicar quina és i serà la tendència ideològica que regirà la ciutat; tant dels actors constructors, com dels legislatius. Aquests aspectes marquen les pautes del futur en la construcció de la ciutat. També s'ha d'assenyalar que alguns dels fets relacionats, per posteriors circumstàncies, no arribaren a tenir la forta incidència que en el moment de la seva constitució es preveia. La seva lletra d'identificació es la C.

El darrer grup s'ha reservat pels aspectes culturals lligats a la vessant urbanística dins l'entorn cultural de Catalunya. S'ha cregut interessant incorporar aquest aspecte perquè ajuda a detectar els moments en els quals els diferents estaments professionals es preocupen per la problemàtica urbana. Tot està entrelligat. Una vegada més cal insistir en que tampoc s'ha ressenyat, de forma exhaustiva, tots els fets culturals, sinò que s'ha determinat els més representatius des de la perspectiva dels M.S.U. La lletra identificadora d'aquest grup és la D.

Posteriorment s'ha passat a establir l'ordre cronològic, agrupant els fets segons les quatre categories o grups. Per motius de facilitat en l'orde cronològic, només s'ha consignat l'any, però quan el fet és suficientment destacat s'incorpora la data completa.

Encara que el capítol se centra en la construcció de la Barcelona en els últims vint-i-cinc anys s'ha cregut convenient arrancar des de la posguerra, amb una breu recensió, com a prefaci que facilita la comprensió dels diferents conceptes i actuacions generadors de la nostra ciutat.

Analitzant aquest ventall d'anys poden deferenciar-se en la construcció de Barcelona com sis períodes de desigual durada, amb diversitat d'actuacions i intensitat. També permet observar l'evolució en la manera com el ciutadà interpreta les actuacions realitzades, tot i tenint en comptè les limitacions d'expressió, donades les circumstàncies polítiques de cada moment.

3.2 La Post-guerra

Es pot determinar un primer període que va des de l'any 1.940, recent acabada la Guerra Civil, fins l'any 1.957 a l'accedir a l'alcaldia el Sr. Josep M^{re}. Porcioles i Colomer, moment on s'inicia una nova etapa per a la ciutat. En aquesta època, posterior a la guerra, les intervencions dins de la ciutat són molt escasses i reduïdes a casos concrets, sobretot en la primera dècada, limitada als problemes més immediats. De totes maneres permet establir una certa valoració dels fets.

En primer lloc es detecta una certa despreocupació pel concepte de construir ciutat. No existeix un cos teòric sobre el tema i a més els problemes de la forta immigració acaparen, gairebé, tota la problemàtica de la ciutat. Barcelona després d'una certa recuperació econòmica inicia la seva reconversió urbana, no lligada a noves grans actuacions, sinó a una ràpida solució dels problemes més apressants.

Els nous immigrants ocupen boses encara no construïdes, en llocs relativament propers al centre de la ciutat, amb una bona accessibilitat respecte al lloc de treball. Això presuposa fer ciutat, contruint les vivendes abans de la infraestructura de serveis i d'establir un sistema de comunicacions estable que relacioni la nova implantació amb la ciutat. Aquest tipus d'actuació serà el més representatiu de la formació de la Barcelona dels anys de la posguerra: el suburbi, amb les corresponents mancances d'equipaments, zones verde i transports públics.

A la vegada la ciutat que va creixent necessita noves infraestructures tant de transport públic, com de viabilitat. Si això no es produeix, la ciutat ja construïda es trobarà totalment constrenyida i la futura, no tindrà mitjans de desenvolupament dins del territori, sinó disposa d'una "mínima" xarxa de comunicacions urbanes i un recolçament de serveis públics.

En aquest primer període es detecta doncs una tímida preocupació pels problemes urbans, a nivell molt primari amb una doble polaritat: la manca de vivenda i la pobresa de la xarxa viària. Però la política urbanística de l'Ajuntament d'aquells anys es caracteritza per l'anar tapant forats sense

una visió totalitzadora de la ciutat.

El 1.952 es produeix un esdeveniment que dinamitzarà la ciutat i els seus entorns: el Congrés Eucarístic Internacional. L'aconteixement obligarà a fer unes obres d'acondicionament que encararan Barcelona amb la seva precària situació tot exigint una forta intervenció de caire urbanístic. La celebració del Congrés Eucarístic, planteja per primera vegada la necessitat de solucionar problemes urbans amb urgència. La zona escollida pels actes multitudinaris està situada en el centre de la Diagonal, cruïlla amb l'Av. de la Victòria i amb un entorn ple de barraques i barris marginals. Per què, aquesta localització? La resposta pot trobar-se en el fet que és la part més alta de la ciutat, encara per construir i per tant permet una total llibertat en l'organització espacial i a més pel coneixement popular està considerada una de les zones més prestigioses de la ciutat. La seva utilització obligarà a acabar la urbanització de la dita Av. de la Diagonal des del Palau de Pedralbes fins a Esplugues de Llobregat permetent així la seva posterior construcció (pocs anys després es redactaria precisament el primer pla parcial de tota aquesta zona). Aquestes expectatives justifiquen prou l'interès de la localització. Localització però, que exigeix eliminar el barraquisme dels entorns. La supresió representarà també grans avantatges per la zona amb independència de que resolgui o no realment el problema dels barraquistes.

La solució adoptada és el desplaçament de la població cap un nou "polígon de vivendes", construït prop dels abocadors d'escombreries de Montjuïc. Actuació que recupera una forma i manera d'enfrontar el problema de la vivenda i del barraquisme, tant a nivell municipal com estatal que havia estat iniciada durant la dictadura de Primo de Rivera.

El polígon de Can Clos, aquest és el seu nom, serà ocupat abans encara d'acabar-se de construir, amb forts déficits de serveis i altres, però l'operació aconsegueix alliberar a temps els terrenys per celebrar el Congrés.

Si es fa un èmfasi en aquest cas és perquè se'l considera com el desencadenador de tot un procés que caracteritzarà la construcció de la Barcelona de la segona meitat del segle XX. La construcció de polígons de vivenda serà la forma de fer ciutat en el futur.

En aquest primer període s'acaba o s'inicia la construcció de mitja dotzena de polígons, tots de tamany reduït, localitzats tots ells en zones de difícil accessibilitat, (Montjuïc, Poble Nou, Roquetes, etc...), que no arriben a resoldre el problema de l'habitatge. El barraquisme es manté, agreujat pel fenomen dels rellogats que és una forma soterrània de pal·liar la falta de vivenda.

L'altre problema plantejat, el de la infraestructura viària, cerca altres camins per la seva solució. Per una banda s'acaben d'urbanitzar carrers i avingudes que estaven ja iniciades abans de la guerra civil i que havien quedat a mig fer a conseqüència de l'aturada general. Per exemple, l'últim tram del carrer Balmes, cobriment del tram final del ferrocarril de Sarrià, a la Via Augusta, soterrament del tren a la Av. Meridiana etc.. També es perllonguen traçats ja iniciats, que impliquen un cert creixement de la ciutat, i que les noves expectatives de creixement fan necessaris, com la ja citada de l'Av. de Diagonal, Gran Via, etc..

De forma tímida s'inicien les obertures de noves vies ja projectades en plans i projectes anteriors, però amb actuacions molt puntuals i limitats a trams molt curts. Així una de les més característiques és l'inici de l'avinguda del General Mitre, el futur primer cinturó de Ronda, en el tram comprès entre el carrer Muntaner i el de Balmes. Reduïda actuació que tan sols aconsegueix donar accessibilitat a uns terrenys per la seva posterior edificació i per tant sense transcendència en la xarxa viària.

Altres obertures són més transcendents, com la de l'avinguda del Príncep d'Astúries o la de l'Infanta Carlota que comporten una major accessibilitat i representen un enriquiment del sistema viari.

Finalment cal assenyalar un darrer grup d'actuacions aprofitant les cicatrius que la guerra havia deixat en llocs del casc antic de Barcelona, avui dita Ciutat Vella, i sobretot en la Barceloneta. Els bombardejos dels mesos de gener, març, juny, juliol i octubre del 1938, malmeteren parts importants de la ciutat, amb l'enderrocament total d'edificis i d'altres fortament castigats que fan necessària la intervenció en aquests llocs. L'Ajuntament amb l'excusa de la reconstrucció pot fer petites remodelacions i actuacions en el casc antic de la ciutat quan haurien estat difícils de realitzar pel camí de l'expropiació.

Correspon a aquest període l'inici de l'obertura de l'Av. de la Catedral, ja projectada en el pla Cerdà com la via transversal que havia de creuar el casc antic. L'acabament del carrer Fortuny, projectat en el pla de reforma interior de Barcelona. L'inici de l'Av. Garcia Morato, vial projectat també per Cerdà. A la Barceloneta s'amplia l'antic carrer d'Alfred Calderón obrint el nou de l'Almirall Cervera que representarà una millora per la zona i obrirà l'accessibilitat a les platjes. En altres cassos s'obtenen zones lliures que posteriorment seran convertides en places, com la de la Villa de Madrid.

En resum aquest primer període es caracteritza per l'única voluntat de restablir la normalitat a la ciutat, generar un cert creixement mínim i buscar solucions puntuals al problema de la vivenda però no de forma global. Les actuacions però dels diferents alcaldes són molt desiguals. Després de la guerra, Miquel Mateu, impulsa les tasques per refer la ciutat, es preocupa d'esborrar les marques dels bombardejos i procurar la normalitat urbana.

El segon alcalde, Josep Mª Albert, baró de Terrades, que arriba a la plaça de Sant Jaume l'any 1.945, ralenteix les obres a la ciutat i s'entra en un període d'escasses actuacions. Paradoxalment és durant el seu mandat, l'any 1947 quan s'inicien els treballs de redacció del Pla Comarcal de Barcelona, que serà aprovat el 1953. Pla que no té apenes incidència en aquests anys mentre deixarà sentir la seva influència en el període següent quan es desenvolupin els plans parcials. El succeix Antoni Mª Simarro Puig, l'any 1.952, que reemprén l'interés de Mateu i les realitzacions s'activen altre cop.

3.3 L'etapa Porcioles

El segon període comença amb el nomenament de Josep Mª Porcioles i Colomer com nou alcalde de Barcelona, l'any 1.957, (el 18 de març) i es perllonga fins l'any 1972, amb el seu rellevament. L'arribada de Porcioles representarà un canvi de política urbana. L'economia de la ciutat i de tot el país ha quedat lluny de la dels anys de posguerra. Es camina cap una innovadora etapa de la construcció urbana en un moment que fer ciutat ja es plenament un negoci reconegut, l'especulació en la seva forma més clàssica planeja sobre Barcelona.

Caracteritza, aquest període la nova manera d'entendre la ciutat com un camp d'experiència que permet manifestar el prestigi polític i un lloc de realització constructiva capaç de mostrar la validesa de la gestió municipal.

En aquesta etapa es diferencien, a nivell urbanístic dos tipus d'actuació, la legal i la constructiva. La primera destinada a confeccionar tot un cos legal que permeti el desenvolupament de la ciutat en unes condicions diferents de les que havien regit fins aleshores i diferents també de la resta de Espanya, pretén donar major autonomia a la segona: la construcció física de la ciutat.

En el marc legislatiu cal recordar que el Pla Comarcal ja està aprovat i ha aparegut la primera llei del sòl. La Barcelona metropolitana està en vies de realització, la Gran Barcelona, tant demanada per la dreta catalana dels anys trenta, podrà estendre la seva influència a la resta del territori que envolta la ciutat.

En l'aspecte constructiu la tendència a fer nova ciutat, nous espais urbans, necessita un recolçament ideològic per justificar les solucions adoptades, caldrà cercar en les teories urbanístiques les noves formes de fer ciutat. Es dona un trencament entre la forma "tradicional de fer ciutat" i els nous mètodes. Un cert i tímid racionalisme ha entrat a casa nostra i ara és el moment d'aplicar-lo, la ciutat ha de créixer seguint els conceptes ortodoxes, zones verdes, equipaments, lleure, etc..., tot això renova la imatge de la ciutat. Ja no és una simple realització de carrers, avingudes o polígons, sinó un procés constructor que es va escampant pel territori metropolità. Cal destacar aquí la diferència de concepte entre el període anterior i aquest segon, la ciutat ja no pot créixer com un simple apèndix de la trama ja construïda sinó que és necessari un creixement de la ciutat en totes les seves manifestacions urbanes.

L'entrada del nou alcalde Porcioles significà també un intent de plantejar Barcelona en certa oposició respecte a Madrid, sempre naturalment dins d'un ordre. Barcelona és la "segona ciutat d'Espanya" i a més presenta una certa modernitat respecte a la resta del país, la ciutat de Barcelona s'ha de potenciar però dins dels límits que permet el sistema polític. L'alcalde ven als ciutadans aquesta imatge de rivalitat, Madrid-Barcelona en un

intent de justificar actuacions posteriors.

Així comença doncs una nova època d'intervencions a Barcelona, en la qual els problemes urbans passen a ser un capítol important de la ciutat. Es consolida fins a cert punt, la idea que la ciutat s'ha de projectar des d'una doble perspectiva, tant des de la possibilitat de fer negoci com des de la realització d'una nova ciutat plenament consensuada per els seus habitants. El nou batlle pretén canviar les relacions establertes fins el moment, partint d'una herència que demana una forta renovació de la ciutat, en un contexte de forts interessos econòmics. El canvi de les formes d'intervenció, s'orientarà cap a que el capital privat passi a tenir un paper preponderant en les noves zones urbanitzades. El paper de la Municipalitat també ha de canviar, en teoria, més de control i supervisió. La ciutat es veurà trasvalçada per actuacions no fetes fins el moment.

L'alcalde Porcioles entra en un moment que es podria dir dolç. La ciutat de Barcelona surt d'un període caracteritzat per la preocupació en refer les zones destruïdes per la guerra i ja s'han aprovat els primers documents urbanístics, que representen una certa modernització dins del camp de la ciutat.

En un primer moment es pot veure la forta intenció de buscar noves formes legals que s'adaptin a la realitat barcelonina. Durant el mandat Porcioles es quan s'haurà de desenvolupar, el planejament aprovat l'any 53, el Pla Comarcal, primer intent de planificar no sols el municipi de Barcelona sinó conjuntament tota la seva àrea d'influència, dita comarca.

Paral·lament a aquestes actuacions fetes des dels estaments municipals de la ciutat, també es produeix una sèrie d'activitats que es poden considerar no oficials però que tindran una important transcendència per a la ciutat. Durant aquets anys comencen a aparèixer un conjunt de moviments socio-culturals que expressaran una altra realitat de la ciutat i sobre tot del seu cos no oficialista.

Es en aquest període, per citar alguns exemples quan el Grup R, integrat per arquitectes que defensen una arquitectura de nova concepció realitza una exposició de les obres fetes. S'organitza l'O.I.U. (Oficina de Informació Urbanística), dins del Col·legi d'arquitectes, com a oficina de consulta i

d'informació en el camp urbanístic. Privadament es crea C.E.D.E.C. (Centre d'estudis per el desenvolupament econòmic comunitari), que es convertirà en un dels primers gabinets que es dedicaran a confeccionar projectes, tant arquitectònics, urbanístics com econòmics amb interessos i metodologies renovadores. El Col·legi d'Aparelladors inicia la publicació de la revista C.A.U., (Construcció, Arquitectura i Urbanisme), com a ressò de problemes urbans dins de la realitat barcelonina i d'altres temes més teòrics i generals. Es reedita l'obra de Cerdà, el creador de l'Eixample. La llista podria seguir però allò que convé destacar és l'aparició de tot una infraestructura no oficialista que irrompre en la vida de la ciutat amb unes noves perspectives i amb conceptes i prioritats diferents.

A nivell físic, la ciutat de Barcelona, experimentarà una transformació física important, tant a nivell de noves zones d'expansió com d'obres d'infraestructures i de serveis.

La nova forma de creixement de la ciutat ha quedat perfectament consolidada. No es tracta de seguir el procediment tradicional, sinó d'incorporar totes les tècniques racionalistes i les aportades amb els conceptes de la unitat veïnal per aconseguir - perversint la ideologia que les sustentava- convertir la construcció de la ciutat en un pur i clar negoci al construir els habitatges prescindint de la urbanització i els equipaments

Les primeres realitzacions es fan des de la propia administració amb la construcció dels primers polígons de vivenda. Caracteritzats per la seva ubicació separada de la ciutat, amb una infraestructura minsa de connexió, construccions de baixa qualitat, manca quasi total d'equipaments, i..... S'inicia així el nou camí per fer ciutat, el creixement mitjançant els polígons de vivendes. Rapidament el capital privat s'incorporarà a aquest projecte donat que la forma de créixer mitjançant paquets teòricament autosuficients fan possible la intervenció del gran capital. D'aquesta manera el polígon de vivenda esdevé gairebé la forma única de creixement de la ciutat de Barcelona en les dècades dels anys seixanta i setanta, iniciada pel capital públic, aportat per el propi municipi (Patronat Municipal de la Vivenda), pel sindicat vertical (Obra Sindical del Hogar) o pel propi Govern i posteriorment amb l'incorporació del privat que de forma ràpida es converteix amb el protagonista de la situació.

A part d'aquest creixement destinat a l'ús residencial les obres destinades a noves infraestructures de comunicacions i de serveis també van tenir importància com a forma d'intervenció a la ciutat, encara que moltes vegades es van quedar en simples projectes més o menys utòpics. S'ha de reconèixer que és en aquesta època de Porcioles quand s'inicia una certa modernització de la ciutat en el camp de l'obra pública; també s'ha de dir que fins el moment no s'havia fet quasi res i la ciutat estava vivint amb una precarietat absoluta.

Es d'aquest període la cobertura de la línia fèrria existent en el carrer d'Aragò, que significa per la ciutat l'obtenció d'una nova avinguda important per l'ordenació del trànsit general. Realització de diferents perllongacions de la xarxa de metros. Creació de la Compaynia S.A.B.A. que realitzà els primers aparcaments subterranis en el centre de la ciutat. Projecte i inici del Primer Cinturon de Ronda. Plantejament dels projectes com Xarxa Arterial, Túnels del Tibidabo i el seu inici que va ser aturat al cap de poc temps, juntament amb el túnel de la Rovira, el Pla d'enllaços ferroviaris. També cal destacar la creació de la nova Universitat Autònoma amb una localització fora del terme municipal de Barcelona, la qual cosa denota la necessitat d'expansió de la ciutat per ubicar noves instal·lacions quan no era possible fer-ho dins del propi terme.

Un dels projectes que va tenir més rellevància, tant per la seva extensió, per les característiques de la seva ubicació, com per la possible transcendència per la ciutat i sobretot, com a punt més important, per la quantitat d'afectats va ser el Pla de la Ribera. Per primera vegada a Espanya es posava de manifest el canvi qualitatiu i quantitatiu en la forma de fer ciutat. Si com ja s'ha dit abans la irrupció del capital privat en la realització de nous polígons es un fet fàcilment detectable en aquest període, en el cas de la Ribera entrava ja en processos de remodelació, construcció de noves infraestructures, és a dir, la primera operació d'aquestes característiques i la de més envergadura. Per recolzar el dit no més cal reproduir el plànol del llibre que explica el projecte guanyador del concurs organitzat pel veïns, per que quedi clar.

En el llibre BARCELONA, Remodelación Capitalista o Desarrollo Urbano en el Sector de la Ribera Oriental (A.A. V.V.) es diu:

"El desigual desarrollo de las ciudades españolas alcanza, por el año 70, un punto de inflexión. En las grandes capitales metropolitanas, Barcelona y Madrid, las condiciones del proceso urbanístico ya no responden a los simples esquemas institucionales de la posguerra: sector inmobiliario pre-industrial con predominio de la propiedad familiar del suelo y promociones menuda, actuación pública simbólica, crecimiento anárquico y atomizado, ausencia de inversión infraestructural. Ley del Suelo, Administración Municipal del urbanismo, y políticas de vivienda buscan renovarse ante su impotencia (Nueva Ley del Suelo, Costa Municipal, comisarias metropolitanas, actur y nuevas ciudades). Dos factores caracterizan sobre todo este momento: de un lado, la creciente concentración financiera de los operadores urbanísticos que inician actuaciones de envergadura entremezclando el capital privado a grandes inversiones públicas; y de otro, la creciente sensibilación política de las clases medias y populares frente a las diferencias urbanísticas.

Sintomática de este momento es la aparición en España de las primeras iniciativas de GRANDES REMODELACIONES URBANAS. El "Plan de la Ribera" (Barceloneta-Poble Nou) en Barcelona es el primer caso importante que marca la introducción en el urbanismo español de un proceso cuya resonancia social y técnica en países de capitalismo avanzado ha sido ya ampliamente tratada (en las intensas polémicas del "urban renewal" americano de los años 60 o de la "renovation urbaine" francesa).

Pero la iniciativa de actuación privada en el sector litoral de Barcelona marca, no sólo el intento español de gran inversión capitalista en remodelación urbana, sino también el primer movimiento importante de resistencia popular sistemática frente a las iniciativas urbanísticas institucionales.

El concurso de ideas para un "contraplan" de "Recalificación del Sector de Poble Nou, lindante con el mar, con el objeto de promover la modificación del Plan Comarcal", promovido por cinco agrupaciones ciudadanas y de vecinos de las zonas afectadas y apoyado por cuatro colegios profesionales, supuso el momento concreto de definición teórica del conflicto....."

Així aquest segon període es pot sintetitzar en una preocupació per part de l'Administració Municipal per dotar a la ciutat d'un cos jurídic que faciliti una certa autonomia de les realitzacions urbanístiques, l'inici de obres i projectes d'infraestructura viària i de serveis importants, l'aparició del

capital privat en la construcció de la ciutat i un canvi de tamany en les operacions realitzades.

A nivell social l'aparició de les primeres associacions de veïns com a nous interlocutors i controladors de les futures actuacions urbanístiques. La seva constant oposició a la política municipal i la denúncia de tota mena d'irregularitats i corrupcions, precipitarà el recanvi en l'alcaldia.

3.4 Etapa Masó

El tercer període (1.973-1.975), corresponent al mandat de l'alcalde Enric Masó, si bé inicia una etapa de diàleg amb el ciutadà, es pot considerar a nivell de construcció de la ciutat com continuïsta de l'anterior i al mateix moment finalitzador de algunes de les tasques iniciades.

A nivell social les associacions de veïns acaben de constituir-se en el barri on encara hi faltaven i altres aconsegueixen la seva legalització. Aquesta nova situació farà que la presència del ciutadà en el tema urbanístic de la ciutat adquireixi una connotació permanent, tota nova operació serà analitzada per les diferents associacions afectades i la seva resposta es farà sentir. Es pot dir que s'inicia, amb aquesta participació ciutadana, un intent d'una nova forma de fer urbanisme, de participar en el seu desenvolupament, forma que tímidament es bateja com a democràtica. Però cal destacar que no sempre les solucions pactades després de contrastar els diferents alternatives siguin les més adequades per la ciutat estesa aquesta en la seva totalitat, donat que la majoria de les vegades el que veritablement està en joc és el fet de participar en la decisió a prendre i per tant ha d'existir un pacte; això fa que al llarg de la discussió la visió inicial, on l'anàlisi del problema i la seva possible solució estava perfectament argumentada i justificada en les primeres intencions, però al llarg de les negociacions on necessàriament es tenien que introduir unes variacions, l'essència del problema perdia la seva lògica i es convertia en un simple enfrontament de prestigi. A la fi cada un dels contrincans, en aquest cas administració i associació de veïns, tenien que justificar la seva victòria per això al llarg de les negociacions les primitives premisses eren modificades.

El moviment veïnal i en conseqüència els M.S.U. són reconeguts, el ciutadà apareix com actor de la construcció de la seva ciutat. Es bastant paradoxal veure que van haver de passar tants anys perquè fos reconeguda al menys de forma implícita aquesta el dret veïnal. Aquesta tardança, malgat tot no és ja tan exagerada. El moviment es dona, amb pocs anys de diferència, paral·lelament al d'altres països europeus i americans, on les ciutats tenen estructures semblans. El nostre retard existeix però no és ja tant exagerat com en altres epoques històriques: revolució industrial, comunicacions, etc.

En el camp legislatiu destaca l'aprovació inicial de la revisió del Pla Comarcal que es posa a informació pública (l'aprovació definitiva es retrassará quasi dos anys), la creació de la Corporació Municipal Metropolitana i l'aprovació de la nova Lei del Sòl per tot l'àmbit nacional.

A nivell urbanístic l'alcalde Masó determina pel pas del primer cinturó per la plaça de Lesseps, una solució intermitja entre la totalment soterrada i l'elevada, una semi-soterrada que preten accontentar les protestes que havien fet explícites les diferents associacions de veïns de Gràcia, Sant Gervasi,..... Aquesta intervenció representa una solució salomònica al problema plantejat, donat que mai es pot buscar el camí del mig. Aquesta seria una de les situacions apuntades anteriorment, on per la necessitat de buscar una solució que incorporés aspectes de cada una de les postures en litigi, la solució adoptada no esta a l'alçada del problema plantejat, és pot dir clarament que la resolució de la plaça de Lesseps es caòtica, mancada de funció estructuradora i insertada com un objecte totalment alié dins de l'entorn urbà. No ens extenem en l'anàlisi però un estudi aprofundit sobre el tema segurament donaria molta llum sobre temes mes generals i la seva reflexió seria exportable a altres actuacions urbanes.

Altres intervencions urbanes són la realització de la plaça de Sants, un punt important dins de la lluita urbana, que se salda amb una solució bastant híbrida. També es construeix la fundació Miró com a nou centre cultural, que desenvolupara una forta influència cultural en la ciutat. Aquesta ve reflectida per tres motius que cal destacar. En primer lloc per la seva situació dins del parc de Montjuic, emplaçament important per gaudir d'un entorn esplendit, per produir un efecte induït dins del mateix

parc i per diversificar l'oferta cultural de la ciutat. En segon lloc pel propi edifici, obra de l'arquitecte Sert, seguint les pautes del neo-racionalisme sempre defensades per l'autor, que de forma intel·ligent estableix un pont cultural amb les realitzacions del GATCPAC en la dècada dels anys trenta; l'edifici de la Fundació es pot considerar com un retrobament amb una forma de fer decapitada per la guerra civil i la censura autoritària. I per últim la propia obra i les diferents activitats organitzades per la Fundació, popularitzant fins a cert punt les perspectives de l'art actual.

Una altre intervenció a tenir en compte és la construcció del ferrocarril des de l'estació de Sants fins l'aeroport del Prat. Operació que denota la necessitat d'incorporar el servei aeri com una forma de transport intimament lligat a la ciutat, l'avió no es un mitja utilitzat en situacions puntuals sinó que esdevé un medi explicitament quotidià, la ciutat de Barcelona va camí de ser internacional.

A nivell polític l'època Masó també es coneixerà com aquella del Ple de l'Ajuntament que nega una ajuda per l'ensenyament del català. A nivell popular els regidors serien recordats com els del "no al català".

Caldria preguntar-se el per què de la designació de Masó com alcalde de Barcelona, en un moment tant clau per la ciutat i a nivell mes general per el propi país. En la ja esmanetada conversa amb el periodista Huertas Claveria, ell opina que Masó va establir un pont entre l'època Porcioles, que era ja tot un símbol, tant per els anys que havia estat al front de l'ajuntament com per les actuacions realitzades. Porcioles havia defensat la gran Barcelona amb uns mitjans intimament lligats a Madrid i per altra banda havia aparcat la revisió del Pla Comarcal que no podia esperar més. Porcioles estava totalment gastat i era imprescindible una renovació per continuar el desenvolupament de la ciutat i també per posar ordre a les diferents disbauxes que s'havien anat produint. Per tant, de moment es busca una persona que garanteixi la seva efectivitat, que Masó havia ja demostrat en l'empresa CASA, la Constructora Aeronautica, fabricant del primer avió a reacció espanyol; per altre banda tampoc era una persona molt lligada a la familia franquista i per tant es plantejava com un comodín idoni. Així va ésser designat l'alcalde Masó en un període de greus conflictes ciutadans, com a transició a l'espera de buscar-ne un altre segurament mes lligat als ideals del regim àntic i a més a més català.

També Huertas Claveria, coincideix amb què el pas d'en Masó per l'alcaldia de Barcelona es recorda agradablement, com el d'una persona dialogant, receptiva i que per primera vegada imprimeix aires de canvi a la plaça Sant Jaume.

3.5 Etapa Viola

El quart període que correspon a l'Alcalde Viola (1.975-1.076), és molt curt però ple de aconteixments importants.

En primer lloc cal destacar la mort de Franco, als dos mesos i mig de ser anomenat Viola, que representà un trencament fort amb les estructures anteriors i una necessitat de canvis urgents.

S'inicien una sèrie de moviments que busquen modificar les estructures heretades del franquisme. Al crit de "Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia" les gents de Barcelona i de tot Catalunya es llença al carrer. Es la primera vegada que una reivindicació es converteix en totalment popular, és el poble qui vol el canvi, aquest no està lligat simplement als partits clandestins ni a operacions amagades. Aquesta sensibilització general tindrà una gran repercussió en tot l'àmbit de la ciutat de Barcelona i en les altres de Catalunya. La reivindicació política tan assumida per la majoria influirà enormement en el camp de l'urbanisme.

A un nivell més cultural, però amb fort rerafons polític, s'organitza el Congrés de Cultura Catalana que va a la recerca de la sensibilització i retrobament de la nostra especificitat en tots els camps del saber. L'Urbanisme i l'Ordenació del Territori és l'àmbit on s'exposa en la palestra la problemàtica de la ciutat. Una altre actuació que tindrà força repercussió en la realitat urbana.

El diàleg iniciat per Masó es trenca en l'època Viola, segurament tant per motius d'ideologia política, la seva formació i fidelitat al franquisme com pel seu caràcter poc dialogant. Es pot considerar que es anomenat per continuar els mateixos esquemes anteriors, donat-hi una aparença de canvi sense en el fons canviar res.

Durant aquest etapa resultaria difícil destacar intervencions importants

en la ciutat, però sí que cal deixar constància de l'aprovació definitiva del Pla Comarcal iniciat per Masó. Una aprovació que no es podia endarrerir més i que dins de tot va sofrir modificacions atenuadores en molts aspectes. L'aprovació del Pla Comarcal comportà la ràpida mobilització de les diferents associacions de veïns per aturar les intervencions que afectaven de forma dràstica als diferents barris. Cal recordar el moviment gracienc contra de les modificacions que introduïa en el barri: perllongacions de nous carrers, via O, etc... Per altre banda la protesta dels promotors també es va fer notar al rebaixar les alçades edificatòries en molts punts de la ciutat. El pla comarcal per tirar endavant necessitarà una gestió de modificacions puntuals i recalificacions que es faran en els propers manaments.

En el mes d'abril de 1976 es celebren una sèrie d'actes per commemorar el centenari de la mort de D. Ildefons Cerdà, creador de l'Eixample de Barcelona i del primer tractat sobre la Urbanització, per primera vegada la ciutat reconeix la seva importància i li dóna el lloc que li correspon dins del pensament urbanístic mundial. Els actes es desenvolupen en una exposició exhaustiva i en una sèrie de conferències sobre la seva obra i altres aspectes de la ciutat. Es una manifestació que tanmateix serveix per posar sobre la taula altres problemes actuals de la ciutat i tot plegat es un bon lloc de debat. El tema de la ciutat es aprofitat en tot moment i en tot lloc, la sensibilització que s'aconsegueix és gran.

Paral·lèlament es van succeint altres fets que demostren de forma imparable la recerca de la identitat catalana, el dia de Sant Jordi del mateix any 1976, fa la seva aparició el diari Avui, el primer després de la guerra civil, en català. També es reconegut oficialment l'Institut d'Estudis Catalans.

El trencament entre l'alcaldia i les associacions de veïns ha estat total, el diàleg tornar a desaparèixer i la situació es converteix en explosiva. El mes de maig del mateix any la Federació d'Associació de Veïns demana formalment la dimissió de l'alcalde Viola. Així s'acaba una etapa que segurament estava pensada per durar més temps.

Si es fes el resum, fins aquest moment de la transcendència de les diferents actuacions de les associacions de veïns, es podria sintetitzar

en l'intent d'aturar totes les intervencions que no es veuen prou clares per la ciutat i particularment per cada barri. Destaca la política de preservació de les diferents zones qualificades, el crit unànim és no a totes les noves construccions, el terreny ha de ser per equipaments i ja es veura per a quin tipus, l'important es que no es continuïn densificant uns barris ja prou plens. Es va a la búsqueda de l'acompliment dels estàndars que tant havien calat en el pensament popular. El racionalisme estava bem assumit.

No hi ha dubte que aquesta es la imatge d'una ciutat totalment fraccionada, com una justaposició de barri darrera barri i que per simple agregació es constitueix la gran ciutat. Segurament demanar més seria una utopia, el fet és aquest i així s'ha d'admetre. Serà a partir dels dos últims períodes quand l'actitud experimentarà un tomb i els problemes de fer realitats la realitzacions sorgiran amb tota la seva força.

3.6 Etapa Socias

Amb l'anomenament de Josep Maria Socias i Humbert, el 3 de desembre de 1.976, s'inicia el cinquè període a l'Alcaldia de Barcelona que inclou el curt mandat de Font Altava.

Per el nou batlle la situació de la ciutat no es gens esperançadora, encara bateguen les conseqüències del pla comarcal i l'antiga gestió de Viola.

Una de les primeres oporacions que fa Socias es el nomenament del Joan Antoni Solans com a delegat d'urbanisme, ja que per haver estat aquest un dels redactors del pla comarcal es coneix la ciutat pam a pam. També demostra una nova voluntat d'actuació en els problemes urbans i de retrobar el diàleg amb els diferents actors de la ciutat.

La política que es desenvolupa és fonamentalment la compra dels terrenys que en el pla comarcal estan qualificats com equipaments i d'altres que mitjans pactes i diferents compensacions de volums alliberen zones de superfície important susceptibles de ser destinades a equipaments o zones verdes. Amb aquesta política de compra s'assegura per una part la no ocupació d'uns terrenys i per l'altre la creació d'un patrimoni de sòl públic

que fins el moment era molt limitat o inexistent.

L'altre vertent en que es va centrar la política municipal va ser en reanudar el diàleg amb les diferents associacions de veïns per enfrontar les diferents problemàtiques urbanes. Tota aquesta política estava recolçada en el tarannà general del país en uns moments que es feia un referendun per la reforma política i es començava a parlar de la legalització dels diferents partits polítics.

En el camp cultural es continuava intensificant tant els actes com les publicacions. El Congrés de Cultura Catalana fa públiques les conclusions de l'àmbit d'Urbanisme i Política Territorial. La Diputació de Barcelona publica el Pla de Camins elaborat per la Generalitat republicana i edita moltes altres documents que fan referència al tema territorial. Per tant es pot dir que tant des de la pròpia pràxis diària com mitjançant el recolçament teòric la consciència de la problemàtica urbana es un fet creixent.

Centrant-nos en operacions concretes es compren en aquesta època els terrenys del Castell de l'Oreneta, els de la Maquinista i els tallers de Renfe al Clot. Es continuen les obres del segon cinturó en la zona de Nou Barris, les obres són aturades pels veïns de Canyelles i la Guineueta, Verdum i Roquetes, per demanar que el dit cinturó en el pas per aquesta zona tingui la seva traça deprimida, per impedir l'efecte barrera i afavorir la comunicació entre els seus barris. En el projecte que es portava endavant la rassant de la nova via era la mateixa que la resta de la xarxa viària. La seva construcció, com ja intuïen els veïns, hauria deixat part dels barris de la banda de muntanya aïllats de la resta, efecte que s'hauria vist incrementat en el polígon Canyelles al ser de recient implantació quan allò que veritablement interessava era la seva ràpida integració en l'entorn.

Cal destacar com amb aquesta reivindicació es nota un canvi en el tipus de lluita urbana que es portava fins el moment. Com ja s'ha dit abans la característica específica havia estat el d'aturar tota actuació i deixar el solar congelat per esperar una visió més global del barri que indiqués quin era l'ús més escaient. Ara no és ja una oposició a la pròpia realització del cinturó sino de la forma en que aquest es fa. Sembla que es comprén la

seva necessitat com una peça a nivell de superestructura de la ciutat, però sense que això representi una derivació nefasta pel barri. A part de la materialitat física del tall que pot representar, també comença a preocupar les molesties tals com el soroll que donada la intensitat de trànsit previsible havia de ser important, per tant no tant sols es reivindiquen aspectes que podríem dir primaris sinó també els associats a qualitat de vida. La diferència entre altres lluites urbanes produïdes en països europeus és ja molt minsa.

Les inauguracions de l'època Socia es poden comptar amb els dits d'una mà. Com ja s'ha dit la seva preocupació es la compra de sòl, sempre recolzat pel seu segon, Joan Anton Solans, afavorida per un moment de recessió econòmica davant la incertesa política, que permet adquisicions a baix preu. Les úniques peces que posa en joc són els parcs de les Aigües i de l'Oreneta. El primer practicament estava ja realitzat doncs corresponia a una finca propietat de la Companyia Aigües de Barcelona que tenia en la part del Guinardó, tan sols va necessitar uns petits arrencaments per ser obert al públic. Mentre que per atendre la resta de reivindicació veïnal, la utilització de l'edifici anexe d'estil pseudo-àrab, caldria esperar fins ben entrada la democràcia. L'altre parc, el de l'Oreneta, simplement s'obre al públic amb una adequació insuficient, sense tanca, llocs sense plantació, etc...

A nivell territorial s'inicia una obra que tindrà una repercussió posterior per la ciutat encara que la seva localització sigui a molts kilòmetres, es tracte del túnel del Cadí.

La perforació del Moixeró, per connectar les comarques del Berguedà i la Cerdanya i treure la situació de "cul de sac" de l'eix del Llobregat, representà una obra important per tot el país. Era una vella aspiració, més justificada encara per la possibilitat que el Govern Francès emprengués la construcció del túnel de Pimorencs i així possibilitar una altra connexió amb el centre de França. Ara bé el màxim trànsit potencial és el provinent de l'àrea de Barcelona, per tant la necessitat de arrencar tot l'eix del Llobregat i posteriorment apressar la construcció dels túnels de Vallvidrera s'ha d'entendre com una obra unitària en la qual cada peça té la seva lògica, si es complementa amb les altres.

També corresponen a aquesta època les obertures de nous centres comercials fora ciutat, situats en llocs de bona comunicació i accessibilitat que introdueixen una nova dinàmica de la pròpia ciutat. Com a mostra la inauguració de Baricentro al Vallès.

A nivell veïnal s'acabarien de constituir les últimes associacions de veïns com la de Navas i la de La Salut.

La transformació política està quasi ja acabada, Referèndum sobre la Constitució, retorn del President Terradellas, eleccions generals i municipals.

Apropant-se les primeres eleccions municipals Socias dimiteix i provisionalment ocupa l'Alcaldia Font Altava (8-1-79), la compra de l'Espanya Industrial per a zona verda és l'última adquisició significativa, tant per la seva superfície com situació.

3.7 L'Ajuntament democràtic

El 4 d'abril de 1979 entra a l'Ajuntament de Barcelona el primer alcalde democràtic des de la guerra Civil, Narcís Serra i Serra.

La seva preocupació inicial és, en primer lloc, establir un Pacte de Progrés entre les demés forces polítiques per iniciar una tasca consensuada per la majoria. En segon lloc se centra en la construcció i remodelació física de la ciutat. El 22 de octubre de 1980 és anomenat Oriol Bohigas nou Delegat d'Urbanisme en substitució de Solans que s'incorpora com a Director General d'Urbanisme de la Generalitat, quan les eleccions autonòmiques són guanyades per Convergència i Unió. Amb aquets nous nomenaments l'afer urbanístic de la ciutat i de la resta del territori estarà dirigida per aquestes dues persones.

La situació de Barcelona en aquest moment és ben complicada. Per una banda els moviments socials estan perfectament estructurats i saben el que volen, per altre en els anys anteriors la política urbana, com ja s'ha dit ha estat dirigida gairebé exclusivament a la compra de sòl, hi han grans stoks de propietats municipals però cap realització i en tercer lloc

l'existència del Pla Comarcal aprovat. Totes aquestes premisses condicionaran les actuacions del futur.

El propi Delegat d'Urbanisme, Bohigas, explicita la necessitat d'actuacions ràpides i efectives en els primers consistoris democràtics, no es pot entrar en una dinàmica lenta de la gestió i tràmit com a impediments per fer. Per altre banda no es pot llançar per la borda totes les realitzacions fetes, ni ignorar el mateix pla comarcal, s'ha de partir d'ell. Per tant es considera P.G.M. com a punt de partida per la futur actuació, però aquest tindrà que ser millorat, transformat i adaptat tal com ell mateix ho preveu. Aquestes modificacions s'han de fer en tots els plans ja que les propostes fetes no s'han d'entendre com solucions inamovibles sinó com a criteris de procés i com a filosofia general de la ciutat. Per això és necessari fer una anàlisi crítica on es detectin les falles a conseqüència d'errors cartogràfics, com el relatiu envelliment de solucions i la necessitat d'adaptar-se al procés evolutiu propi de la ciutat. Dins de la mateixa problemàtica es detecten mancances que procedeixen de la mateixa redacció del pla i de les modificacions que s'han experimentat en els ultim anys. Sistematitzant es poden classificar en dos grups: aquelles que corresponen a la concreció del pla en projecte, que moltes vegades en vies de la mateixa realització necessita modificacions, i aquelles que són fruit de contraposar el concepte de ciutat com un sistema ideal unitari o entenent-lo com una suma de trossos reals i conflictius entre si. En aquesta situació cal veure al P.G.M. com un marc de intencions i voluntats d'intervenir en de la ciutat, però cal fer-li una teràpia de suavització, treure-li la seva inflexibilitat i convertir-lo en un llistat de conceptes per tal que la seva materialització es vagi fent tros per tros en una sèrie de decisions puntuals. Com exemple, Bohigas veu la inviabilitat de les obertures de carrers que determina el dit pla a Gràcia, Ciutat Vella, etc... tant per raons tècniques i econòmiques com sobre tot per raon socials. Per altre banda la ciutat de Barcelona es troba quasi acabada, són pocs els espais sense edificar i la seva influència ha sobrepassat els seus límits administratius. Paral·lelament, donat que la construcció de les trames urbanes s'ha realitzat en períodes històrics molt diferents, el seu estat de conservació és molt heterogeni plantejant problemes de re-equipament, habitatge, connectivitat, zones verdes, etc. Es practicament una utopia pensar que la iniciativa privada pot ser l'actora de la regeneració La renovació d'aquestes trames tan obsoletes, això es totalment imposible

perquè en termes de gestió i rendibilitat econòmica, el procés és inviable.

Per tant, la intervenció municipal s'haurà de centrar més en processos de reconstrucció que d'expansió, la regeneració de Barcelona és l'eix fonamental de la futura política urbana.

Una vegada aclarida la situació teòrica sobre quina ha de ser la política més adient per la ciutat i aquesta assumida per part de l'alcalde, és produeix un canvi qualitatiu i quantitatiu important. El primer pas es l'inici d'estudis i projectes que analitzin les diferents situacions a la ciutat i paral·lelament l'encarrec de molts projectes que van des de la simple reorganització de les places de Gràcia al projecte de pas del cinturó del litoral i Moll de la Fusta amb repercussions a la Barceloneta i front marítim. Les realitzacions són moltes i variades amb una llista veritablement llarga. Per altre banda les associacions de veïns a nivell formal sembla que han ralentit una mica la seva lluita per intervenir en les decisions urbanes.

El que si es cert, es que amb l'arribada de la democràcia als ajuntaments i la legalització dels partits polítics, molts dels caps directors de les dites associacions van passar a fer altres tasques, algunes dins de la mateixa administració i altres en el camp estrictament polític i això va semblar un cert defalliment. Per altre banda les lliures veïnals havien perdut el seu carisme polític i antifranquista per esdevenir allò que en realitat eran, unes reivindicacions de ciutat plenament justa. I per últim els mateixos mitjans de comunicació ja tenien prou notícies per difondre i omplir les pàgines dels diaris. Tots aquets factors sumats van produir l'efecte que el moviment veïnal havia desaparegut, suposició totalment errònia, tant sols es pot dir que va minvar les mobilitzacions al carrer, però cada vegada que s'intervenía en un barri la corresponent associació estava a l'aguait.

Per citar un projecte, citem el concurs del parc de l'Escorxador. La majoria de projectes, com ja s'ha dit, s'havien encarregat de forma directa, forma atacada pels diferents estaments professionals, però que era la manera de fer del nou delegat, forma que ja havia experimentat durant la seva direcció a la propia Escola d'Arquitectura. La seva justificació venia precisament abalada per la recerca de l'efectivitat. Un

concurs porta temps i enraderiments que eternitzen la seva realització. Pel contrari l'encàrrec directe té l'avantatge que ja conèixes la forma de treball de l'equip i també pots imaginar el producte resultant. En cas de l'Escorxador es va decidir passar a fer un concurs entre tots els professionals que per la seva titularitat podien participar-hi. La convocatòria va ser bastant nombrosa, presentant-se alternatives molt variades i conceptes contradictoris. La justificació del projecte guanyador se centra en haver sabut compaginar l'activitat de parc amb els espais buits que comporten altres activitats de lleure.

A part de les obres estrictament urbanístiques es van equipant els diferents barris amb els centres cívics i l'increment d'escoles acabant la xarxa deficitària que existia.

A nivell cultural s'acaba la Gran Enciclopèdia Catalana, tasca que semblava inacabable. Apareixen diferents publicacions sobre la futura organització territorial de Catalunya, tema punyent i que fins el moment tant sols es debatia a nivell teòric i es realitzen altres activitats que insisteixen sobre la nacionalitat catalana.

Un fet decisiu per la ciutat es la presentació de Barcelona com a candidata per la celebració dels jocs Olímpics de 1992, (maig 1981), proposta que es recolçada per el president del C.O.I., Josep Antoni Samaranch. Aquesta proposta se centra en la mateixa filosofia de les dos exposicions celebrades a la ciutat, 1880 i 1929, i el Congrés Eucarístic de 1952. Tots aquests aconteixements havien representat per la ciutat una sèrie d'obres d'infraestructura i altres equipaments capdals per la ciutat. Si els jocs eren concedits seria una bona excusa per fer i acabar la política de reconstruir Barcelona. No cal dir que tal opció va tenir detractors no tant per no creure en les millores que es produirien sinó des de dos fronts. Des de la perspectiva econòmica, argumentant que representaria un endeutament inassumible per la ciutat. Des d'una perspectiva més esquerrana perquè era ben trist tenir que recorre a aquestes ocasions per actuar decididament, perspectiva recolçada des del barri perifèric perquè es temia que els recursos es desviessin cap a obres olímpiques i es retardés la solució dels seus greus déficits. Totes les opinions són respectables, però la història sovint és una bona mestra.

El cert és que amb aquesta il·lusió semblaven quedar més justificades les diferents actuacions. Per altre banda si els jocs s'aconseguien els finançaments serien més fàcils, s'ha de pensar que Barcelona tenia pendent obres imprescindibles com la realització del segon cinturó.

Per acabar aquest període tan sols recordar l'intent de cop d'estat el 23 de febrer de 1.981.

Amb les eleccions generals del 28 de novembre de 1.982 el Partit Socialista guanya la majoria absoluta i l'alcalde de Barcelona Narcís Serra es designa Ministre de Defensa, deixant l'alcaldia en mans del primer tinent d'Alcalde Pasqual Maragall. Una altra època comença, la dècada dels vuitanta.

El 2 de desembre de 1.982 Pasqual Maragall inicia el seu mandat dins de l'ajuntament de Barcelona. De moment es manté el mateix equip en el departament d'urbanisme, que posteriorment serà re-estructurat i Bohigas abandonarà la delegació i el planejament passarà a ser dirigit per Joan Busquets.

La nova etapa (1.982-1.987) es planteja tres punts fonamentals en el camp de l'urbanisme. El primer és continuar totes aquelles realitzacions que tant si són concedits els jocs olímpics com no, s'han de fer en la ciutat ja que a partir de l'ajuntament democràtic existeix un compromís d'execució, especialment les obres d'infraestructura i de grans equipaments.

En segon lloc totes les construccions que serien necessàries per la realització dels jocs olímpics, doncs esperar la designació per iniciar-les seva realització és corre el risc que no s'acavin a temps i també val a dir que es tracta d'instal·lacions necessàries per una ciutat com Barcelona: d'un estadi i un pabelló esportiu cobert.

I en tercer lloc la política d'equipament i re-equipament, en el sentit més ampli, de tots els diferents barris de la ciutat, que amb jocs o sense s'ha de fer. Així com una decidida política de intervenció dins del camp de l'habitatge de la ciutat, mitjançant una política d'enderroc dels edificis inaprofitables, la rehabilitació dels possibles i la construcció de nous.

Amb aquestes perspectives es pot dir que s'ha trencat totalment amb les postures i formes de fer dels períodes anteriors, en els quals la màxima preocupació era contenir les diferents operacions per impedir la realització de desastres i el manteniment d'espais lliures per ésser utilitzats posteriorment. Si en l'època Socia la fonamental va ser la compra de terrenys i durant l'alcaldia de Serra es les produeixen les primeres realitzacions en resposta a les reivindicacions, continuar l'iniciat, ampliar i acabar serà obra d'en Maragall.

Una de les primeres tasques que es du a terme és determinació d'una nova divisió territorial per la ciutat per tal d'aconseguir dues coses: una divisió més racional, lligada a la seva pròpia raó històrica i la possibilitat d'establir una veritable descentralització de funcions i fornir els Consells de Districte de competències. La discussió va ser llarga donat que hi havien implícits interessos electoralistes, doncs segons per on passava la divisió en gaudia un partit o un altre. Per altre cantó tampoc es podia fer un gran nombre de districtes perquè això estava renyit amb l'efectivitat que es buscava. Al final s'arriba a la divisió en deu districtes que corresponien, mes o menys, als antics pobles del pla de Barcelona, a la pròpia ciutat i a l'Eixample. Aquesta divisió es discutible com totes però sí que es pot dir que es va buscar la racionalitat que permetés el seu funcionament.

En el nivell cultural la ciutat gaudí de moltes mostres i iniciatives que la convertiren en centre de cultura. Una de les peces més carismàtiques va ser la reconstrucció del pabelló alemany de l'exposició (1.929) de Mies van de Rohe, considerat com una peça cabdal del moviment modern d'arquitectura. Amb aquesta reconstrucció també es podria fer unes consideracions molt semblants a les fetes per la Fundació Miró. En primer lloc era important la seva reconstrucció pel seu valor intrínsec i per altre el pas representava la recuperació d'una vivència anclada en el passat i que implícitament era una frustració. Creiem que totes aquestes operacions de retrobament afavoreixent positivament a la ciutat i desenvolupen millor el seu coneixement.

L'onze de setembre de 1.983 comencen les emissions de T.V.3 com a emissora de la Generalitat amb tota la programació en català. Inauguració extremadament important per el país doncs s'aconseguia una normalització esperada durant molt de temps. A un altre nivell l'escola

d'arquitectura de Barcelona es qualificada com la segona d'Europa per la qualitat del seu ensenyament. El museu Picasso es ampliat. El Laboratori d'Urbanisme edita la revista UR especialitzada en urbanisme, de difusió internacional que vol ressò de les darreres tendències urbanístiques.

Fianlitzen les primeres obres importants de la ciutat i els seus resultats són vistos, analitzats i criticats pels propis usuaris. Des de places grans i petites, parcs, nous pavimentats, escoles, centres de barri (la majoria d'ells reivindicats per els veïns), instal·lacions esportives, equipaments, etc..... formen un continu incorporar elements nous a la ciutat.

La descripció de tots ells comportaria un altre estudi però si que val la pena destinar un petit espai a alguns d'ells. En el llistat de l'evolució de la construcció urbana de Barcelona ja queda resenyat cas per cas tot i que probablement poden trobar-se encara mancances en la relació.

La inauguració de la plaça dels Països Catalans davant de l'estació de Sants, pot considerar-se un moment àlgid en la discussió urbanística que es desencadena arrel de les noves propostes arquitectòniques. El projecte de la plaça realitzat per Albert Viaplana i Helio Piñon aborda la seva realització des d'una perspectiva purament autònoma, on el disseny és ella mateixa sense guardar cap mena de relació amb l'entorn. Cada element de la plaça ve justificat per ell mateix i la recerca del plaer plàstic està en ell mateix. La plaça es va conformant per una juxtaposició d'elements que cada un d'ells té la funció precisa. El gran pali com a reclam de reunió, la marquesina que dissimula la presència de l'horrible edifici de l'estació de Sants, el recorregut per traspasar la plaça portat per una pèrgola on es ditibueixen bancs i taules per jocs, una font que es converteix en un camp de brolladors amb el propi paviment com cubeta de recollida de l'aigua, un banc perifèric que delimita la plaça per lloc més feble i uns panells metàl·lics que trenquen la visual cap el forat del futur parc de l'Espanya Industrial, a cota més baixa i encara en construcció. Indiscutiblement el llenguatge plàstic és dur, més que dur novel·la, s'ha de reconèixer que és la primera vegada que s'incorporen tant les noves formes plàstiques com els propis materials en un conjunt urbà com aquest. Les crítiques no es van fer esperar, en primer lloc els veïns repudien els materials emprats i en segon lloc la falta de verd, en el sentit més estricte de la paraula, els arbres i les flors. En segon lloc, el voluntari desordre entre els diferents

elements com si fos una mostra de materials i formes. En tercer lloc la pròpia incomprensió de l'espai doncs no es correspon a cap tipus de plaça tradicional i per tant l'espectador no té referents. No es tracte aquí de fer una defensa de la solució adoptada però si es creu convenient afegir algunes consideracions.

Una plaça està, la majoria dels casos, constituïda per dos parts que són el propi espai, que se solucionarà d'una forma o altra, i les construccions que el determinen. Un cas claríssim és la plaça Reial on tot el conjunt està fortament integrat, tant tipològicament com dimensionalment. Altres exemples serien les places de Gràcia, és a dir que ha existit una voluntat a priori de construir-la junt amb el procés edificatori. També espais urbans que queden sense construir però que estan definits clarament i que posteriorment urbanitzaran aquest espai com a plaça, quan es construeixi l'entorn: la Plaça Catalunya, etc. Però en altres casos l'espai resultant es un sobrant conseqüència d'una cruïlla de carrers amb lògiques diverses, garbuix de tipologies en el seu entorn i disparitat d'usos, és a dir, l'espai resultant és un residu sense personalitat ni entitat. Aquest era el cas de la plaça del Països Catalans, que a més estava condicionada per la servitut de les andanes soterrades que limitava les possibilitats d'actuació a l'impedir plantar-hi arbres. Per tant la solució es tenia que buscar des de la propia plaça entesa com una peça aïllada, dissenyada autoctonament i sense una dependència de l'entorn perquè aquest no existeix. Per altra banda també es pot dir que les actuacions municipals anteriors, sobretot de l'era Porcioles, havien estat extremadament anodines, totes les places de l'època tenien els mateixos components, joc de nens (sorral, paral·leles, columpis, pista de patinar circular, tobogans, tot de color vermell, groc i verd), parterres verd, cuprés o cupresos, segons el tamany i bancs per seure de tub amb llatas de fuste, pintat de color verd. Aquesta composició es va distribuir de forma igualitària per tota la ciutat, espai conformat o no, gran o petit, regular o irregular, tots en més o menys tenien els mateixos elements, per tant no era de estranyar que una nova forma de fer fos difícil d'assimilar, per dir-ho d'alguna manera els barcelonins estaven pobrement acostumats, totes les experiències dels Fontserè i Rubió havien estat substituïdes per les vulgaritats porciolanes. De totes maneres s'ha de reconèixer que la nova aposta havia estat excessivament vanguardista i com a tal prescindia del destinatari, de l'usuari, però així la ciutat també experimentava noves formes.

Els nous parcs començaven a proliferar, buscant solucions que diversifiquessin les funcions tradicionals a que s'estava acostumat. El concepte de parc estava menyspreuat, reduït a la idea que tan sols podia ser un espai lliure, amb arbres, bancs per seure i alguns recorreguts per fer passejant. Havia passat massa temps des que les zones verdes projectades i realitzades a primers de segle oferien cada una la seva pròpia personalitat i la situació era determinant a l'hora de conformar la solució, cal recordar un Turó Parc, Parc Guell (encara que fos projectada com a ciutat jardi).

Els parcs de la Pegaso i del Clot, i posteriorment el de la Creueta del Coll són bons exemples d'aquesta nova manera de fer. El concepte de parc es veu enriquit per buscar-li, no tant sols les funcions apuntades anteriorment, sinó noves possibilitats estètiques i funcionals que amplien l'oferta. Aquests nous parcs pretenen que tant serveixin com lloc de esbarjo per la mainada, com de zona de passeig, s'hi dissenyen diferents recorreguts es procura que cada itinerari tingui la seva pròpia personalitat. El parc no és simplement per estar-hi sinó també per ser vist i disfrutar precisament amb la seva simple contemplació. Per altre banda les zones de jocs busquen la diferenciació. Cada parc té el seu propi disseny dels elements i mobiliari urbà. Cada parc es personalitza i fa que cada un d'ells sigui agradable de visitar perquè alguna sorpresa pot deparar.

Així doncs amb la construcció dels parcs no es busca solament un equipament de zona verda, sinó l'establiment d'una xarxa de lleure amb característiques pròpies i específiques. Respecte a aquest tema afegir encara algunes consideracions. Tots aquests parcs corresponen a antigues reivindicacions veïnals, zones que en els corresponents plans ja estaven qualificats de zona verda o antigues instal·lacions industrials que per la seva obsolescència han deixat lliures els solars. Quan ha arribat el moment de fer el projecte i posteriorment la realització, els responsables municipals no han consultat per res als veïns, llevat d'algunes excepcions com l'Espanya industrial o la Pegaso. En alguns casos, ni tan sols els corresponents equips redactors han estat informats de les corresponents històries previes de cada zona, per tant l'encàrrec i en conseqüència el projecte s'ha fet sense comptar amb l'opinió dels veïns. No cal dubtar que

en una situació així, encara que el autor sigue conscient i faci totes les anàlisi prèvies, l'estudi de l'entorn i altres, la seva llibertat és gran i li permet experimentar i projectar al marge dels col·lectiu directament implicat i mes pròxim. Els resultats moltes vegades han estat veritables sorpreses, on s'havia demanat simplement uns bancs i un grup d'arbres per fer petar la xarrada els jubilats del barri s'han trovat amb un gran desplegament d'espais interrelacionats fent una gradació barroca i un mobiliari mereixedor d'un premi FAD. Altres casos són de signe totalment contrari, s'esperava mes i s'ha donat molt poc.

Aquí sembla que es produïx un cert trencament dins del proces de construir ciutat, doncs en un primer nivell es situa la intervenció del veïns com un acte important, escoltant les seves opinions i necessitats, programa que desitgen i el que faci falta. Una vegada iniciat el projecte el veï ja no torna a ser consultat, el projectiste amb absoluta llibertat elaborarà la seva proposta intentant, sovint, experimentar noves solucions. Tot això ha de fer reflexionar sobre de quina forma s'han d'establir les relacions entre els diferents integrans de la ciutat.

Darrerament s'inicia una crítica a l'anomenat urbanisme il·lustrat, oposant-lo a una planificació i construcció democràtica de la ciutat, sobre la forma i manera de participació. Ultimament han aparegut alguns llibres i articles que centren el seu caball de batalla en enfatitzar la necessitat de fer un urbanisme democràtic i denunciant l'aparició de noves formes especulatives en la forma de fer ciutat. El tema de la participació s'abordarà en l'epíleg.

Una altre característica d'aquesta etapa és la busqueda de solucions per Ciutat vella, amb tots els problemes que planteja. Trames urbanes degradades, habitatges insans, equipaments obsolets que requereixen una forta intervenció (Liceu), manca d'equipaments i espais lliures i moltes altres coses mes. La Barceloneta amb caracteristiques diferents també plantetja problemes greus. Per això són aprovats els corresponents PERIS, i les primeres actuacions han estat ja inaugurades (Sant Pau del Camp, Piloesportiu, Convent dels Angfels i entorn, Plaça Escudillers). A la Barceloneta les vivendes de la Maquinista i el front del Passeig Nacional són altres exemples.

Paral·lelament es continua la construcció del segon cinturó i logicament es reanuda la protesta dels veïns de Nou Barris amb la seva secció, es demana la modificació per garantir la no partició del barri i una disminució en l'impacte acústic, reivindicacions fetes en el seu dia a l'anterior alcalde. Es re-estudia el projecte i al ser inviable un canvi de la seva traça es soluciona amb el cobriment de llargs trams que permetin el creuament a nivell i al mateix moment facin la funció de zones lliures, d'esbarjo i esportives i la construcció de pantalles acústiques. Aquest es un exemple clar de com una reivindicació ben portada obté resultats satisfactoris. A més de no crear una barrera, la realització d'aquest eix esdevindrà vertebrador de tota la zona.

El 17 d'octubre de 1986 Barcelona es nominada per organitzar els Jocs Olímpics del 1992. Una nova etapa comença per la ciutat. S'obre un altre front de realitzacions a fer.

L'anella olímpica de Montjuic ha anat construint-se tant si es tenien els jocs com no, com ja s'ha dit eran equipaments que la ciutat necessitava de totes maneres. La voluntat d'obrir Barcelona cap el mar es veurà recolçada per una exigència (pretext) més concreta: la Villa Olímpica i la possibilitat de treure la línia fèrrea que constituïa una forta barrera cap a la platja. Aquesta operació és indiscutiblement la més important per la ciutat, una aspiració que havia estat proposada per la iniciativa privada passa a ser una actuació municipal amb perspectives més àmplies, port esportiu, parc del litoral i incorporació del cinturó.

Barcelona ha passat a ésser una ciutat de moda a tots els nivells, i especialment en el camp de l'urbanisme un banc d'experimentació.

L'inici de l'any 1988 s'obre a un futur ple de novetats i de realitzacions q moltes d'elles filles de les diferents reivindicacions de les associacions de veïns que de forma democràtica van anar insistint perquè la ciutat adoptés una forma millor.

IV A MANERA D'HISTORIA DELS MOVIMENTS SOCIALS URBANS

Aquest capítol no vol ser una història rigorosa dels MSU, sinó una visió esbiaixada a partir del fil de les pròpies reivindicacions, limitada bàsicament al marc temporal establert, 1968-1987, amb les inevitables referències a uns orígens previs, remarcant tots aquells factors que hi confluïren i que les condicionarien, contrastada amb les informacions rebudes en les entrevistes del treball de camp.

4.1 Causes de l'aparició dels M.S.U.

Com ja s'ha dit en el capítol de la Introducció, fou a partir de la dècada dels anys seixanta quan la veu del ciutadans de les grans ciutats, es va fer notar. La protesta per manca d'equipaments, de zones verdes i de lleure, l'existència d'unes vivendes amb condicions d'era pre-industrial i tants d'altres dèficits va estar la causa constant de diferents lluites urbanes. Aquestes lluites no van ser exclusives de països on el desenvolupament urbà encara no havia aconseguit un nivell equiparable amb els més conformats, sinó que, des de fa més de vint anys, sota una o altra forma han anat apareixent en ciutats d'arreu el món, tant en aquelles que gaudien d'un bon desenvolupament urbà, entenguis un alt grau d'urbanització, serveis i equipaments, com en aquelles altres on els dèficits es feien sentir en tota la seva cruesa. El fet hauria de ser entès com l'expressió d'una voluntat ciutadana d'intervenir en la realització i construcció del seu propi entorn urbà. Cal assenyalar que si bé generalment els diferents M.S.U. de cada país i moment determinat no són comparables entre sí, perquè qualitativament les seves característiques reivindicatives poden arribar a estar en pols oposats, presenten el comú denominador d'interessar-se per la ciutat.

Mentres a Bruseles esclataven les primeres oposicions dels habitants del barri de Marelles, a ser desallotjats del seu entorn urbà, per ubicar-hi les noves oficines del Mercat Comú. A Newark, barri de New Jersey, sorgien moviments per demanar una Facultat de Medicina que categoritzés el barri. I a Milà els estudiants es mobilitzaven reclamant una vivenda digna. I tants altres casos que es podrien citar, en una llista inacabable.

A Espanya la situació política va incrementar la significació d'aquestes lluites que es van viure com a extensió de les lluites polítiques i socials, sovint fins i tot de manera cruenta. Certs comentaristes assenyalaven com a data clau de l'eclosió de la lluita urbana una manifestació a Erandio en contra la contaminació, el 30 d'Octubre del 1969, durant la qual la represió brutal de la policia provocà la mort de dues persones. Les lluites urbanes al país varen estar generalment repelides amb violència i duresa des del poder. A les reivindicacions recolçades per manifestacions, aturades de trànsit, ocupacions de locals i/o tancades en equipaments amenaçats de desaparició, es responia des del govern amb la força física, detencions, interrogatoris i processos.

Barcelona no va ser tampoc cap excepció. La nostra ciutat oferia un camp més que adobat perquè esclatessin aquestes tensions. En primer lloc la ciutat amb una corona de barris perifèrics, densament poblats, sense els mínims d'urbanització, i amb una manca d'equipaments generalitzada practicament a tots els barris de la ciutat, amb grans plans urbans en marxa, sorgits dels projectes expansionistes a partir del Pla Comarcal de 1953 i de les modificacions dels anys 1961-1965, que implicaven grans operacions especulatives, i afectaven per igual nuclis històrics que barris suburbials, amenaçant amb expropiacions els veïns d'unes i altres zones.

Segonament l'oposició política abocada en el doble front de les lluites sindicals i estudiantils, veia la possibilitat d'extendre la lluita i desvetllar consciències socials i polítiques en el marc més ampli i quotidià dels barris. (1)

Als professionals i tècnics polititzats, formats en la lluita estudiantil per un sindicat democràtic, se'ls ofería un camp immens on podien confluïr teoria i pràxis. Que permetia analitzar situacions anòmales i plantejar solucions alternatives, tot recerçant nous models urbans des d'una perspectiva política radicalment diferent. La reivindicació anava molt més enllà del cas puntual, era la denuncia d'un regim dictatorial i d'unes pràctiques capitalistes de gestió de la ciutat. La lluita urbana, des dels Col·legis professionals o implicant-se directament amb els barris permetia als tècnics donar la seva veu a uns veïns que mai havien pogut parlar(2), i erigir-se en defensors d'uns drets que ara podien concretar-se materialment.

En darrer lloc cal remarcar la influència de la sociologia francesa, i especialment d'en Manuel Castells, sobre el món universitari de l'època. Un període en el qual apareixien les primeres promocions d'economistes i durant el qual encara era precís sortir del país per fer estudis de sociologia.

4.2 Actors, evolució i etapes.

A Barcelona, a partir dels anys setanta, la resposta a la conflictivitat urbana es canalitzada principalment a través de les Associacions de Veïns, recolçades per alguns Col·legis professionals (principalment els lligats de

forma directa amb la construcció: Arquitectes, aparelladors, enginyers), la premsa i altres entitats ciutadanes.

Com apareixen aquestes associacions?

En l'època franquista era pràcticament impossible l'organització dels barris per demanar millores urbanes (entés aquest terme amb el sentit més ampli), el veïns es podien agrupar en "Associacions de carrer" a fi de preparar la festa major, recollint fons per les despeses amb activitats tals com rifar el postre del diumenge, sempre, això sí, dins del control corresponent. Es representatiu que la primera Associació de Veïns que es constitueix a la ciutat, l'any 47, es fa al carrer de Petrixol, tot un símbol de la ciutat, associació que es cuidarà de guarnir el carrer per les diferents festes i que serà un exemple per altres carrers. Això determinarà que en les zones comercials, l'associació estigui en mans dels botiguers, no sempre residents del barri. En altres casos, com Gràcia o Sarrià, les associacions controlades pels propis veïns, malgrat la seva finalitat purament lúdica, mantindran la cohesió del barri. Quan més tard les associacions van prendre el seu caràcter reivindicatiu les primeres foren anomenades despectivament associacions de "bombillaires", qualificatiu que ha quedat consagrat en tots els estudis sobre el moviment veïnal de Barcelona i que és utilitzat per totes les AAVV quan reconten la seva història. Però en qualsevol cas, des de la perspectiva d'aquest estudi el principal tret a fer a les AV de bombillaires, que han estat les menys afectades per la crisi del moviment veïnal, és que per la seva pròpia raó de ser, comporten una idea fragmentària de ciutat, cada barri és contemplat com unitat aïllada. A més paradoxalment en els darrers anys la majoria d'AAVV tenen entre les seves activitats l'organització de la festa major del barri, i en alguns casos de barris sense massa entitat han estat les festes populars un factor decisiu per cohesionar el veïnat. (Paraguai-Perú, Baix-Guinardó)

Cap al final de la dècada dels seixanta i primers de la dels setanta, el panorama canviaria totalment sota la forta pressió política dels diferents partits, que intervendran directament en els barris.

Però en la prehistoria de les reivindicacions cal fer justícia a dos tipus d'organització que tenien ja inquietuts pels problemes urbans del barri i que han estat citats per algunes AAVV com el seu origen.

Tan sols es citen perquè s'escapen dels límits temporals i temàtics marcats per aquest estudi, tot i que es pensa que aquesta etapa, menystinguda quan no ignorada per la majoria d'estudis, mereixeria ser més aprofundida per altres investigadors, ja que s'hi enfonsen les arrels dels MSU i en certa mesura enllaçaria amb èpoques més recents de negociació.

Es fa referència en primer lloc als Centres Socials, depenents de les Parròquies, que al començament dels anys 60 qüestionaven els déficits del seus barris respectius, en un intent de millorar-hi el nivell de vida. Des d'estudis per instal·lar una guarderia (SOS de Sants), a l'organització de caixes cooperatives de vivenda per fer front a l'erradicació del barraquisme (Ntra. Sra. del Port), o accions de treball comunitari per urbanitzar (Roquetes).

En segon terme a les agrupacions sorgides en els polígons de vivenda social, per forçar als organismes responsables -l'Obra Sindical de l'Hogar o el Patronat Municipal de la Vivenda- a que acabessin la urbanització de l'entorn i dotessin el polígon dels equipaments projectats, com l'AV de Torre Llobeta.

Uns i altres serien els caldo de cultiu d'un estat d'opinió i d'unes pràctiques reivindicatives i l'aixopluc juntament amb les Associacions de carrer, dels MSU quan s'intentaria legalitzar-los.

En la perifèria obrera, amb polígons de nova implantació, l'any 69

s'organitzen les primeres Comissions de barri, amb el propòsit reïxit de mobilitzar aquests barris, posant de manifest les contradiccions del desenvolupament capitalista, a través de la denúncia de la manca d'urbanització més elemental: enllumenat, clavegueram, asfaltat, i de qualsevol tipus de serveis: transports, escoles, assistència. Malgrat les dificultats polítiques les reivindicacions apareixen contundents, no tant des de un punt de vista d'anàlisi urbà, però sí des de la força de voler allò demanat: el dret a viure dignament, a construir una ciutat que es considera no ha estat feta encara.

Del treball de camp realitzat en les Associacions es desprén que no sempre hi hagué una Comissió de barri en l'inici de la reivindicació.

En altres zones de la ciutat, aparentment més consolidades, principalment en els nuclis històrics del segle XIX, d'amplia tradició associativa (ateneus, círculs catòlics, orfeons, entitats esportives), grups de veïns, sensibilitzats políticament, en molts casos des d'una inquietut religiosa de signe progressista, s'agrupen en torn a la reivindicació d'un problema concret. El problema urbà ha estat a vegades el detonant, altres el pretext, per aglutinar esforços veïnals però en qualsevol cas es veuen els conflictes urbans com l'instrument per desvetllar consciències, i l'única possibilitat, donada la situació política, d'exterioritzar públicament el rebuig al sistema.

Totes les AAVV al ser interrogades pels motius de les reivindicacions de tipus urbanístic, amb independència dels seus orígens, coincideixen en afirmar que era l'única protesta que es tolerava.

Ben aviat, a fi d'obtenir una cobertura legal que permetés eixamplar el moviment i potenciar-lo aconseguint l'adhessió de capes de la població poc polititzades, s'utilitzaren les estructures ja existents. Reconvertint les

Associacions de carrer, com en el cas de Sarrià o creant-ne de noves a partir de la mateixa figura jurídica, malgrat totes les traves administratives que el Govern Civil va desplegar en adonar-se de la combativitat d'aquestes associacions. Això explica la diferència considerable en algunes associacions entre l'inici de les activitats reivindicatives i la data de la legalització. Quan el problema es complicava s'utilitzava el Centre Social, si n'hi havia, com en el cas de Sants.

La decadència del règim franquista facilitaria el procés de consolidació, que culminaria amb l'aprovació l'any 72 de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona que integrava tant les "bombillaires" com les reivindicatives i que va ser rebutjada en principi per algunes associacions que la veien com una forma de control. A la llarga les tensions i discussions generades per la constitució d'aquesta Federació, van acabar de fer madurar el moviment veïnal a Barcelona, que plenament inserit en l'entramat social, jugaria durant la transició política, a més de les reivindicacions urbanes un paper decisiu en el restabliment de les llibertats polítiques. (3)

La citada convocatòria d'un Contrapla al Pla de la Ribera (4), l'any 71, és un bon exemple del nivell assolit de conscienciació ciutadana, en el que convergeixen, en una reivindicació global, tots els agents que van facilitar l'eclosió del moviment a Barcelona. L'oposició al Pla de la Ribera va unir l'Associació del Taulat, (més antiga, lligada als comerciants de la zona) amb la Comisió de barri que generaria l'anomenada AV del Poble Nou, (legalitzada el 1972) i amb totes les entitats culturals de Poble Nou. L'acció va rebre el suport dels Col·legis professionals: d'Arquitectes, d'Aparelladors i d'Enginiers. La campanya, la convocatòria del concurs d'idees i la seva resolució que aconseguiria aturar el projecte inicial, va esdevenir gracies al gran ressò en la premsa un problema que afectava a tota la ciutat. S'iniciava d'aquesta manera una escalada periodística en el

terreny urbanístic.

El paper dels Col·legis, en aquest cas organitzant el concurs, com en tant d'altres recolçant accions amb col·laboracions de tot tipus, assessorant a través de l'Oficina d'Informació Urbanística del Col·legi d'Arquitectes, divulgant estudis i accions a la revista CAU del Col·legi d'Aparelladors va ser determinant per aquests moviments. Potser es podria mesurar la seva importància per defecte, ¿no és significatiu que la manca de transcendència pública de les accions de les AAVV, coincideixi amb la renúncia dels Col·legis professionals a incidir en la vida ciutadana?. (5)

Paral·lelament, la premsa escrita va ser l'altre gran agent difusor i multiplicador dels MSU. A partir d'un tímids inicis, durant els anys setanta, a falta probablement de notícies estrictament polítiques, una sèrie de diaris i de periodistes es van especialitzar en temes urbans, denunciant infraccions urbanístiques, operacions especulatives i recolçant qualsevol reivindicació. No hi havia dia que no es recollís alguna acció dels barris. I especialment entre els anys 1977-79 s'omplien planes i planes dels diaris. Aquest suport incondicional, desapareixeria al normalitzar-se la vida política, i les AAVV es queixaven que en les darreres fases de l'època investigada (al menys fins l'any 87), la premsa ignorés les seves activitats. Confesaven que no hi havia manera d'aconseguir la publicació dels seus problemes. Es preguntaven, Què se n'ha fet d'aquells brillants periodistes? i fins i tot en algun cas donaven llistes.

Algunes reivindicacions dels darrers anys (Zon. Cinturó per Montbau o Nou Barris) amb esporàdiques accions al carrer: manifestacions, tallades de trànsit, tornen a despertar l'interés de la premsa. També els Col·legis professionals reprenen el seu paper crític (Piscines i esports, Port vell). En qualsevol cas serien d'agrair estudis específics dels papers jugats per aquests dos agents, en les successives etapes de les mobilitzacions urbanes.

barris molt extensos, fos per conflictes d'un ventall tan ampli, que van des de problemes de gestió a enfrontaments ideològics i fins i tot personals.

Pels fins de l'estudi ha interesat diferenciar unes etapes en el període estudiat, en base no als aspectes organitzatius o ideològics del moviment, sinó considerant dues variables, *com* es reivindicava i *què* es reivindicava. Respecte al *com* es produeix una divisió entre els darrers anys de la dictadura i la plena normalització democràtica amb les primeres eleccions municipals. La primera època, centrada en la **reivindicació**, és la reconeguda com a pròpia dels MSU. Finalitzaria en acabar els anys 70, amb les darreres legalitzacions d'AAVV, l'Exposició «Barcelona a cops», anunciaria (com tota teorització) l'existència d'una crisi, el principi d'un canvi, el declinar, d'una manera de fer, no necessàriament la desaparició del moviment. Apunten també cap aquest canvi les conclusions de la primera Assamblea de les FAV(7).

La segona centrada en la **negociació**, s'iniciaria juntament amb els Ajuntaments democràtics.

Cada una d'aquestes etapes es subdivideixen en funció de l'oponent amb qui es dialoga: els successius governs municipals en la primera, o els diferents responsables de la política (o la gestió) urbanística en la segona.

Respecte al *què*, han estat fetes ja moltes correlacions entre tipus i freqüències de les reivindicacions i períodes de temps (8). En l'investigació pormenoritzada de les reivindicacions es tornarà sobre aquesta qüestió, ara però, es voldria dirigir l'atenció cap dos temes que van condicionar l'actitud de les AAVV, incidint directament sobre les dues variables, el *què* i el *com* es reivindicava, i per tan sobre la construcció de la ciutat: Els successius governs municipals i la Revisió del Pla General Metropolità.

Respecte al primer punt cal dir que no sols la política sinó també la manera

Finalment cal citar com agents col·laboradors dels MSU entitats com Amics de la ciutat, Foment de les Arts Decoratives(FAD), Amics de les Masies, etc., que en alguns casos recolçaren les reivindicacions iniciades des dels barris, i en d'altres -en els quals de fet no existia i creiem que no pot existir-hi la idea de barri -foren els denunciants d'edificis en perill (Casa Serra) o els propulsors de la idea (Recuperació del monument al Dr. Robert). Si entenem per Moviments Urbans solament aquells capaços de treure gent al carrer, no caldria anomenar la tasca d'aquestes associacions, però, des de la perspectiva d'avui creiem que cal ampliar el concepte en el sentit de tot tipus de mobilització: escrits a la premsa, denúncies, etc, que hagi contribuït a conformar la Barcelona actual.

Aquestes entitats d'abast a nivell de tota la ciutat, han actuat en aquelles zones on els seus habitants no sentint-se responsables del seu patrimoni, havien deixat, quan no eren els mateixos promotors, mutilar o enderrocar nombrosos edificis com en el centre de l'Eixample(6). La campanya a favor de la Casa Serra, no va desvatllar naturalment cap consciència de barri en el veïnat de l'entorn, però contribuï, a més de preservar una part de l'edifici, a que en altres zones la gent defensés els seus edificis més representatius.

4.3 De la reivindicació a la negociació.

En el quadre anexe és pot comprobar com a partir d'unes preexistències al llarg dels anys seixanta, entre 1970 i 1972 es registra el nombre més gran d'AAVV legalitzades, xifra que torna a pujar el 1978, al incrementar-se un fenomen present gairebé des dels inicis: la segregació o subdivisió d'Associacions, fos per motius d'efectivitat territorial, al tractar-se de

d'executar-la de cada alcalde marcava un estil diferent d'enfrontar-s'hi, afavorint l'elecció d'unes o altres reivindicacions.

Durant la darrera època de l'alcaldia Porcioles quan van explotar els conflictes latents des de feia tant de temps, les lluites foren puntuals, lluny de qualsevol plantejament global. A vegades espontànies, nascudes d'una necessitat imperiosa -expropiacions, industries molestes o perilloses,.....-, d'altres planejades recercant l'afer més escandalós, que permetia una denúncia indiscutible. Com diu Huertas Claveria, fou una etapa "d'aturar".

L'entrada de Massó a l'Ajuntament, anunciant que estava disposat a escoltar totes les queixes veïnals, visitant els barris, obligà als veïns a fer un inventari exhaustiu de les necessitats del propi barri. Era una mena de carta al Reis que no implicava però, un replanteig global del barri, o un anàlisi urbà més a fons. Inventari que es troba en la major part de les AAVV, especialment en aquelles que publicaven algun tipus de butlletí, i que a hores d'ara té el valor d'un acta notarial (potser l'únic document d'aquesta mena) de les deficiències d'un barri determinat, en un moment històric concret, des de la perspectiva dels seus habitants. Massó escoltaria a tothom. Es comprometria a arrenjar els problemes i es veuria desbordat pels aconteixements sense haver resolt practicament res.

Amb Viola es retornaria als moments més durs de les confrontacions, veïns-administració sense que es plantegessin nous temes importants, és una etapa en la qual no s'inicien reivindicacions sinò que es continuen les ja plantejades, probablement perquè els recomptes anteriors havien deixat exhaurida la problemàtica.

Socias marcarà una nova fita, fins aleshores, els MSU havien aconseguit aturar certs processos, industries perilloses, enderrocaments, expropiacions. Es ara quan s'aconseguirà realment i per primera vegada recuperar ciutat,

Durant l'etapa Masó, s'havia aprovat inicialment aquesta Revisió que va catalitzar el moviment veïnal, contribuint a un dels moments més actius de les AAVV, la fase qualificada com d'expansió (9). El Pla va permetre a les Associacions actuar de forma sistemàtica avaluant, recolçant o rebutjant unes propostes formals. No es tractava ja de denunciar un fet consumat, sinó d'optimitzar, corregir o modificar un document que es considerava clau per la transformació de Barcelona. Entre el 74 i el 76, en que s'aprobarà definitivament la Revisió, es realitzen nombroses actuacions conjuntes a través de la FAV, a més de les organitzades per cada barri. Exposicions a El Carmel, El Raval, El Clot (que va ser prohibida), i una general organitzada per la FAV a la Fundació Miró. Es realitzen assemblees, manifestacions, recollides de signatures, s'editen butlletins especials dedicats al tema, i tots els barris presenten al·legacions, etc. Les reivindicacions, malgrat siguin puntuals, ho són en funció d'una planificació global.

Ara bé, si d'entrada possibilitava a les AAVV una visió més totalitzadora del barri respectiu, i de fet va aconseguir generar plans globals, per altra reforçava els aspectes quantitativs. El moviment veïnal, assessorat pels tècnics compromesos amb les AAVV, van abocar-se a analitzar detingudament, l'impacte del Pla en el barri corresponent, impulsant la recerca de les possibilitats latents en cada un. Per una part es controlava la correcta aplicació dels estandars. Per altra s'analitzava detalladament si havien estat afectats tots els locals i solars susceptibles de ser-ho. Es buscava la màxima recuperació d'espais públics, zones verdes o equipaments, amb poca cura de la idonietat de l'espai reivindicat.

Amb independència de la validesa del PGM, i del seu important paper en la construcció de la Barcelona actual, el Pla Comarcal va establir una relació dialectica amb els MSU. D'una banda va estar un gran instrument pedagògic,

vulgaritzant uns termes que havien estat reservats als planificadors, familiaritzant al veïnatge amb planols i qüestions urbanes, a la vegada que el control i vigilància rigorosa per part de les AAVV -malauradament no sempre amb èxit- introduïa modificacions significatives i evitava rebaixes importants.

Durant la etapa de la transició política amb l'alcalde Socias les reivindicacions comencen a trobar resposta, es realitzen les primeres actuacions en la ciutat, s'allibera sòl comprant i/o expropiant però es contrueix poc. Els MSU adquireixen consciència del seu paper decisiu i amb raó poden afirmar que la ciutat disposa de "Terrenys que són públics per decisió popular"(10).

La normalització política comportà la normalització de les AAVV al desaparèixer les traves administratives -recordem que l'any 78 registra un nou increment de legalitzacions d'AAVV de Barcelona i que les darreres ho fòren el 1980- obrint una nova etapa, en la qual havia de ser més fàcil aconseguir resultats positius.

Les Associacions van jugar en aquells moments la darrera carta, forçant l'adveniment dels ajuntament democràtics. Un cop aconseguits, arribats al cènit de les reivindicacions, paradoxalmernt s'iniciarà la devallada. Abans fins i tot que es parlés de "el desencant" davant una democràcia incapaç no ja de capgirar el sistema, sinò de formular propostes alternatives- les AAVV, visqueren el seu propi desencís, un temps de resistència. Els supervivents, nostàlgics, no renunciaren a la seva tasca, però les seves activitats van quedar en un segon pla dins de l'òrbita de l'activitat política. Al centrar-se l'interès en temes de caire directament polític, l'urbanisme ja no fou un mitjà, gairebé l'únic mitjà com s'ha dit, per fer política. Les

reivindicacions de les AAVV queden desplaçades dels mitjans de comunicació no sols pels temes candents de la recobrada activitat política, sinò també perquè la reivindicació sorollosa esdevé negociació, pacte. Un cop més es verifica que la normalitat no és notícia. I en la societat de la comunicació el que no és notícia no existeix. Al menys aparentment.

El silenci van generar la creença, entesa entre polítics i opinió pública que d'ençà de la democràcia les activitats de les diferents associacions de veïns havien experimentat un important letargament i que fins i tot s'havia arribat a la total desaparició d'activitats reivindicatives. Cal insistir en l'equivoc d'aquest anàlisi, justificable per les circumstàncies polítiques del moment.

¿Quina era la realitat?

Certament es produeix un desviament de l'interés dels promotors dels MSU, que concentren les seves energies, primer cap els partits polítics i després cap a l'administració. D'altra banda els partits que poden després de tants anys fer política obertament, pensen que la seva funció al servei dels barris ja no té justificació, perquè ha arribat l'hora de solucionar els problemes des d'instàncies superiors, que uns ajuntaments realment democràtics, amb voluntat de canvi, resoldran les qüestions directament. Com a conseqüència de la fuga dels seus membres més actius, es va anar produint un gradual letargament de les activitats de les AAVV. (S'ha pogut constatar que actualment una significativa part d'aquests antics lluitadors en el moviment veïnal, integrats a la vida política, amb càrrecs a l'administració, consideren els M.S.U. com una etapa superada i veuen les AAVV actuals com a cau de nostàlgics).

Davant de la desvandada, la gent no afiliada a partits polítics queda de moment sorpresa pel canvi, desconfia aviat de l'interés dels partits per resoldre els problemes dels barris i finalment veuen la necessitat de continuar treballant i donar sortida a operacions posades en marxa.

Els dirigents que resten a les AAVV, quan s'ha aconseguit alliberar un espai públic, a tall d'exemple, es veuen obligats a entrar en la negociació de com s'organitza el nou espai, quina funció se li adjudica. No hi ha lloc per exigències, per reivindicacions quan et donen la raó. No es pot treure la gent al carrer quan no es té opositor, però sinó es vol malmetre la feina de tants anys, cal que algú continui controlant i apressant una administració, que malgrat el canvi, segueix immersa en el caos burocràtic. La tasca no es gens lluïda, requereix molta constància i no sempre es reconeguda pels propis socis de l'associació, quan no es veuen resultats immediats. La nova manera de fer es traduirà en una pèrdua de socis i a la llarga permetrà qüestionar des de l'administració, la seva representativitat.

Evidenment la democratització dels Ajuntaments a nivell urbanístic, significà un canvi radical a Barcelona, tant per la quantitat d'actuacions realitzades a nivell d'intervenció urbana derivades en gran part de les reivindicacions veïnals, com per l'existència d'un diàleg, més o menys reïxit entre administrat i administració, diàleg que de fet s'havia iniciat en l'etapa immediatament anterior amb el batlle Socias, si bé quedava deslluit pel fet de tractar-se d'una institució que no havia estat refrendada per les urnes. Els veïns tenien dret a continuar plantejant conflictes heredats de les gestions anteriors, fruits d'una visió capitalista i especulativa de la ciutat.

Després doncs, de les primeres eleccions municipal el diàleg entre AAVV i Ajuntament es normalitzà. Els interlocutors són els companys de sempre. En principi això hauria, i de fet ho fa, afavorir l'intercanvi. Els testimonis recollits coincideixen tots en afirmar que la relació va canviar, però no fins el punt que s'esperava: "Abans entraves amb por, amb desconfiança a l'Ajuntament perquè et rebien, si ho feien, des d'una posició de força, simbòlica i sovint també real". "Ara t'escolten, et reben bé", "és natural si

la majoria de càrrecs municipals han sorgit de les AAVV" i tots els barris citen els tècnics o polítics que pertanyien a la seva. Però que ara desconfiaven de les AAVV. Fet constatat des de les Associacions, remarcant per Huertas Claveria en diferents escrits i en l'entrevista, sense explicar el perquè d'aquesta desconfiança.

Aquells que abans havien lluitat plegats es trobaven ara dividits entre administrats i administradors. Pels segons, les coses ja no es veien igual. Condicionats per la rentabilitat política i les possibilitats econòmiques, van esdevir pragmàtics. L'Ajuntament democràtic es va trobar amb un compromís genèric acceptats per l'alcaldia anterior, que difícilment negava a una AV una demanda. Aparentment mai sortia amb les mans buides, l'administració Socia escoltava i es comprometia a concedir allò demanat, però allò demanat a vegades era tan abstracte pel sol·licitant com pel sol·licitat. Aquesta herència ha obligat els successius governs democràtics municipals a resoldre una multiplicitat de problemàtiques, derivades algunes del gran contingent de nou patrimoni municipal, sòl i edificis. Tècnicament s'obrien un gran ventall de possibilitats per desenvolupar projectes, en la pràctica, l'execució es va cloure generalment amb una certa divergència entre allò demanat i allò aconseguit. Sovint l'administració havia acceptat globalment, sense matisar diferents reivindicacions de les AAVV i a l'hora de fer-les realitat el resultat, fruit d'una decisió totalment voluntarista dels projectistes ha estat molt diferent a l'esperat. Ha fallat la interpretació, s'ha donat una manca de sensibilitat entre administració i administrats, ha fallat la correspondència entre reivindicació popular, associativa o ciutadana i la materialització del projecte concret que havia estat la causa i motiu de la mobilització associativa de barri.

Tot plegat duu als veïns a acabar afirmant "sí, ara les relacions amb

l'Ajuntament són diferents en el tracte però a la fi continuen fent allò que els interessa, concedeixen el que ja pensaven concedir, no el que demanem". En les anteriors etapes l'avaluació dels resultats de les reivindicacions, des del propi moviment reivindicatiu o des del ressò en la premsa tenia bàsicament un paràmetre quantitatiu: s'evitava o no l'obertura d'un vial, es salvava o no un edifici artístic, s'aconseguia o no recuperar una indústria com espai públic. Independentment que la reivindicació partís de consideracions qualitatives, la primera resposta de l'Administració a la demanda veïnal, comprant sòl, catàlogant edificis desprotègits, aturant obres, permetia només una valoració quantitativa: quantes reivindicacions s'havien aconseguit i quantes no, quantes Ha s'havien alliberat i/o municipalitzat. Es a partir del moment en que comença a urbanitzar-se el sòl alliberat quan s'obre la possibilitat de les avalucions qualitatives i s'enceta la discussió, a hores d'ara ja tòpica, entre places dures i places tobes. La disputa propiciada per dues postures polítiques contraposades, recolçada en dues visions d'entendre la ciutat, plantejava temes de fons tals com si és preferible un disseny molt acurat i preciosista, i en conseqüència car, a una cosa més casolana que permetés més actuacions, etc.... Encetada la controvèrsia, les reivindicacions pot dir-se que canvien fonamentalment de caràcter, ja no es limiten a reivindicar una quantitat de coses sino una certa qualitat.

Entre les primeres eleccions municipals l'any 1979 i el 1987, ha anat també canviant el tarannà de la política urbanística municipal. Caldria breument assenyalar unes etapes, que si bé s'han produït amb total independència de l'acció dels MSU, han respost de molt diferent manera a les reivindicacions i propostes pendents. Correspondria a l'evolució dels plantejaments de l'Àrea d'urbanisme de l'Ajuntament. Primer amb la

redacció de PERIS per tots els barris conflictius. Després sense desenvolupar-ne practicament cap es passa a la proposta definida pels propis tècnics municipals, "Plans versus Projectes", es a dir actuacions puntuals capaces de generar un canvi.

4.3 Resum

Com a resum d'aquest capítol es voldria remarcar alguns punts:

En primer lloc deixar constància que el fenomen dels MSU, malgrat les peculiaritats afegides per la situació que travessava el país, no pot aïllar-se del context ideològic i polític europeu. Eclosió i davallada, coincideixen no sols amb l'evolució de la pròpia situació política, sinó també amb l'evolució del pensament occidental. Els interessos socials no eren ja els mateixos, n'hi ha prou comparant els escrits actuals de Manuel Castells, amb els de deu anys enrera. Tampoc l'individualisme i conformisme postmodern dels anys 80, s'adeia gaire amb moviments associatius. Tot plegat explicaria la progressiva rebaixa en les exigències de canvi d'estructura socio-econòmica com a mitjà de transformar la ciutat. Qui reclama avui la socialització del sòl?

En segon lloc remarcar la progressiva sensibilització dels MSU, en tant que les reivindicacions anaven guanyant complexitat. Si en un principi les diferents reivindicacions van estar molt lligades a necessitats immediates i molt fàcils de justificar, tant davant dels propis veïns, com de les autoritats, en el transcurs dels temps les demandes es van anar fent més complexes i aquests moviments de ciutadans si bé no van generar els "moviments de massa" que s'esperava d'ells, han acabat, com veurem, incidint decisivament en la construcció física de la ciutat. Es va passar

d'un fer front a unes necessitats imperioses (expropiacions, manca de vivenda) a reivindicar una certa qualitat de vida, fins acabar exigint, (amb més o menys encert) una qualitat en la forma, un disseny determinat.

Al mateix temps, les discussions generades per la mobilització ciutadana i la demanda de participació democràtica en la redacció del planejament urbà, ha qüestionat la funció de l'urbanista en tan que projectador de la nova ciutat i remodelador de l'existent. El tècnic s'ha vist obligat a replantejar el seu paper i a resituar-se en certs casos com a redactor-planificador d'una proposta que no pot obviar una pressió reivindicativa i en d'altres com impulsor d'aquestes reivindicacions. S'ha demostrat que no pot prescindir-se de l'usuari si realment es vol construir una ciutat per a tots.

Finalment constatar la manca de diàleg entre els dos actors d'aquesta obra de teatre, administrat i administració. Si bé es va arribar a dialogar de manera més fàcil amb els regidors i alcaldes dels ajuntaments democràtics, la resposta a la pregunta que es formulava de si realment s'ha produït un canvi important en la participació de les diferents AAVV en la contrucció de la ciutat, és negativa. La democràcia actual ha estat verdaderament participativa, fins el final, o tan sols s'ha limitat a escoltar les demandes des d'una situació de superioritat? A l'hora de la realització ha imposat els seus criteris, això sí amb un bon disseny, però prescindint de les expectatives dels veïns?. El treball de camp ha confirmat el desencant de les Associacions de veïns, que confirmen les crítiques de l'oposició, respecte a l'existència d'un despotisme il·lustrat en l'urbanisme barceloní dels darrers anys.

(1) Una ponència sobre "Les Il·lufites urbanes a Barcelona," en el marc d'unes sesssions a ICESB, sintetitza quines eren les motivacions i els objectius inicials dels MSU. Destaquem els punts més

significatius:

- un anàlisi correcte dels barris ha de ser fruit d'una visió global de l'estructura urbana com a perllongació de l'explotació a la que la classe obrera i capes populars està sotmesa a en les empreses. Les lluites en els barris, en el mitjà urbà és la mateixa que es porta a les empreses i el seu objectiu final és el mateix.

- Cal lluitar tot pensant en la nova societat pluralista autogestionària, de sindicats autònoms respecte al poder polític i econòmic, basant això en la col·lectivització dels mitjans de producció, cal veure les Associacions de veïns com a futures organitzacions de masses, òrgans populars on participin el màxim de gent, es discuteixin les qüestions i es prenguin i defineixen les accions a realitzar.

- Les motivacions de la lluita en els barri poden ser:

- *reivindicacions concretes de cada barri o sector

- *l'exigència de les llibertats, principalment dintre dels objectius de classe

- *solidaritat permanent amb els represaliats establint la solidaritat econòmica amb ells. La solidaritat amb les lluites concretes a les empreses informant i secundant-les en la mida que sigui possible.

- *Es evident que la lluita urbana té sentit i força quan aconsegueix mobilitzar el màxim de gent. (el subratllat és nostre).

(2) Publicació del Centre Social de Sants, de l'any 1974. "A partir de 1971, aproximadament, la aburrida escena pública barcelonesa se viera sorprendida por unos nuevos protagonistas, esta veintena de asociaciones de vecinos existentes actualmente surgidos realmente de la base que llevan las voz de una mayoría que nunca ha sido silenciosa por su gusto a las altas esferas donde se cuecen, entre otras cosa, los potajes urbanísticos.

(3) Les associacions van impulsar i recolçar campanyes com "VOLEM ELS AJUNTAMENTS I LES ESCOLES CATALANES I DEMOCRATIQUES" en resposta al ple de l'Ajuntament del 5/3/75, en el que 18 regidors van votar no a la concessió d'una subvenció per l'ensenyament del català a les escoles. I

4) Participació ciutadana, ...dret al control de la gestió municipal, apoder expressar opinions, propostes i crítiques de la gestió de l'Ajuntament.

(8) Lucha de Barrios.

(9) El catàleg de la citada exposició, Barcelona a cops, assenyala com a fase d'expansió els anys 1974- 76, centrats en la lluita política i la revisió del Pla Comarcal.

(10) Dossier La Sedeta. (Pàg. 70)

com "SALVEM BARCELONA PER A LA DEMOCRACIA", de l'any 1975. O la participació en la campanya per l'amnistia, que va culminar en la manifestació del 1 de Febrer de 1976, organitzada per la FAYB. Campanya per l'Estatut

(4) veure fitxa-reivindicació corresponent.

(5) Prova de la perdua d'interés dels Col·legis pel tema es el fet que malauradament els arxius de l'OIU del Col·legi d'Arquitectes, han desaparegut. Al desaparèixer aquell organisme i traslladar-se els arxius Col·legials a un edifici auxiliar es van extraviar o es van llençar, segons la responsable actual.

(6) El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya en les alegacions en defensa de la Casa Serra, denuncia els enderrocaments i mutilacions d'una sèrie d'edificis artístics : Casa Llaudet(Yaleri), Hotel Terminus, Palau Trinxet(Puig i Cadafalch, Palau Muntaner(Domenec i Muntaner), Casa Yicens, La Pedrera, Fàbrica Casaramona, Pabellons de l'Exposició, Chalet de P. Comany(Puig i Cadafalch), Casa Espona(Yaleri), Casa Perez Samanillo.

(7) Resolució final de la I Assemblea d'Associacions de veïns de Catalunya 2-12-1979

1) **La lluita reivindicativa** Els problemes dels nostres barris pobles i ciutats continuen pendents de solució i molts d'ells s'agreugen. El capitalisme urbà continua tenint la ciutat com a camp d'operacions per obtenir deliciosos beneficis en l'abús i l'especulació. Les AAYY hem de continuar sent per tot això i per les deficiències greus de serveis com són la sanitat, ensenyament..., organitzacions reivindicatives i de lluita.

2) **Presentes en la vida política**, vocalies de dones, reivindicacions del moviment antinucler, ecologistes, moviments d'alliberament sexual.....impulsant amb força tota classe de formes culturals populars.....

3) **relació amb el nous Ajuntaments**.....les AAYY hem de ser davant els Ajuntaments, cosa que no vol dir necessàriament estar contra ells.

Les relacions dependrà de la política que fassin....de col·laboració, d'oposició o de lluita.

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
400000	Població de Barcelona 1.081.175 habitants.	A
400000	Alcalde: Miquel Mateu	C
400126	Es fa una exposició de les futures actuacions a la ciutat en materia urbana.	C
400301	Es promulgada la llei contra la Masoneria i el Comunisme.	E
400701	Es constitueix el Col·legi d'aparelladors	C
401000	L'Avinguda de la Llum es la primera galeria soterrànea de Barcelona.	B
401015	El President de la Generalitat Lluís Companys es afusellat a Montjuic (15-X-40)	E
401200	La Ponència de Restauració de l'Ajuntament de Barcelona proposa construir 2.014 edificis nous entre 1.940 i 1.945, per paliar els 1.808 destruïts durant la guerra civil.	C
410000	Inauguració de diversos col·legits: 26 de febrer (Guinardo), Argentina (c.Balmes), Lluís Antúnez (Can Tunis), Emili Juncadella (Clot-Camp de l'Arpa), Pere Manjón (Poble Nou) i José Antonio (Baró de Viver).	B
410000	Inauguració del Museu Marítim i reobre el de Catalunya	D
410201	Es crea la R.E.N.F.E.	C
410705	Sortida de la "División Azul"	E
410718	Escola de Formació Professional Domèstica Teresa de Jesús a Sant Andreu	B
410722	Primeres emissions de Radio Pirenaica	E
410911	Neix "La Obra Sindical del Hogar"(11-IX-41).	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
411007	Es inaugura la primera línia de trolebusos cap a Sant Andreu.	B
411122	Cruilla Diagonal c. Capità Arenas monument a la Legió Cóndor.	B
420000	El primer NO-DO.	D
420000	Nous jardins a la part alta del c/ Balmes.	B
420125	Franco visita Barcelona.	E
420501	Companyia de revista els Vienesos a Barcelona	D
420612	Inaugurat el Museu D'Arts i Tradicions Populars al Poble Espanyol.	D
420722	Inici de les obres de perllongació de la Diagonal des de el Palau de Pedralbes a Esplugues.	B
420908	Torna a celebrar-se la Fira de Mostres.	B
420908	Inauguració de la fàbrica Hispano Olivetti a la plaça de les Glòries.	B
421007	Urbanització del c/Tuset.	B
421031	Inauguració de les galeries Maldà.	B
421117	Nou edifici per l'Institut Balmes al carrer Consell de Cent	B
421217	La Casa Bloc de Sant Andreu es transforma en residència per militars.	B
430000	Loewe mutila els baixos de la casa Lleó Morera, al Passeig de Gràcia.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
430000	Es recupera el Saló del Tinell	B
430126	Nova urbanització de la Plaça Antonio López	
430130	Canalització de la riera d'Horta	B
430414	Nou bisbe Gregori Modrego (14-IV-43)	D
430414	Museu d'Història de la ciutat	D
430719	Primeres sardanes a la plaça Catalunya (19-VII-43).	Dn
430900	Creació de l'editorial Selecta	D
431217	Barcelona s'anexiona 109 hectàrees de Santa Coloma de Gramenet, ocupades per les cases barates de Baró de Viver i Bon Pastor.	B
440000	Llei de Vivendes Bonificables.	C
440125	Urbanització de la plaça Gal·la PLacidia.	B
440501	Creació del "Seguro de Enfermedad"	D
440502	Creació del D.N.I.	E
440517	Ja s'han plantat 2.000 arbres als carrers de Barcelona.	B
440617	Nou pont sobre el riu Besòs.	B
440718	Inauguració del primer polígon de O.S.H. al costat de la Av de la Meridiana, B que es dirà precisament polígon Meridiana. Tipus vivenda unifamiliar.	

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
441118	En l'edifici d'una antiga fàbrica s'instal·la el mercat de la Sagrada Família.	B
441202	Aprobat el pla d'accesos a Barcelona, inclou l'autovia de Castelldefels.	C
450000	Inauguració del teatre Calderón, dels cinemas Atlanta i Montecarlo.	B
450000	Inaugurat el Gabinet Numismàtic, reoberts els museus de Geològic i Zoològic, i es crea el museu d'Art Modern	D
450106	"Primer Primi Nadal a Carmen Laforet, "Nada"."	D
450114	Neix a Tolosa del Llanguedoc el Moviment Socialista de Catalunya (M.S.C.) (14-I-45)	E
450418	Nou Alcalde de Barcelona: Josep M ^e . Albert, Baró de Terredes (18-IV-45)	C
450423	Bandera catalana penjada de les torres de la Sagrada Família.	E
450902	Final de la Segona Guerra Mundial (2-IX-45).	E
451200	Intensificació de les restriccions elèctriques.	B
451221	La Societat d'Aigües instal·la les seves oficines al palauet del marquès de Santa Isabel, al passeig de Sant Joan.	B
460000	Llei d'Arrendaments Urbans.	C
460000	Enderroc del'antiga plaça de toros de la Barceloneta.	B
460000	Inauguració dels cinemas Windsor i Niza	B
460000	Inauguració dels museus de Música i Marès	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
460401	Obelisc de la Victoria al Cinc d'Oros	B
460412	Creació de les travesses	D
460501	E.N.A.S.A. s'instala a l'antiga Hispano Suissa.	B
460501	Clandestinament es publica la revista Ariel, en català	D
460505	Instal·lació de la creu de terme de Pedralbes	
461027	Noves carreres de la Penya Rhin	B
461115	Apareix la revista Fotogramas	D
461218	L'Escola del Mar al Guinardó	B
470000	Projecte de l'arquitecte Florensa, per fer el barri Gòtic i obertura de l'avinguda de la Catedral.	C
470400	Creació de la Associació de Veïns del c/Petrixol	D
470405	S'estrena Mariona Rebull, film basat en la novel·la d'Ignasi Agustí	D
470427	Entronització de la Verge de Montserrat al seu monastir	D
470429	Mort a Buenos Aires Francesc Cambó	E
470508	Eduardo Baeza Alegria, nou governador.	E
470625	Eva Peron visita Barcelona (25-VI-47).	E

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
470625	Neix La Perona, zona de barraques a Sant Martí. Te aquest nom en memoria de Eva Perón.	B
470706	Referendum per aprovar la llei de Successió (6-VII-47).	E
470708	Apertura del Turo de Monteroles.	B
470921	Església dels Mercedaris a la nova plaça de Castella.	B
471231	Es crea MACOSA, com a succeßora de Can Girona.	B
480000	Obertura del cl de l'Almirall Cervera (Barceloneta)	B
480000	Perllongació de Gran Via des de Plaça Espanya.	B
480000	Inauguració del nou asfaltat de la Av. de la Meridiana.	B
480000	Primer centenari del ferrocarril a Espanya (Península), Barcelona-Martaró	D
480200	Temporals destrueixen 50 metres d'escollera i 80 barraques a Pequín, Somorrostro, Mar bella i Bogatell.	B
480316	Vicens Yives catedràtic d'Historia.	D
480502	Primera pedra del nou edifici del Banc d'Espanya a la plaça de Catalunya	B
480829	El Júpiter estrena nou camp de futbol a la Verneda.	B
480900	Neix el grup del Dau al Set.	D
481110	Primer vol comercial a Nueva York.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
481200	Publicació de la Primera Historia d'Ester.	D
481200	Inici de les obres de la plaça Canonge Colom, al Raval.	B
490000	Urbanització del tran de General Mitre entre el c./ Balmes i c/ Muntaner	B
490000	8.970 barraques a Montjuic.	A
490000	Urbanització de l'Avinguda de la Catedral.	B
490000	Inauguració del bajador de Torre Baró.	B
490000	Primeres exposicions d'Antoni Tàpies i Modest Cuxart.	D
490000	E.S.-Torre Muñoz al costat del palau Robert, situada al passeig de Gràcia.	B
490000	Es crea el Servei de Repressió del Barraquisme, que consisteix en posar una xapa numerada a cada barraca.	C
490000	Els Martí Codolar cedeix la seva finca d'Horta als salesians.	B
490111	Assassinat al carrer de la Legalitat de la prostituta Carmen Broto, que donara tanta inspiració a novel·listes i cineastes.	D
490131	Inaugurada l'estació de llet al Poble nou	B
490425	Joaquim Buxó, marques de Castellflorite, nou president de la Diputació.	E
490706	Inauguració de l'Aeroport Muntades al Prat.	B
500000	Inici de la construcció del polígon Nostra Sra. de la Mercé, realitzat per O.S.H., (Pedralbes).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
500000	Inici de la construcció del polígon de la Trinitat Nova.	B
500000	Població de Barcelona 1.280.179 habitants.	A
500000	Falten 88.000 vivendes a Barcelona, que representa una població aproximada, de 400.000 habitants.	A
500107	E.S.- Banc Vitalici a la cruïlla de passeig de Gràcia i Gran Via. En els seus baixos s'instalen les Galeries Comtal.	B
500207	Nou hotel Colón a la Av. de la Catedral.	B
500224	Es executat a garrote vil el gerna petit del guerriller Quico Sabater	E
500509	Constitució de S.E.A.T., la seva fàbrica serà a Barcelona.	C
500610	Nou mercat del Carne al Raval, tocant al Paral·lel	B
501100	Surt L'Infantil, revista en català per nens.	D
501117	Es inaugura la primera cervesseria a la plaça Reial	B
510109	Arriben els primers marins de la Flota Americana.	D
510126	Inauguració del mercat d'Horta	B
510216	Primer pressupost per la compra de terrenys per la futura Zona Universitària de Pedralbes.	B
510217	Nova escola de Formació Professional Mare de Deu de la Mercè a la Zona Franca.	B
510301	Yaga del tranvies per l'aument del preu dels billets, en els dies posteriors es fa extensiva a les fàbriques i el dia 12 quasi general.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
510307	Nou Alcalde: Antonio M ^{re} . Simarro i Puig (7-III-51).	C
510316	Felipe Acedo Colunga, nou governador.	E
510429	Debuta Ladislao Kubala en el Barcelona.	D
510602	Inauguració de la Av. Infanta Carlota.	B
510621	Joan Brossa estrena la seva primera obra de teatre.	D
510623	El metro es perllonga a Glòries i Clot, amb una longitud de 1,7 quilòmetres.	B
510725	Es forma el Grup R d'arquitectura.	D
510900	El carrer de la Boqueria esdevé el primer carrer per a vianants a la Península.	B
510928	Es enderrocat el quiosc modernista de Canaletes.	B
511029	Inauguració a la Diagonal del monument de "Los Caídos", de Josep Clarà	B
520000	Inauguració del Real Club de Polo.	B
520123	Barri del Polvorin de nova creació	B
520126	Inauguració dels jardins del antic Hospital de la Santa Creu.	B
520321	Supressió del racionament del pa.	D
520400	Eliminació de les barraques a la zona de Diagonal-cantonada futura Av. Victòria (V-52). Son traslladats a Vivendes del Governador, Can Clos i Verdun	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
520400	Construcció del Barri de Can Clos per als ocupants de les barraques properes a la zona de la Diagonal on s'ha de celebrar el Congrés Eucarístic, (Port).	B
520401	"Supressió definitiva de la "Cartilla de racionament"	D
520423	Tornen el Mosos d'Esquadre com a guardia de la Diputació.	E
520427	Congrés Eucarístic de Barcelona (Y-52).	D
520500	Urbanització de la Plaça Pius XII.	B
520500	Inauguració d'onze Hotels de cara al Congrés Eucarístic.	B
520512	Soterrament dels tren de Sarrià des de l'estació de Muntaner a Sarrià.	B
520530	La Diputació retorna els terrenys de la Granja Experimental, al costat de la Diagonal, al marquès de Sentmenat.	B
520606	Inauguració de la fàbrica de S.E.A.T. a la Zona Franca.	B
520610	Inici de la compra dels terrenys per la futura Ciutat Universitària de Barcelona, (Pedralbes), (10-YI-52).	B
520922	Aprovats els estatuts de les futures Vivendes del Congrés	C
521129	Urbanització de l'Avinguda Príncep d'Astúries.	B
530000	Inici de la Ciutat Universitària, (Pedralbes).	B
530000	Inici de les Vivendas del Congrés, (Guinardó-Horta).	B
530000	Inici de les colectes per continuar el temple de la Sagrada Família.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
530106	Canòdrom Pabellón al carrer Llança	B
530323	Barraques de la plaça de les Glòries, enderrocades.	B
530415	Nova seu del Col·legi d'Advocats al carrer Mallorca	B
530500	El metro arriba al carrer de Navas de Tolosa.	B
530620	Soterrament del tren de Sarrià entre Muntaner i Sarrià	B
530710	Inauguració de les cases del Governador a Verdum.	B
530717	Primera facultat de Ciències Econòmiques	D
530827	Concordat entre Espanya i el Vaticà.	E
531006	Inauguració del barri de la Trinitat Nova, amb 596 habitatges i 21 botigues.	B
531113	S.E.A.T. treu el seu primer cotxe 1.400.	D
531200	Nou ramal del tren des de Gracià a Av. del Tibidabo.	B
531203	Llei d'aprovació del Pla Comarcal de Barcelona i els 26 municipis, amb una hipòtesi màxima de 2.500.000 habitants a Barcelona ciutat, (3-XII-53).	B
531205	La línia d'autobusos Casas uneix San Gervasi i Horta per la Vall d'Hebró.	B
540000	E.S. Banc Mediterrani, G. Via - P.Gràcia.	B
540000	S'inicia la construcció de 1.464 vivendes de l'O.S.H. a Roquetes i Verdum.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
540126	El metro Transversal arriba a la Sagrera. Inici del ramal de Horta	B
540126	Nou Barris inauguren les escoles de : Agustina de Aragón (Verdum) i Ramón i Cajal (Trinitat),	B
540126	Nou mercat al guinardó	B
540400	Apareix el moviment C C (Crist Catalunya)	E
540515	El metro Transversal arriba a Fabra i Puig.	B
540611	Entre en servei la nova autovia de Castelldefels.	B
540807	Josep Terradellas President de la Generalitat en l'exili.	E
540928	Inauguració de les excavacions romanes del carrer dels Comtes de Barcelona.	B
541100	Creació de Motor Ibèrica.	D
541200	Nos jardins de la muralla de Santa Madrona.	B
550000	L'O.S.H. apareix com a constructor important de vivendes.	C
550000	Polígon de Verdún, (Nou Barris).	B
550000	E.S. Edifici Plaça Salvador Anglada.	B
550000	E.S. Edifici Cl.Escorial nº 50.	B
550000	Nova estació de tren a Sant Andreu.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
550131	Constitució de la Comissió d'Urbanisme de Barcelona, (31-I-55).	C
550515	Treuen barraques de la Barceloneta, dite la Muntanyeta	B
550716	Jocs del Mediterrani a Montjuic, últim acte important a l'Estadi.	D
550718	Nou Palau d'Esports a Montjuic, al carrer Lleida.	B
550718	Nou mercat a la Sagrera	B
551005	La nova residència de la Vall d'Hebro entre en funcionament.	B
551200	S'inicia la construcció de 1.153 habitatges a la Trinitat Nova.	B
551214	Espanya entra a l'O.N.U. (14-XII-55).	E
551219	Inauguració de l'Avinguda de l'Hospital Militar.	B
560000	Inauguració del Poligon de Torre Llobeta.	B
560000	Reobre el Teatre Grec de Montjuic	D
560000	Primeres emissions de T.V.E. des de Madrid.	D
560210	Estat d'excepció (10-II-56)	E
560512	Llei del Sòl (12-V-56).	C
560530	Ampliació del Zoo al parc de la Ciudadella.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
560626	Electrificació de la línia de Barcelona a Tarragona.	B
560626	Enllaç entre els dos metros a la plaça de Catalunya (Gran i Transversal).	B
560716	Aprovació del plan parcials de Levante Norte (Verneda) i la Guineueta.	C
561025	Juan Ramón Jiménez, Nobel de Literatura.	D
561206	Jocs Florals a la plaça de la Llana	D
570000	Es calcula que a Muntjuic hi viuen en barracas uns 52.377 habitants.	A
570000	Portada de les aigües del Ter	B
570000	Pla d'Urgència Social del problema de la vivenda. Delimitació de polígons.	C
570000	Creació del Ministeri de la Vivenda.	C
570000	Semana del Suburbio. Bisbat de Barcelona.	D
570000	E.S. Banc C. Trasatlàntic, P. Gràcia-Diagonal.	B
570000	Neix la societat Urbanizaciones Torre Baró S.A. (Ciutat Meridiana).	C
570000	Reobre el Museu d'Art Modern.	D
570108	Inici del soterrament de la línia del tren en el carrer Aragó.	B
570207	Llei per poder modificar aspectes de la de Règim Local per a Barcelona, (7-II-57).	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
570214	Es retiren els fanals dels Cinc d'Oros (Diagonal-P. Gràcia).	B
570221	Paraninfada a la Universitat, acte polític contre el franquisme (21-II-57)	E
570314	Comença la construcció del Passeig Marítim.	B
570318	Alcalde: Josep Maria Porcioles i Colomer (18-III-57).	C
570326	Tractat de Roma, (26-III-57) que inicia la formació del Mercat Comú.	D
570627	"De la Fàbrica S.E.A.T. surt el primer "600"	D
570631	Ple de la Diputació aprovant l'avant projecte de l'autopista de Barcelona-Sabadell-Terrassa, (31-VI-57)	C
570900	Municipalització del transport públic.	C
570924	Inauguració del Nou Camp del Barça.	B
571006	La primera nau espacial: el Sputnik rus.	D
571008	Cedit el Castell de Montjuic a la ciutat	B
571014	Inauguració de les LLars Mundet.	B
571017	Inauguració del Banc d'Espanya a la Plaça de Catalunya	B
580000	Polígon de Verdun, (Nou Barris).	B
580000	Polígon de Sant Martí I (Sant Martí de Provençals).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
580000	Polígon de vivendas SEAT, (Zona Franca-Port).	B
580000	Barcelona ultrapassa del milió i mig d'habitants, concretament 1.503.312 habitants	A
580126	Restauració de la Muralla Romana de la plaça Nova.	B
580217	Edifici Pirelli a la Gran Via.	B
580321	Decret Pla d'Urgència Social de Barcelona, (21-III-58).	C
580400	Acaben les restriccions elèctriques.	D
580500	Neix el Cercle d'Economia.	D
580531	Nou mercat a Tres Torres.	B
580608	Polígon Parera, a la Verneda, de 831 pisos.	B
580825	Inici de les obres per unificar les places de Lesseps i de la Creu	B
580825	Sustitució del paviment de la plaça Sant Jaume.	B
580925	Inauguració de la plaça Villa de Madrid.	B
581019	Construcció de la Facultat de Dret, en la nova Ciutat Universitaria, (Pedralbes).	B
581215	Primers programes de T.V. des de Barcelona. L'antena es col·loca a la Torre de les Aigües del Tibidabo	D
590000	Grup R, conferències: Cerdà i el centenari del Pla, amb un cercle de conferències (P.George i A. Sauvy)	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
590000	Fi de la redacció del Pla Provincial (iniciat el 1945).	C
590000	E.S. Hotel President, C/ Muntaner - Diagonal.	B
590000	Aprovació del Pla Parcial per obrir l'Avinguda de Garcia Morato, dins del Raval, (Ciutat Vella).	C
590000	Inici de les obres de cobertura del carrer Aragó, cruïlla C/ Aragó - P. de Gràcia i construcció de la nova estació subterrànea.	B
590100	Campanya de la P (protesta).	E
590126	Inauguració dels Jardins Moragues.	B
590215	Inauguració del Passeig Marítim.	B
590314	Nous jardins Tòquio	B
590319	Inauguració de la Plaça Vicens Martorell, al Raval.	B
590319	Nova plaça Letamendi a l'eixample, després de la supressió de la rasa del tren	B
590409	Aprobat el P.P. del Turó de la Peira (9-IV-59).	C
590621	Afer Galinsoga, director de La Vanguardia Española. (21-VI-59).	E
590714	Primera emissió de la T.V.E. des de Miramar (14-VII-59)	D
590721	El metro arriba des de Sagrera a Vilapiscina.	B
590722	Pla d'Estabilització.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
590923	Primera pedra del barri del Bosòs (23-IX-59).	B
591000	Neix la revista Serra D'Or, de l'Abadia de Montserrat.	D
591012	Escola Lepanto a la Barceloneta	B
591012	Nou passeig a l'Escollera	B
591015	Severo Ochoa, Nobel de Medicina	D
591104	Monument a Ildefons Cerdà a Gran Via-Segón Cinturó (4-XI-59).	B
591127	Nova Plaça de Sant Josep de Calassanç al Clot.	B
591223	Eisenhower visita Espanya	E
591225	Santiago Carrillo secretari del P.C.	E
600000	Polígon de Sant Martí II, (Sant Martí de Provençals).	B
600000	Polígon del Sud-oest del Besòs, (Barris Besòs). En part	B
600000	Població de Barcelona 1.557.863 habitants.	A
600100	Creació de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual	D
600105	El maqui Quico Sabater mort a Sant Celoni (5-I-60).	E
600419	Autorització de l'Associació de Veis de Sarrià (19-IV-60).	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
600430	Visita de Franco a Barcelona (30-IV-60).	E
600506	Cessió total del Castell de Monjuïc a la Ciutat de Barcelona (6-V-60).	B
600507	Nova Escola de Formació Professional de la Sagrera	B
600519	Fets del Palau de la Música Catalana (19-V-60).	E
600523	Llei de Règim Especial del municipi de Barcelona (Carta Municipal), (23-V-60).	C
600523	Pla d'Acció Municipal per Barcelona, (23-V-60).	C
600628	Mort Jaume Yicens i Yives (28-VI-60).	D
600721	Aprovació de la Compilació del Dret Civil Català.	D
600916	Mercat del Bon Pastor	B
600926	Noves escoles: Timbaler del Bruc (Yilapiscina) i Garceia Morato (Drassanes)	B
601115	Inauguració de la nova estació de Renfe a Passeig de Gràcia, desapareix el bajador a nivell de carrer.	B
601130	Primera exposició de Picasso a la Sala Gaspar.	D
601207	Nou teatre Talía al Paral·lel.	B
610129	Reforma de la plaça de les Glories, (primera)	B
610319	Mercat de Yilapiscina	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
610711	Es funda Òmnium Cultural	D
610813	Enderrocament dels rafals del Mull de la Fusta.	B
610915	Nova escola a Baró de Viver	B
610927	Mort Josep Maria de Segarra	D
610930	Nou col·legi Ramiro Ledesma a Trinitat Nova	B
611011	Nou mercat a Les Corts	B
611104	Supressió dels tranvies a la Rambla.	B
611125	Inaugurat l'edifici de l'Escola d'Estudis Mercantils a Pedralbes	B
611205	Surt la publicació Cavall Fort.	D
611208	Jardins de Amadeu Oller a la Bordeta, per iniciativa de l'associació de veïns	B
611219	Edifici de l'Editorial Gustau Gili.	B
611219	Primer recital dels Setze Jutges	D
620000	Polígon de la Guineueta, (Nou Barris).	B
620000	Polígon de Montbau, (Vall d'Hebró).	B
620000	E.S. de les noves oficines de l'Ajuntament de Barcelona, (inici)	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
620000	E.S. Cl. Astiller - P. Nacional.	B
620000	El M.O.P. redacta el "Pla d'Accesos i Xarxa Arterial per a Barcelona".	C
620100	La Diputació de Barcelona inicia les obres del túnel del Tibidabo, que s'aturen rapidament.	B
620429	Inauguració del edifici del nou Col·legi d'Arquitectes.	B
620500	Neix Edicions 62	D
620700	Queda cobert últim tram del cl Aragò.	B
620800	Enher anuncia l'enderroc de la casa Fuster, moviment d'intel·lectuals per salvar-la	
620921	El Corte Ingrés a la Plaça de Catalunya.	B
620925	Inundacions al Vallès, 800 morts i destruccions de vivendes i infraestructures.	B
621000	Escola Toni Guida a Les Roquetes	B
621030	Realització del Catàleg d'Edificis i Monuments d'Interès Historic a Barcelona	B
621030	Comença el Concili Vaticà II.	D
621100	Inauguració del nou edifici de l'Escola d'Arquitectura a Pedralbes.	B
621210	Institut Emperador Carles a Sants	B
630000	O. Bohigas: Barcelona entre el Pla Cerdà i el Barraquisme.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
630000	E.S. Plaça de Urquinaona.	B
630000	Polígon de la Pau, (Barri Besòs).	B
630000	E.S. C./Diputació-C./Urgell.	B
630000	E.S. Av. Infanta Carlota - Av. de Sarrià.	B
630000	E.S. Autopistes, Plaça de Gala Plàcidia.	B
630000	E.S. Plaça de Virrey Amat.	B
630000	Aprovació del pla parcial de Font Margues, futura Ciutat Meridiana, (Nou Barris).	C
630000	Inici de la construcció de les U.Y.A.S. (Unidades vecinales de absorción social), Forà de Barcelona.	B
630000	Llei de Bases de la Seguretat Social.	C
630112	Nou governador civil, Antonio Ibáñez Freire	E
630219	Pla d'urgència per potenciar el Metro de Barcelona.	C
630309	Obre el museu Picasso	D
630319	Inauguració de la nova Plaça de Lesseps unida a la antiga de la Creu.	B
630414	Aprovació del Pla Provincial (tant sols normativa), (14-IV-63).	C
630520	Restauració del transbordador aeri del Port a Montjuic.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
630603	Mort Joan XXIII (3-VI-63), Pau VI, nou Papa.	D
630614	Franco visita de nou Barcelona.	E
630617	Inauguració del Museu Militar al Castell de Montjuic.	D
630620	Es executa Julián Grimau (20-IV-63).	E
630709	Inauguració de la presó de dones de la Trinitat.	B
630718	Nou col·ligi Juan Antonio Parera a la Verneda.	B
630928	Inauguració del museu Gaudí al Parc Güell	D
631019	El nou carrer de Guipúscoa eix de la Verneda.	B
631112	S'estrena l'Òpera dels Tres Rals, al Palau de la Música Catalana.	D
631114	Declaracions de l'Abat Escarré a Le Monde.	E
631116	Primer "Plan de Desarrollo".	D
631122	Assassinat del President Kennedy (22-XI-63).	E
631200	Inaugurades les escultures de Narcís Monturiol (Subirachs) a Diagonal-Ginona i Sideroploide (Salvador Aulèstia) a l'esplanada	B
631202	Es clausura L'Omniú Cultural.	D
631222	Inauguració del canòdrom de la Meridiana.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
631222	Nova escola Rubén Darío al Raval, Ronda de Sant Pau	B
640000	Inici dels estudis del Pla Director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.	C
640000	Creació del C.E.D.E.C.	D
640000	Polígon de Ciutat Meridiana, (Nou Barris).	B
640000	E.S. Banc de Madrid, Plaça de Calvo Sotelo.	B
640000	E.S. Cl Arago - Cl Casanovas.	B
640204	Celebració dels "25 Años de Paz".	E
640218	Creació de la Comissió Tècnica per la Revisió del Pla Comarcal de Barcelona, (18-II-64).	C
640229	Nou col·legi a la Sagrera, Joan XXIII	B
640300	Els Altres Catalans de Francisco Candel.	D
640324	Nova estació de rodalies de RENFE a la de França	B
640400	Catalunya dins l'Espanya Moderna de Pierre Vilar.	D
640405	Inauguració del Parc de Cervantes al final de la Diagonal.	B
640405	Acabats els jardins de Torre Llovetà.	B
640420	Inici de les obres de transformació de la Av. Meridiana com una via ràpida de sortida de Barcelona.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
640617	Inauguració del Mirador de l'Alcalde a Montjuic.	B
640717	Pont al cl Espronceda que comunica millor La Yerneda	B
640718	Els pripis veïns de Roquetes aprofiten el dia de festa per iniciar la construcció del seu clavegueram.	B
640718	S'inaugura la segona fasa de Montbau	B
640914	Surt Teleexpres, nou diari, (14-IX-64), primer d'iniciativa privada des de 1.939	D
641029	Inauguració del monument a José Antonio a l'Avinguda Infanta Carlota.	B
641031	Inauguració del conjunt residencial en el solar de l'antiga fàbrica Elizalde , al passeig de Sant Joan.	B
641109	El temporal deixa a 642 persones sense barraca al Somorrostro	A
641120	Fundació de C.C.O.O.	E
641200	Creació de la Societat SABA (aparcaments de Barcelona).	C
650000	Declaració de Principis del Pla Metropolità.	C
650000	Polígon de Can Ensenya I, (Porta).	B
650000	Població de Barcelona 1.655.603 habitants.	A
650000	E.S. Av. Garcia Morato - Cl. Santa Madrona.	B
650000	E.S. Cl Ganduxer - Av. Diagonal.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
650000	E.S en la Plaça Tetuan.	B
650000	Interrupció en la perllongació del passeig Marítim.	B
650000	Aparició de les primeres propostes pel pla de la Ribera.	C
650104	Crida d'intel·lectuals i artistes per aturar les obres de la Sagrada Família, donat que Gaudí no deixa els plànols acabats i el que es fa ara es pura inventiva.	D
650125	Inauguració del mercat de la Guineueta	B
650126	El tranvia nº 53 arriba al barri del Besòs	
650200	Construcció de 60 noves barraques, a Tres Pins de Montjuich, per aixoplugar es desplaçats des de Maricel on es construirà un parc d'atraccions.	B
650301	Exili de l'Abat Escarré.	E
650717	Transformació de la Zona Franca en polígon industrial.	Bn
650923	Inauguració de la factoria de la Coca-Cola a la Verneda.	B
651200	EL PSUC té nou secretari: Gregorio López Raimundo.	E
651208	Acaba el Concili Vaticà II.	D
660000	E.S. Av. Infanta Carlota - Plaça Calvo Sotelo.	B
660000	Inauguració del pont sobre el carrer Badal, (1er cinturó).	B
660000	Presentació del projecte de la Plaça de les Glòries Catalanes.	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
660000	El dèficit de vivendes a Barcelona és de 62.000 unitats.	A
660117	Pnt provisional sobre el riu Besos, donat que els aiguats s'emportaren l'altre.	B
660126	Nou mercat de Felip II	B
660200	Acabament dels treballs del Plan Director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, (II-66).	C
660300	Creació de la clandestina Taula Rodona per els partits.	E
660308	La Caputxinada, creació del Sindicat Democràtic d'Estudians de la Universitat de Barcelona.	E
660315	Llei de Prensa.	E
660318	Creació de la Societat Ribera S.A, per gestionar el Pla de la Ribera.	C
660322	El tranvia es perllonga fins a Collblanc.	B
660401	Edificis nous per les escoles Uruguai (Sant Gervasi) i Sant Ramón de Penyafort (Cases Barates)	Bn
660430	Inauguració del parc d'atraccions de Montjuic	B
660500	Aprovació definitiva del P.P. de Can Porta. La Comissió d'Urbanisme salva els terrenys per la construcció de la plaça Soler.	C
660519	Nou bisbe de Barcelona, Marcelo Gonzalez, (19-V-66), campanya volem bisbes catalans.	C
660600	Inauguració de l'Avinguda de Madrid.	B
660600	Inauguració del Barrisindical La Pau.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
660700	Desapareix el Somorrostro a causa d'unes maniobres navals. Els barraquistes son dispersats en diferents barracons a Sant Roc (Badalona) i Yallbona.	B
660718	Primera Escola d'Estiu de Rosa Sensat.	D
660800	Expulsió de 69 professors de la Universitat per donar recolçament al S.D.E.U.B.	D
660926	Nous jardins D'Elx a la Sagrera.	B
661200	Enderrocament de la torre Baró, 1797, per perllongar la Av. Meridiana. L'edifici estava dins del Catàleg d'Edificis Històrics.	B
661213	El carrer de les Camelies, obra de Mercè Rodoreda, guanya el premi Sant Jordi.	D
661214	Referendum sobre la Llei Orgànica de l'Estat, (14-XII-67).	E
661216	Nue mercat dit de Provençals, situat a la Verneda.	B
661216	En la zona de la Mare de Deu del Port s'inaugura la nova barriada La Vinça, per 288 famílies barraquistes de la zona.	B
670000	Supresió de tranvies i trolebusos a favor dels autobusos.	B
670000	Permuta del Parc del Laberint i inici de les obres d'acondicionament.	B
670000	Inici de la central de Vandellós.	B
670000	E.S. del Banc Atlàntic, Av. Diagonal - Cl. Balma.	B
670000	E.S. de la cruïlla Cl'Gran Via - Cl' Lepanto.	B
670000	E.S. Banc de Sabadell, Cl'Roselló-Rbl. de Catalunya.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
670000	Inauguració del primer tram del Cinturó, pont de Muntaner fins a Av. de Sarrià.	B
670300	Aprovació del "Pla d'enllassos ferroviaris per a Barcelona", (III-67).	C
670300	Núñez i Navarro enderroca la casa Trinxet, després de forta oposició.	B
670300	Comissions Obreres són declarades il·legals.	E
670316	Venda del camp del Barça, les Corts, a Josep. M ^a . Figueras per 226 milions.	B
670400	Escissió del P.S.U.C. i neix el P.C.E. (I).	E
670613	Acabament de les obres de la Av. Meridiana, s'obre al trànsit amb la nova secció	B
670616	Inauguració del Polígon Bellvitge.	B
670700	Inici de les obres de les autopistes des de Barcelona a Martarró i Granollers.	B
670715	Neix TABASA per fer els túnels del Tibidabo	C
670716	Aprovació del pla parcial Can Enseña (Institut Mental), (16-VII-67).	C
671001	Nova escola de Belles Arts a Pedralbes.	
671001	Lliurament a l'Ajuntament del nou barri de Ciutat Meridiana tot i mancant tots els serveis promesos.	B
671200	S'instalen a Horta els dipòsits esfèrics de gas.	B
671222	Creació del Consorci de Túnels del Tibidabo (22-XII-67).	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
671905	Increment de la xarxa de metro amb 9,6 quilòmetres i 16 noves estacions. Nova línia de metro entre Horta i Vilapiscina.	C
680000	Aprovació inicial del Pla de la Ribera, (Poble Nou).	C
680000	Creació de la Oficina d'Informació Urbanística,(O.I.U.), del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.	D
680000	Publicació de B. Secchi: Anàlisi de les Estructures Territorials.	D
680000	Inici de les obres de l'Hispano Francès, operació de densificació, (Guinardó)	B
680000	Propostes de construcció de Can Figuerola i Patronat Ribas, (Penitents).	C
680000	Ministeri de la Vivenda aprova "Avanç del Pla Director" de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.	C
680000	Campanya de català a l'escola.	D
680217	Inauguració del mercat del Besòs.	B
680319	Nou edifici de Pompes Fúnebres a Sancha de Avila.	B
680500	Associació de veïns de Sant Antoni	C
680600	Es crea la Universitat Autònoma.	D
680801	Delimitació de l'Àrea d'Acció Inmediata, (1-VIII-68).	C
680908	C. Provincial d'Urbanisme aprova l'Esquema Director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, (8-IX-68).	C
681009	Segon "Plan de Desarrollo"	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
681020	Mor a Barcelona l'abat Escarré, (20-X-68).	D
681024	Nou mercat de Sant Gervasi	
681031	Nou teatre Calderón, seu del Teatre Nacional a Barcelona, en el lloc de l'antic cine Rondes.	D
681200	Primers fascicles de l'Enciclopèdia Catalana	D
681200	Primer aparcament subterrani a Barcelona.	B
681215	Nova seu de Banca Catalana a P. de Gràcia.	B
681215	Inauguració de l'estació del metro de les Drassanes.	B
681223	Nous col·legis a: Elisenda de Montcada (Ciutat Meridiana) i Mare de Déu de Montserrat (Sant Genís)	
690000	Inauguració de la plaça soterrània del metro a la plaça Catalunya.	B
690000	Represa dels treballs per la revisió del pla de la Comarca de Barcelona, i es separa de la resta de la A.M.B., que continuarà els seus propis estudis.	C
690000	H. Lefebvre: El Derecho a la Ciudad.	D
690000	Desaparició de la Rambla de Sant Andreu.	B
690000	E.S. Av. Diagonal, L'Atalaya de Barcelona.	B
690228	Inauguració de les escoles Calderón (Vilapicina) i Ciutat Comtal (Yallbona)	B
690313	Aprovat el P.P. per construir pisos als terrenys dde l'Espanya Industrial.	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
690500	Inauguració de l'estadi Serrahima a Montjuic.	B
690500	Comença a funcionar la Fundació Bofill.	D
690529	Mercat Valld'Hebron	B
690531	Talgo Barcelona-Ginebra, directe, canvi automàtic de l'ample de via.	B
690700	E.S. Comissió d'Urbanisme, Plaça de Lesseps i vivendes del Patronat Municipal de la Vivenda	B
690702	Inauguració de la autopista de Barcelona a Molins de Rei.	B
690702	Obert al trànsit el tram de l'autopista de Barcelona a Mongat.	B
690711	Nou mercat al Carmel	B
690919	Aprobat projecte perllongació del primer Cinturo de Ronda	C
691102	S'inaugura la línia V del metro.	B
691107	L'autopista arriba fins a Granollers.	B
691120	Obre el teatre CAPSA.	D
691200	Es constitueix la cocordinadora de Forces Polítiques de Catalunya.	E
691223	L'Ajuntament inaugura el nou edifici de la Plaça de Sant Miquel.	B
691227	Compra dels terrenys per la Universitat Autònoma de Bellaterra (27-XII-69).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
700000	La Diputació de Barcelona encarrega el Pla Plovincial a Doxiadis Ibèrica.	C
700000	Dimissió col·lectiva dels tècnics que treballen als subplans definits el 1969 dins de l'A.M.B.	C
700000	Inauguració del Parc del Laberint, (Vall d'Hebró).	B
700000	S'inicia la col·lecció "Ciencia Urbanística", editorial Gustau - Gili.	D
700000	S' inicia la publicació de la revista "Recerques".	D
700000	La Espanya Industrial plega la seva activitat industrial, amb la pretensió de construir-hi vivendes.	B
700000	Polígon Can Ensenya II, (Porta).	B
700000	La població de Barcelona és de 1.745.142 habitants.	A
700000	Tanca el cine Winsor.	B
700000	Delimitació dels terrenys per la futura ciutat de Riera de Caldes.	B
700000	Inici de la construcció de vivendes en l'antic camp de "Les Corts".	B
700000	Conclusió de la construcció de vivendes en els antics terrenys de l'Hispano Fracès, (Guinardo).	B
700222	Inici de les obres del segon Cinturó.	B
700300	S' inicia la publicació de la revista CAU, Col·legi d'Aparelladors de Catalunya.	D
700319	Noves inauguracions del primer cinturó, pas per sota dell carrer Muntaner.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
700411	Neix l'Associació de Veïns de Nou Barris (11-IV-70).	C
700609	Aprobat el P.P. de la Pegaso (9-VI-70), que afecte als barris de Sant Andreu i La sagrera.	C
700618	Inauguració de l'autopista fins a Maçanet.	B
700618	Noves escoles: Menéndez Pidal (Verneda), Font dels Eucaliptos (Torre Baró), Miquel Cid (Verdum) i Víctor Català (Prosperitat)	B
700619	Consell de Ministres, a Pedralbes, per fer una Exposició de La Barcelona de la dècada dels anys 80.	C
700626	Nou tram de metro entre Sagrera i Diagonal.	B
700627	Decret d'actuacions urgents, (ACTURS), (27-VI-70).	C
700800	Enderrocament de bon tros del barri de Can Tunis per ampliació del Port.	B
700813	L'Ajuntament aprova el Pla de la Ribera.	C
700929	Inauguració del Parc del Putget (Sant Gervasi).	B
701123	Inaugurat el Parc de la Quinta Amèlia (Sarrià).	B
701200	Inici de la perforació del túnel de la Rovira.	B
701203	Consell Militar a Burgos a militants d'E.T.A, posteriorment seran commutades.	E
710000	F. Estapé fa la reedició de la "Teoria General de la Urbanización" d'Ildefons Cerdà.	D
710000	A. Cirici: Barcelona Pam a Pam.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
710000	F. Choay: El urbanismo, utopias y realidades.	D
710000	Delimitació dels terrenys de l' Actur Sabadell-Terrassa.	C
710000	Aprovació de la modificació de la xarxa de metros de Barcelona	C
710000	Venda de les cobres de Sarrià a Urbanizadora Sarrià S.A.	B
710200	Constitució legal de la Universitat Politècnica de Barcelona.	D
710318	Creuament de la Gran Via subterraneament per la plaça Espanya.	B
710318	Els tranvies abandonen Barcelona, tan sols queda el Blau del Tibidabo.	B
710323	Inici de la construcció de l'Hospital de Colònies Estrangeres al Putget, finalment les obres seran aturades i no es farà.	B
710512	Inici de la construcció de la Fundació Miró.	B
710800	Inici del tunel de Vallvidrera per T.A.B.A.S.A.	B
710806	Tanca el Born i neix Mercabarna.	B
710817	Realitzat el pas a distint nivell a la plaça Cerdà, (desapareix el monument a l' ldefons Cerdà).	B
711023	Inauguració dels palaus Blaugrana i de Gel.	B
711107	Es constitueix l'Assamblea de Catalunya (7-XI-71).	E
711113	Inauguració de la Universitat Autònoma.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
711118	Aprovació de l'ordenança que permet mes volum edificatori si l'us es per hotel de luxe.	C
711200	Nou parc de la Guineueta (Nou Barris).	B
711200	Apareix l'Associació de Veïns de Sant Andreu.	C
711200	L'Autopista arriba a Girona	B
711200	Nou col·legi Canigó al Turó de la Peira	B
711204	Narcís Jubany, primer bisbe català des de 1930	D
711206	Es deixa d'abocar escombraries a Can Clos a Montjuic.	B
711220	Creació de la Comissió gestora per l' "Àrea Metropolitana de Barcelona", (20-XII-71).	C
720000	Nombre de Quaderns dedicat a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, realitzat pel L.U.B.	D
720000	Polígon de Canyelles, (Nou Barris).	B
720000	Nomenament d'un nou Director de l'Àrea Metropolitana, Sr. Bruna de Quixano, (1-II-72).	C
720000	Reconeixement de l'existència a Barcelona de 3.474 barraques, xifra que segons altres estimacions arriba prop de les 9.000.	A
720000	Primers abocaments d'escombraries al massís de Garraf.	B
720000	Permís per construir l'Hotel Sheraton, Av. Diagonal 599, (no construït).	C
720000	Creació de la societat U.R.C.O.B.A.S.A. per urbanitzar 24.000 ha. darrera el Tibidabo, amb 73% Ajn. de Barcelona, 24% Diputació i 3% Com. d'Urbanisme.	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
720000	E.S. Cl. Wellington nº 70, vivendes d'empleats municipals.	B
720000	Aprovació del pla de Reforma interior de l'illa Cl.Pelai, Cl. Vergara, Plaça Catalunya.	C
720000	Permís per construir l'Hotel Sarrià, Av. Sarria - Av. Diagonal.	B
720000	Permís per a la construcció de l' Hotel Hilton, Av. Diagonal- Cl.Numància.	B
720000	Pla General de Recuperació de Costes i Platges del litoral metropolità.	C
720000	Aprovació inicial de l'enllaç entre el primer i segon cinturó i accés al túnel central del Tibidabo (Túnel de la Rovira).	C
720000	Construcció del grup de vivendes a les antigues Cobxeres de Sarrià.	B
720200	Vandellós inicia el seu funcionament (II-72).	B
720216	Inici del cinturó del Litoral.	B
720306	Explosió i enderrocament d'un edifici a c/Capitan Arenes (6-III-72). El 28 d'octubre es produeix la segona explosió al c./ Ladrilleros. El motiu es el gas.	D
720318	Nous jardins Montserrat a l'Esquerra de l'Eixample.	B
720500	Legalització de l'Associació de Veïns de la Sagrera.	C
720519	Slavador Espriu, premi d'Honor de les Lletres Catalanes.	
720523	Entre en funcionament el nou cementiri del Nord.	B
720715	Es posa en funcionament la depuradora del Bogatell.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
720716	Construcció de la primera part de la Plaça de les Glòries.	B
720728	Autoritzada la Federació d'Associació de Yeïns. Ministeri de Governació.	C
720803	Ple Municipal determinant la solució elevada a la plaça de Lesseps, (3-VIII-72).	C
720900	Legalització de l'Associació de Yeïns del Poblenou i apareixen altres asspciacions.	C
720901	Aplicació Decret sobre Actuacions Urbanístiques Urgents a l'àrea Martorel-Anoia (1-IX-72).	C
720914	Oposició popular al pas elevat per la plaça Lesseps, es presenten 1.738 signatures	C
720924	Tanca l'estació del Nord.	B
721006	Noves escoles la del Bosc i Sant Pere Nolasc a Sant Andreu	B
721013	Nou mercat del Carne al Raval	B
721029	Inauguració del moll Prínceps d'Espanya, on era el barri de Can Tunis.	B
721220	Nova estació de tren L Clot.	B
730000	Primers Hipermercats, al baix Llobregat.	B
730000	Atlas de Barcelona, fet per M. Galera, F. Roca i S. Tarragó i editat pel Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.	D
730000	La població de Barcelona és de 1.800.274 habitants.	A
730000	Permís per la construcció de l'Hotel Princesa Sofia, Plaça Pius XII.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
730000	Exposició dels veïns sobre la solució alternativa per la plaça de Lesseps.	C
730000	E.S. c/ Tarragona-c/ Mallorca.	B
730202	Inauguració del nou hospital de Sant Joan de Deu, deixant els terrenys de Diagonal lliures.	B
730205	Nou tram de metro entre Jaume I i plaça Joanic (línia IV).	B
730205	La línia V del metro arriba a Pubilla Cases, Hospitalet.	B
730408	Mort de Picasso (8-IV-73).	D
730411	Porcioles presenta a Franco la memòria de la possible Expo 82 a fer a Barcelona.	C
730516	Alcalde: Enric Masó i Yazquez (16-V-73).	C
730626	Nou mercat al barri del Port.	B
730804	L'Associació de Veïns d'Horta es legalitza.	C
730813	J. Antoni Samaranch President de la Diputació de Barcelona.	C
730911	Treta de les muscleres de l'Escollera.	B
730928	Nova escola Josep Maria de Segarra a Valcarca	B
731016	Eleccions Municipals, terç familiars, (16-X-73). En el districte IX guanya Fernando Rodríguez Ocaña, però es anulada la seva elecció	C
731022	Mort de Pau Casals (22-X-73).	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
731028	Detenció dels membres de l'Assamblea de Catalunya.	E
731029	Anul·lació de l'article que permetia més volum si era el us hotel de luxe.	C
731200	S'obre el carrer Aragó fins el Clot	B
731220	Inici del judici 1001, contra dirigents de C.C.O.O.	E
731220	Atemtat i mort de Carrero Blanco (20-12-73).	E
740000	Inici de la colecció materials de la Ciutat, de l'Ed. G. Gili.	D
740000	M. Castells "La cuestión Urbana".	D
740000	La Corporació Municipal Metropolitana substitueix a la Comissió d'Urbanisme dins de l'àmbit del Pla Comarcal.	C
740000	Neix el F.R.A.P.	E
740000	La població de Barcelona és de 1.816.623 habitants.	A
740100	Comensa a ocupar-se el polígon de la Mina, que tindrà 2.580 vivendes.	B
740104	Carlos Arias Navarro, nou president de govern.	E
740115	Inici de la carrera de enginyers de camins a Barcelona (Pedralbes).	D
740124	Nou mercat de Provençals a la Verneda.	B
740301	L'alcalde Masó comunica que la solució per la plaça de Lesseps serà semi-soterrada.	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
740302	Execució de Salvador Puig i Antic (2-III-74).	E
740304	Aparició de les revistes "Por Favor" i "Ajoblanco".	D
740315	Nou centre de venda del "Corte Inglés" a la Av. de la Diagonal.	B
740329	Aprovació inicial del Pla Comarcal (29-III-74), es posa a informació al públic.	C
740516	Noves estacions al Guinardó i Alfons X (línia IV).	B
740800	Neix Convergència Socialista de Catalunya.	E
740908	Nou mercat de Lesseps.	B
741010	Pallac funda el Partit Socialista de Catalunya (Reagrupament).	E
741104	Felipe González nou secretari general del PSOE.	E
741115	Neix Convergència Democràtica de Catalunya.	E
741200	Neix Unió de Pagesos.	E
750000	La població de Barcelona és de 1.800.000 habitants.	A
750000	Constitució de la Societat del "Túnel del Cadí".	C
750120	Nou metro entre Zona Universitària-Sants Estació (línia III).	B
750128	Convocat el Congrés de Cultura Catalana.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
750304	Ple de l'Ajuntament de Barcelona, no al català.	C
750400	Inicia el seu funcionament la planta incineradora del Besòs.	B
750430	Final de la guerra de Vietman	E
750502	Nova Llei del Sòl	C
750607	Inaugurat hotel Sarrià, segons l'article 113 que permetia més volum en cas de ser hotel de luxe.	B
750610	Inauguració de la Fundació Miró.	B
750615	Ferrocarril Sants-Aeroport.	B
750700	Surt el llibre la Barcelona de Porcioles.	D
750715	Nou tram de la línia III, Sants-Estació a Poble Sec,	B
750718	Nou col·legi Tirso de Molina a la Mina.	B
750900	Entre en joc l'Associació de Veïns del Clot.	C
750909	Alcalde: Joaquim Viola i Sauret, (9-IX-75).	C
750927	Últimes execucions del franquisme (27-IX-75).	E
751120	Mort de Franco, (20-XI-75).	C
751200	Nou estadi Julià de Capmany a Montjuïc.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
751223	Neix el Consell de Forces Polítiques de Catalunya.	E
760000	Campanya "Salvaguarda del Territori" del Congrés de Cultura Catalana.	D
760000	Cicle "Terceres vies urbanístiques".	C
760000	Nova edició del text del Regional Plannig de 1.932 a la revista Novatecnia.	D
760000	Inici de la publicació de Tots els Barris de Barcelona per Fabré-Huertas.	D
760000	L'àmbit "Ordenació del Territori" del C.C.C. en marxa.	D
760201	Manifestació de les Associacions de Yeïns per la Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia.	E
760218	Primer viatge dels Reis a Barcelona.	E
760303	Adolfo Suarez nou President del Govern (3-III-76).	E
760316	Inaugurada l'estació de metro de la Barceloneta (línia IV).	B
760400	Exposició commemorativa del Centenari de la mort de D. Ildefons Cerdà. Universitat de Barcelona, (IV-76).	D
760400	Inaugurada la primera zona verda a Nou Barrios.	B
760405	Moviment a Gràcia contra el Pla Comarcal.	C
760406	Nova Facultat de Filosofia i Lletres a Pedralbes.	B
760423	Nou diari El Pais, a Madrid però de rapida introducció a Barcelona.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
760423	"Apacició del diari "AYU", (23-IV-76)."	D
760514	La F.A.Y.B. demana la dimissió de Viola.	C
760622	Miting socialista del P.S.C. (C) al Palau Blaugrana (15.000 persones).	E
760714	Aprovació definitiva del Pla Comarcal amb retalls importants (14-VII-76).	C
760911	Primera manifestació del Onze de Setembre democràtica, a Sant Boi del Llobregat.	E
761002	El tren de Sarrià arriba fins a Reina Elisenda.	B
761100	Legalització de "l'Institut d'Estudis Catalans", (XI-76).	D
761124	El metro arriba fins a Cornellà (línia V).	B
761203	Alcalde: Josep Maria Socias i Humbert (3-XII-76).	C
761213	Comença a emetre Radio 4 exclusivament en català.	D
761215	Referendum per la Reforma Política (15-XII-76).	E
761230	Nou pamiment de Miró al Pla de la Boqueria a la Rambla.	B
770000	Delegat d'Urbanisme de l'Ajuntament, Joan Antoni Solans i Huguet, inicia la compra de terrenys per equipaments de la ciutat.	C
770000	Diputació de Barcelona publicació del Pla de Camins de la Generalitat de Catalunya de 1.935.	D
770000	Conclusions del C.C.C., àmbit "Ordenació del Territori".	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
770000	La població de Barcelona és de 1.886.921 habitants.	A
770000	Inici de les obres del túnel del Cadí.	B
770000	Inici de les obres de Baricentro, situat en la cruïlla de B-30 i B-29.	B
770100	Protesta contra planta asfàltica Nou Barris	B
770112	Mort Josep M ^{re} . Pallach (12-I-77)	D
770200	L'Ajuntament compra els terrenys a Renfe, la Maquinista i el Castell de l'Oreneta, per nous equipaments.	B
770317	Inaugurat el mercat de la Trinitat	B
770404	Aprovació provisional del catàleg de Monuments i Edificis Històrics de Barcelona	C
770503	Legalització del P.S.U.C. (3-05-77).	E
770511	L'Ajuntament compra l'estació del Clot, avui Parc del Clot.	B
770615	Primeres eleccions generals democràtiques, a Catalunya venç el P.S.C.(C) (15-VI-77)	E
770700	L'últim polígon es inaugura, "Canyelles".	B
770900	obertura Escoles Patronat Ribes, Pegaso, Sóller i Ferrer i Guardia	
770911	Manifestació del Onze de Setembre demanat l'Estatut (11-IX-77).	E
770920	Bomba a la Revista Pàpus	E

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
771007	El metro arriba a Poblenou (línia IV)	B
771023	Retorn del President de la Generalitat, Josep Terradellas	E
771114	Els veïns de Canyelles aturen les obres del segon contourón, per evitar que quedïn separats de la resta del barri. Es demana un cinturón de prmit.	B
771215	Detenció de Boadella per la Torna.	E
780100	Nova associació de veïns de Navas.	C
780115	Atemtat a la sala de festes Scala.	E
780125	Assassinat del matrimoni Viola-Tarragona (25-I-78).	E
780429	Inauguració del parc de les Aigues i Castell de l'Oreneta.	B
780501	Primera celebració del 1er. de maig des de 1.938.	E
780506	Josep Lluís Nuñez president del Barça.	D
780525	Primer congrés de C.C.O.O. i el XXXI de la U.G.T. a Barcelona.	E
780717	Unió dels partits Socialistes, (Congrés, Reagrupament i Federació PSOE.	E
780728	EL tren de Sarrià es traspasat a la Generalitat.	B
780824	Abolida la Pena de Mort (24-VIII-78).	E
780824	Port de Barcelona Autonom.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
780916	C.D.C. i U.D.C. fan un pacte per anar junts a les eleccions.	E
781026	Surt el diari El Periódico.	D
781206	Referendum de la Constitució, (6-XII-78).	E
781220	Obre el Boulevard Rosa, inici d'una nova forma de vendre.	B
790000	Inauguració al Clot de la plaça de la Fundició.	B
790100	Aparició de l'Associació de Veïns de la Salut.	C
790108	Alcalde provisional: Font Altava, (8-I-79), l'alcalde Socias plega.	C
790118	El Catàleg d'Edificis i Monuments d'Interès Històric i Artístic, es aprova definitivament.	B
790301	Eleccions generals, a Catalunya guanya el P.S.C. (1-III-79).	E
790313	L'Ajuntament compra l'Espanya Industrial per 450 milions, per zona verda.	B
790403	Primeres eleccions municipals democràtiques, (3-IV-79)	E
790404	Alcalde: Narcís Serra i Serra, (4-IV-79).	C
790926	Nova depuradora al Besòs.	B
790930	Nova estació de Sants.	B
791025	Referèndum de l'Estatut de Catalunya, (25-X-79).	E

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
791200	Neix Nacionalistes d'Esquerra.	E
800000	La població de Barcelona és de 1.752.627 habitants.	A
800000	A Catalunya quasi 200.000 aturats.	A
800312	Medalla d'Or de la Generalitat a Josep Pla.	
800320	Eleccions al Parlament de Catalunya, guanya C.I.U., president Jordi Pujol, (20-III-80).	E
800427	Nove escola Mare Nostrum a Horta	B
800780	Mort el diputat del P.S.U.C. Alfons Carles Comín (23-VII-80).	D
800815	Mort Pau Vila (15-VIII-80).	D
800900	Joan Anton Solans nou Director General d'Urbanisme de la Generalitat (IX-80).	C
800900	El FAD exten els seus premis a la restauració, la guardonada es la casa Thomas.	B
801022	Oriol Bohigas nou Delegat d'Urbanisme de l'Ajuntament (22-X-80).	C
801113	Obre el Museu de la Ciència.	D
801200	Enllestida l'Enciclopedia Catalana.	D
809700	Juan Antonio Samaranch, president del C.O.I.	D
810000	L. Casassas i J. Clusa: L'organització Territorial de Catalunya. Fundació Jaume Bofill.	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
810000	La població de Barcelona és de 1.752.627 habitants.	A
810000	Pleguen els diaris Mundo Diario i Telexexpres.	D
810223	Intent de cop d'Estat, (23-II-81).	E
810318	Neix la Crida a la Solidaritat.	E
810329	Concurs per fer el parc de l'Escoixador.	C
810500	Es demanen els Jocs Olímpics de l'any 1.992, per Barcelona.	C
810624	Acte d la Crida al Camp Nou al crit "Som una Nació" (24-VI-81).	E
810628	Recuperació de la platja de Marbella, al Poblenou.	B
810821	Inundacions al Raval.	B
810900	Inaugurada Escola Alexandre Galí en els Terrenys de la Maquinista	
810927	Inauguració de la plaça Gaudi, davant de la Sagrada Família, de Rubió i Tuduri.	B
811009	Es trenca el Pacte de Progrés a l'Ajuntament de Barcelona en passar CIU a l'oposició.	E
811105	Nou poliesportiu a Can Caralleu.	B
811207	Escissió en el P.S.U.C., donant lloc al P.C.C.	E
811211	Apareix el setmanari el Mon	D

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
820000	La població de Barcelona és de 1.761.235 habitants.	A
820000	Reorganització de la plaça Trilla (Gràcia).	B
820000	Inaugurades Escoles Els Horts, Coves d'en Cimany, Eduard Fontseré, Torrent d'en Melis	B
820111	Ampliació del museu Picasso.	D
820228	Nova façana de la Passió a la Sagrada Família.	B
820314	Gran manifestació contra la L.O.A.P.A. (14-III-82).	E
820321	Nou parc de les Heures.	B
820419	El metro arriba al barri de Roquetes (línia IV).	B
820509	Inauguració jardins, Emili Vendrell, al Raval.	B
820605	Unificació de la línia III, sense trasbordament al Poble Sec.	B
820613	Campionat mundial de futbol.	D
820619	1er. Centre cívic, al Guinardo.	B
820817	Jardins al c/Sant Salvador.	B
820900	Centre cívic a la Verneda.	B
820922	Nova plaça Navas al Poble Sec.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
821002	Centre cívic a Sant Andreu.	B
821002	Nova plaça de Mossèn Clapés, a Sant Andreu.	B
821003	El Casinet es el nou centre cívic a Hostafracs.	B
821003	Plaça de Salvador Seguí al Raval.	B
821015	La línia IV, del metro, arriba a la Pau.	B
821028	Eleccions generals, guanyador el P.S.O.E., (28-X-82).	E
821107	El País treu la seva edició des de Barcelona.	D
821107	El Papa a Barcelona.	D
821113	Nou centre cívic a la Sagrera.	B
821202	Akalde: Pasqual Maragall i Mira, (2-XII-82).	C
830000	La població de Barcelona és de 1.771.998 habitants.	A
830000	Realització de Jardí d'Estrelles Altes-Can Sabaté, (Zona Franca-Port).	B
830000	Remodelació de la Plaça del Pi, (Ciutat Vella).	B
830000	Remodelació de la Plaça del Padró, (Ciutat Vella).	B
830000	Pavimentació del Passeig del Born, (Ciutat Vella).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
830000	Plaça Corrades (Sants),	B
830000	Jardí de les Infantes, (Les Corts).	B
830000	Remodelació de Plça Sant Yicens, (Sarrià).	B
830000	Ay Pau Casals i accés Turo Parc, (Sarrià).	B
830000	Jardí Patronat Ribes, (Penitents).	B
830000	Construcció de la Plaça Mercadal, (Sant Andreu).	B
830000	Plça de l'Oca, (Sant Martí de Provençals).	B
830000	Plaça Mossen Joan Cortines, (Sant Andreu).	B
830000	Aprovat el P.E.R.I. de Gràcia.	C
830110	Mort Alexandre Cirici i Pellicer, (10-I-83).	D
830122	Centre cívic a Sarrià.	B
830130	Inauguració de la reforma de la plaça Reial.	B
830206	Construcció de la Plaça de la Merce, (Ciutat Vella).	B
830208	Tanca el teatre Barcelona per amenaçar ruina.	B
830317	Aprovat el pla de reforma de la Barceloneta	C

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
830400	L'Ajuntament compra a la vall d'Hebró 37 Ha., a Josep Maria Figueras, per un valor sw 943 milions.	B
830416	Inauguració de la primera part del parc de l'Esconxador.	B
830417	Plaça Soller	B
830508	Eleccions Municipals, Pascual Maragall continua d'Alcalde, (8-V-83).	C
830600	Obiols substitueix a Reventos en el Secretariat del P.S.C.	E
830607	Plaça dels Països Catalans	B
830900	Remodelació de la Plaça Sant Agustí Vell i Basses de Sant Pere, (Ciutat Vella).	B
830911	Primeres emissions de T.V. 3, (11-IX-83).	D
831004	El mercat del peix a Mercabarna.	B
831125	Aprobat el pla de Montjuïc.	C
831200	Remodelació de la Plaça Pau Vila, Braceltoneta	B
831218	Centre cívic a Torre Llobeta.	B
831221	El metro arriba a Santa Coloma (línia I).	B
831225	Mort Joan Miró (25-XII-83).	D
840000	Realització del Parc de Sant Martí, 1ª fase, (Sant Martí de Provençals).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
840000	Remodelació de la Plaça Tetuan i reconstrucció del monument al Dr. Robert, (Esquerra de l'Eixample).	B
840000	Jardins de Sant Salvador, (Horta).	B
840000	Plaça de la Infancia, (Sant Martí de Provençals).	B
840000	L'arquitecte Rafael Moneo, director de l'Escola d'Arquitectura de Harvard.	D
840102	Inici de la recollida de les escombreries en containers.	B
840116	T.V.-3 inicia les seves emissions permanentment (16-I-84)	D
840318	A Les Corts, nova plaça del mestre Altisent.	B
840427	En el solar de l'antiga estació de Magoria s'instala un camp d'esports.	B
840429	Noves eleccions autonòmiques, President Jordi Pujol (29-IV-84).	E
840500	Nous pisos a Can Clos que substitueixen als blocs vells, en total son	B
840600	Centre cívic a Can Farrero. (Port).	B
840600	En el barri del port i Zona Franca s'inaugura el nou centre cívic Can Farrero.	B
840700	161 nous pisos als barraquistes de Raimon Casellas, del Carmel	B
840800	Inauguració del velòdrom d'Horta.	B
840923	Inauguració de tots els jardins de Can Sabaté i Estrelles Altes, en el barri del Port.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
840925	Realització del Centre Cívic de Sants a les cobreres, (Sants).	B
841010	Acord per la compra de la casa Golfercs (Ajuntament-Nuñez i Navarro)	B
841018	Nova divisió de Barcelona en deu Districtes (18-I-84).	C
841025	Construcció de la Plaça Alexandre Cirici, (Sarrià).	B
841106	Mort l'arquitecte Josep A. Coderch de Selmenat (6-XI-84).	D
841111	Inauguració de la plaça de la Palmera a la Verneda. Es pagà amb els diners B de la multa de l'hotel Sarrià segons la sentència del Suprem.	B
841112	S'obre de nou la sala de festes Scala.	D
841115	Es treu l'última vaqueria dins de Barcelona, en el carrer Torrijos (Gràcia).	B
850000	El Laboratori d'Urbanisme de Barcelona inicia de la publicació de la revista UR.	D
850000	Arranjament Illa Ferrero, (Sants).	B
850000	Urbanització de l'entorn del Velòdrom d'Horta.	B
850000	Remodelació de la Plaça de la Torre, (Sant Gervasi).	B
850000	Remodelació de la Plaça Eguilaz, (Sarrià).	B
850000	Jardí del Casal de Sarrià, (Sarrià).	B
850000	Complementació de la Plaça de la Sedeta, (Camp d'en Grassot).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
850000	Remodelació de la Plaça del Sol, (Gràcia).	B
850000	Jardins Casa Teixonera, (Horta).	B
850000	A.R.I. de la Ciutat Vella.	C
850000	C.M.B. compra Catalana de Gas del Poble Nou per la Villa Olímpica.	C
850202	Construcció d'espigons a la platja de la Marbella.	B
850223	Mort Salvador Espriu (23-II-85)	D
850300	Enderroc de part de les barraques de la Perona.	B
850416	Construcció de la Plaça Salvador Allende, (Horta).	B
850423	Inaugura el centre del barri de la Pau.	B
850428	Nou centre cívic a Gràcia, L'Artesa.	B
850525	Construcció del Centre Cívic de la Sedeta, (Camp d'en Grassot).	B
850710	El tren de la potasa deixa de creuar els barris del Port i Zona Franca.	B
850715	Enderrocament de part del viaducte del primer cinturó, a la plaça d'Alfons X.	B
850716	Reforma de la plaça Pastrana al Carmel.	B
850921	Nova configuració de l'Avinguda Gaudí, en la seva majoria de vianants i amb un important mobiliari urbà, (Sagrada Família).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
850921	Inaugurada la primera part del parc de Sant Martí (Verneda).	B
851026	Inauguració del Parc de l'Espanya Industrial, (Sants).	B
851026	Realització de la Plaça Folc i Torres, (Ciutat Vella).	B
85 1106	La línia III del metro arriba a la Vall d'Hebron	B
851116	Desapareixen els diaris El Noticiero Universal i El Correo Catalán.	D
860000	La població de és de Barcelona 1.701.812 habitants.	A
860000	Eix Església de Sant Andreu, (Sant Andreu).	B
860000	Remodelació, ajardinament i drenatge en el Morro Can Clos,(Zona Franca-Port).	B
860000	Remodelació de la Plaça Prim, (Poble Nou).	B
860000	Restitució del Monument al Dr. Robert en la Plaça Tetuan.	B
860000	Aprovació del P.E. Villa Olímpica, (26-VI-86).	C
860000	Inici de les obres per unir el 1er. i 2on. cinturó pel túnel de la Rovira.	B
860116	Centre de joves a la Bordeta.	B
860213	Nou centre social al Besòs.	B
860422	Nous estudis de T.V.-3 a Sant Joan Despi.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
860600	Inauguració a la casa Colet, el Museu de l'Esport.	D
860602	Reconstrucció del Pavelló de Mies Van der Rohe, realitzat per l'exposició Internacional de Barcelona de l'any 1.929.	D
860623	Aprovació del P.E.R.I. de Gràcia, (23-VI-86).	C
860705	Rambla central Via Julia, (Nou Barris).	B
860900	Supressió del parvulari que ocupava el centre de la plaça de la Revolució de 1.868 a Gràcia.	B
860900	Inaugurades les escoles: Pla de Fernells (Roquetes), La Palmera (Verneda), Sant Joan de Ribera (Clot), Joan Miró (Esquerra de l'Eixample), Arquitecte Jujol (Gràcia) i Esplai (Yilapicina)	B
861011	Acondicionament dels jardins de Santa Amèlia-Jardi Vil·la Sicília,(Sarrià).	B
861017	Barcelona sera seu de l'Olimpiada de 1.992 (17-X-86)	C
861026	Poliesportiu Josep Benaiges a Yilapicina.	B
861108	Inauguració del Parc de la Pegaso, (Sant Andreu).	B
861108	Inauguració del Parc del Clot, (Clot).	B
861108	Centre Cívic de Trinitat Vella. Cl Foradada.	B
861206	Centre cívic de Can Deu a Les Corts.	B
861206	Nova plaça de Can Robacols al Clot	
861214	Realització de la Plaça Angel Pestaña,(Nou Barris).	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
870000	Parc de la Vall d'Hebron. Cl Joan de Mena.	B
870000	Parc de les Roquetes, (1ª fase).	B
870000	Inauguració de l'accés de la boca sud del Túnel de la Rovira.	B
870000	Jardí de la Maquinista, (Barceloneta).	B
870000	Jardi Torre de les Aigues, (Guinardó).	B
870000	Ordenació de l'espai públic del Peu del Funicular de Vallvidrera.	B
870000	Plaça Josep Sangenis.	B
870000	Jardins Trinitat Nova, (Nou Barris).	B
870000	Passarel·la sobre l'estació de Sant Andreu, (Sant Andreu).	B
870000	Plaça Flix-Mare Eterna, (Sant Andreu).	B
870000	Construcció de la Bàscula, (Monjuïc).	B
870000	Centre Cívic Les Corts. Plaça de la Concordia, (Les Corts).	B
870000	Nova plaça de la Sagrera dedicada al General Moraguer	B
870105	Entre en joc el Moll de la Fusta, (Ciutat Vella).	B
870124	110 pisos nous a Can Clos.	B

<u>any</u>	<u>actuació</u>	<u>tipus</u>
870129	Mort Josep M. Foix (29-I-87)	D
870314	Reapareix el "Diari de Barcelona" en català (14-III-87).	D
870422	La Diputació de Barcelona estrena Can Serra.	B
870502	Inauguració del Parc de la Creueta del Coll (Yallcarca), una vegada fetes totes les reparacions.	B
870515	Jardi de la Torre de les Aigües en l'interior d'illa (Eixample).	B
870521	Inauguració del Túnel de la Rovira, (21-V-87).	B
870619	20 morts en l'atentat de Hipercor (19-VI-87).	E
870926	Pont als carrers de Felip II i Bac de Roda de S. Calatrava.	B
871205	Can Ponsich s'adapte per caserna de la guàrdia urbana (Sarrià).	B

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Associació de Veïns: Ntra. Sra. del Port

origen: 1966

legalitzada: 1970

Barri: Zona Franca

Informant: Basilio Gonzalez

data: 2 Novbre.1987

Associacions generades o filials: Polvorí

Can Clos

La Vinya

Santiveri

Vivendes SEAT

}

}

}

}

enfrentades amb la

de Ntra. Sra. de Port.

Col.laboradors tècnics: 1ª etapa.- Piano grup: Victor Cucurull

2ª etapa, 1975.- Raimon Torres i Jaume Sanmartí.

actualment.- Raimon Torres

El seu paper ha estat sempre el de formalitzar les propostes dels veïns, però la iniciativa l'han dut els veïns. La compenetració actualment és perfecta.

Inici: 1966.L'ORIGEN arranca de grups de l'HOAC i del Centre Social que volen millorar el barri, sortint de la tutela de l'Església.

1970 Legalitzada com Associació.

Funcionarà com a aglutinadora de les associacions dels altres barris veïns.

1968 comencen les lluites perquè el consorci pagui les vivendes en el barri de tots els barraquistes que s'han de desplaçar de les seves barraques.

Indemnitzacions per tots però dispersats.

1971-72, Lluita contra El Pla Parcial de Montjuic.

Desapareixen "Les banderas".

Can Clos, lluita -perquè no segueixin abocant-s'hi escombraries.

-l'aigua

-la urbanització

-una escola nova

-remodelació del barri fins aconseguir el planejament.

El PGM arriba enmig de les reivindicacions.

S'exigeix com a condició indispensable del Pla Parcial, que Can Clos i el Polvorí tinguin vivenda en la zona.

Oposició a "Les villes transitoires" de Porcioles, proposades per integrar paulatinament el barraquistes.

Can Tunis, Vivendes pels barraquistes de "Jesus i Maria". Molts passaran a La Mina.

1972. Ambulatori

Institut de Can Tunis.

1975. Regenar vida gitanos, creant unitats integrals de vivenda, escola i treball.

1983. L'Ajuntament canvia la política d'integració del gitanos: dispersió.

Paper decisiu de la premsa entre 1972-1975. Huertas, Prades, M.Eugenia Ibañez, Maria Favà, Quintà i un llarg etceterà. Actualment desinterés total dels mitjans de comunicació per les reivindicacions, i/o l'aconseguit pels veïns.

De l'època Socias explica que aquest acceptava les reivindicacions sempre que se li oferís una solució o alternativa viable, i quan es comprometia ho defensava i tirava endavant fins i tot contra el parer dels seus propis delegats.

Denuncia la utilització de les AAVV. per part dels partits polítics que va contribuir al seu enfonsament. A l'AV.del Port, es va però, mantenir sempre la independència. Això va comportar un regitzell de segregacions de barris que formaren noves AA : Polvorí, Can Clos, Cases Barates, La Vinya, Santiveri. Actualment s'ha viscut un procés de coordinació de totes les AAVV, a través del Centre Cívic El Rellotge, dirigit pel mateix president de l'AV.de Ntra. Sra. del Port, que coordina també els demés Centres Cívics i les AAVV. ubicades en els respectius centres.

El Sr. Basilio Gonzalez es conscient que el barri l'han gestat els veïns. Tenen l'orgull d'haver guanyat totes les lluites i que en el moment daurat de la transició política les immobiliàries havien arribat a no fer res sense consultar l'A.V. Els promotors pactaven amb els veïns.

L'arribada de l'Ajuntament democràtic va suposar greus entrebancs, sobretot els primers anys: unes negociacions més dures i un ralentir de la resolució de les reivindicacions. Curiosament fou en aquesta etapa quan es plantejaren les objeccions a reivindicacions que afectaven a propietats privades.

També creu que el barri era únic en el sentit de que tot estava per fer i de que disposaven de molt sòl urbà, gràcies a les indústries abandonades.

En molts casos sabien el que volien i com aconseguir-ho però els va caldre esperar el moment oportú per atacar, com en el cas de la via del tren, fins uns moments de major llibertat política.

D'altres vegades la reivindicació no era la solució idònea al problema, sinó la més factible, o la més engrescadora per arrossegar als propis afectats, o la que sorgia de la mateixa dinàmica de la lluita i dels pactes amb l'Administració i els oponents, com en el cas de les indemnitzacions per marxar a La Mina o en la reconstrucció de Can Clos.

Destaca tres etapes en aquest procés de lluita:

1ª defensiva, lluita per la supervivència, 2 objectius: erradicar barraquisme, assegurar el barri en front del Pla parcial, recurs: les mobilitzacions, predomini quantitatiu:

- majors indemnitzacions.
- permanència en el barri.

2ª ofensiva, perquè si no ens ho fem nosaltres no ens ho farà ningú, objectiu equipar, pas important la presentació de dossiers, domini encara quantitatiu però, millora qualitativa,

- equipaments
- millors espais.
- exigència de forma.

Situació actual:

3ª les reivindicacions s'aconsegueixen a través de la planificació:

- PERIS
- erradicació del barraquisme vertical
- formació socio-cultural

Redactats 5 PERI:

- 1) Alts Forns-Foneria
- 2) CAPA
- 3) SEAT
- 4) Asilo Port
- 5) Remodelació Plus Ultra-Port

La definició de BARRI s'expressa en el seu llibre com un espai no ja de lluita sinó de convivència. S'espera que dintre de dos anys la fesomia del barri estarà totalment canviada i ara ja es preparen per conservar-lo, no des

d'una perspectiva física (els veïns respecten el que senten seu, com el Parc de Can Sabaté), sinó socialment. Cal augmentar el nivell cultural i les expectatives laborals dels joves, perquè en un futur el barri no sigui un gheto d'aturats, que degeneri rapidament.

Els preocupa també el lligam amb la ciutat, per això estan organitzant una sèrie d'actes -com un concert d'en Serrat-, per atreure la visita de la gent i donar a conèixer el barri com un més de Barcelona, lluny de la marginalització folklòrica divulgada per en Candel(sic). Com convencer a la Ciutat que en són una part? Editant llibres sobre la història del Barri, organitzant un Arxiu històric, creant símbols que participen en els rituals celebratius ciutadans: Els Gegants: La Pagesia i El Mar, (antigues activitats del sector), projectant un Museu del Carruatge.

Esperen que les Olimpíades recolzin aquest lligam al convertir-se en un dels accessos al recinte olímpic, sempre i quant les vies d'accés no degradin o minimitzin el barri. Pensen amb cert escepticisme sobre el resultat que podrien

- agilitzar la urbanització.
- embellir la cara lletja de la muntanya.
- enllaçar amb la Ciutat.

Bibliografia:

GARCIA HERNANDEZ, Ascensión/NUÑEZ FERNANDEZ, Rosa M^a/SANCHEZ LORAN, Mª Isabel/VILLEGAS PASTOR, Rosina. Zona Franca de 1900 a 1986. Ajuntament de Barcelona .1986.

GONZALEZ, Basilio. Historia de un barrio que vive y lucha. B.Gonzalez. Barcelona. 1979.

IDEAL. Boletín de Casa Antunez. Nos.:2 al 36. Mayo 1963 a Octubre 1967.

LOS VECINOS. Nº 12. Octubre 1975. Asociación de Vecinos Ntra. Sra. de Port.

V. Estudi per barris.

Pretén avaluar la incidència de les reivindicacions en la suposada transformació de cada barri, partint de la seva situació socio-urbanística i de l'anàlisi tant del seu procés reivindicatiu com de la casuística de les reivindicacions.

5.1 Criteris seguits per la divisió zonal, l'elecció de les Associacions i les variables inventariades.

Com ja s'indica en el capítol II, s'ha treballat acceptant com a punt de partida la divisió dels barris segons la demarcació dels "Límits dels grans barris" establerta per la FAV, el maig de 1980, que va servir en el seu moment, de base per la Descentralització Administrativa.

S'ha plantejat la possibilitat d'anomenar "barriades" les unitats veïnals amb característiques pròpies que es localitzen en alguns barris. Però tant per obviar la connotació despectiva d'aquest derivat, com pel fet que sovint s'han utilitzat com a sinònims barri i barriada (la barriada de Sants), s'ha cregut més convenient anomenar aquests unitats com a sub barris, donat que en certs casos reuneixen totes les característics que defineixen un barri (El Carmel). Els noms de cada sub-barri corresponen tan a nominacions de llarga tradició (Hostafrancs), com aquelles sorgides de les lluites dels mateixos veïns (Baix Guinardó) i que són representats per la corresponent associació.

S'ha mantingut practicamente la mateixa relació de barris introduint algunes modificacions, unes per raons conceptuals, altres per raons pràctiques de la realització dels plànols.

Es considera com barri l'Eixample doncs forma una unitat morfològica per raó dels seu origen, mentre que es consideren sub-barris, els sectors diferenciats a partir del procés de formació, amb diferències socials i tipològiques. Per raons operatives, s'han unificat les reivindicacions de Sant Antoni amb l'Esquerra de l'Eixample, en un sol plànol, donat que una gran part coincideixen. El Camp d'en Grassot tot i que per criteris d'economia electoral, pertany al Districte de Gràcia, forma part des d'un punt de vista morfològic de l'Eixample i les seves reivindicacions havia sorgit des de l'AV de la Sagrada Família.

Es considera per la seva història Gràcia i la Salut com a un sol barri i s'unifiquen en un sol plànol.

En canvi per raons operatives s'ha dividit Horta en dos plànols. Un que inclou Horta propiament dita, El Carmel i Penitents-Taixonera. L'altre aplega els tres barris: Sant Genís, Montbau i Parc de la Vall d'Hebró, que s'articulen sobre el Passeig de la Vall d'Hebró, donant aquest nom al plànol que els representa.

El llistat d'associacions de veïns a consultar ha estat confeccionat a partir del de les associacions integrades en la Federació d'Associacions de Veïns. Previament es van seleccionar totes les associacions que abastaven un barri o bé un sector significatiu del mateix, excluint les que es reduïen a un sol carrer. De les 67 inventariades s'ha contactat amb 44, més la de Taulat al Poble Nou que no pertany a la FAV (Veure llistat AAVV).

S'ha procurat connectar almenys amb una de cada barri, per contrastar les informacions que es tenien des d'altres fonts. El contacte en certs casos no ha estat possible, algunes han desaparegut, altres redueixen les seves activitats a la organització de la festa major, en d'altres la documentació era molt minsa. Finalment s'ha treballat amb 35 associacions que representen en extensió un 80% de Barcelona.

En general l'actitut per part de les associacions ha estat molt receptiva, tothom tenia ganes de col·laborar, manifestaven interès pel treball, també un cert escepticisme perquè estan una mica cansats de que la gent els demani informació i que després no els retorni el resultat de l'estudi.

En cada una d'elles s'ha entrevistat llargament el president i/o amb el vocal d'urbanisme i sempre que ha estat possible els antics dirigents dels anys setanta. La recerca s'ha centrat en un doble nivell d'informació:

a) Referent al procés reivindicatiu de l'associació. Les fitxes d'informació recullen dades sobre: l'origen i fites inicials, etapes, participació veïns, paper dels tècnics, relacions amb els successius Ajuntaments. Es relacionen en els informes de cada Associació i expressen l'opinió dels associats segons l'entrevista i/o les publicacions pròpies.

b) Referent a les reivindicacions. S'han establert les variables necessàries per l'anàlisi de la casuística, que s'ha plantejat primer la localització geogràfica; segon establir en torn de les dates: inici del plantejament, etapes de la lluita i la negociació, períodes més densos i resolució; en tercer lloc, entorn al tipus de reivindicació: relació amb la tipologia del barri i amb la data d'inici, relacions entre reivindicació i resultats, col·laboració amb d'altres barris.

La informació es reflexa en les fitxes corresponents (veure model), es

condensa en el quadres resums i es gràfia en el plànols distingint entre reivindicacions aconseguides, a mig o pendents.

El grau d'informació obtingut ha estat molt desigual. Es partia previamente de casos coneguts amb més o menys detall, a través d'extractes de la premsa diària dels anys setanta, d'estudis i publicacions específiques sobre les reivindicacions barcelonines i d'experiències d'actors significats en les lluites d'aquells anys. A les associacions se'ls demanava complertar les dades i han calgut successives visites per precisar-les. Generalment han ofert immediatament una documentació abundant però fragmentària e imprecisa, butlletins i/o *folletos* de l'època, sovint sense dates de publicació, en certs casos amb notícies contradictòries entre una i altra publicació. En d'altres s'havia perdut la memòria de la reivindicació, no es sabia de que es tractava o que era exactament el que es va demanar. Però en algunes s'han pogut seguir practicament el procés de totes les reivindicacions. En tots els casos s'han descobert moltes més reivindicacions de les detectades previamente.

5.2 Localització gràfica i resum de les reivindicacions.

En la representació gràfica es reflexa a més de la ubicació i l'extensió de la reivindicació, el balanç quantitatiu aconseguit fins al 1988. En aquells casos que es tracta d'oposició a una intervenció, es veu reflexat també en negre quelcom no construït.

Els resums de les reivindicacions s'ordenen

1. per classificació de les reivindicacions
2. per la dates d'inici (sempre que hi han més de 4 reivindicacions detectades)
3. Per barris o per AAVV en el cas d'inclouren més d'un sub-barri

Barri: ZONA FRANCA 24 reivindicacions
Subbarri: Port, Can Tunis, Polvorí, Can Clos, Cases Barates, Foment

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.1	1.974	1.978	13	Urbanització Foment
2.1	1.974	1.976	12	Oposició al PGM
2.1.1	1.985	""	23	Remodelació Avinguda Ferrocarrils Catalans
2.1.2	1.971	1.973	7	Pla Parcial de Montjuic
2.1.2	1.986		24	Parc del Migdia
2.3.1 / 6.1.1 / 6.2.1	1.977	1.980	18	Can Farreró [Casa del Relotge]
2.4.3	1.971	1.977	8	Accessos Can Clos
3.1	1.960	1.971	1	Barraques Can Tunis
3.1	1.972	1.979	10	"Barraques" Jesus i Maria"
3.2	1.974		14	Rehabilitació Cases Barates
3.2 / 3.3	1.971	1.987	9	Remodelació Can Clos
3.3 / 2.4.2	1.980	1.987	22	CAPA
4.1 / 6.2.2	1.974	1.975	11	I.N.B. Can Tunis
5.1	1.971	1.971	5	semàfors Pça. Cerdà
5.2.1 / 5.3	1.977	1.985	19	Via Tren
6.1.1	1.977	1.979	17	Ajardinament
6.1.1 / 6.1.1 / 6.2.1	1.980		21	Foneria - Alts Forns
6.1.1 / 6.2.1	1.978	1.984	20	Can Sabaté ["Estrellas Altas"
6.1.2 / 6.2.1 / 6.2.2	1.970	1.987	4	Escola i equipaments
6.2.1 / 6.2.3 / 6.2.4	1.970	1.987	3	La Bàscula
6.2.2 / 6.2.1 / 6.2.4 / 2.4.2	1.970	""	2	Asilo del Port
6.2.4	1.975	1.985	15	Club Natació Montjuic
6.2.4	1.977	1.979	16	Polisportiu
7.2.1	1.971	1.971	6	Abocador escombreries

Barri: ZONA FRANCA 24 reivindicacions
Subbarri: Port, Can Tunis, Polvorí, Can Clos, Cases Barates, Foment

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>non reivindicació</u>
3.1	1.960	1.971	1	Barraques Can Tunis
6.2.2 / 6.2.1 / 6.2.4 / 2.4.2	1.970	""	2	Asilo del Port
6.2.1 / 6.2.3 / 6.2.4	1.970	1.987	3	La Bàscula
6.1.2 / 6.2.1 / 6.2.2	1.970	1.987	4	Escola i equipaments
5.1	1.971	1.971	5	semàfors Pça. Cerdà
7.2.1	1.971	1.971	6	Abocador escombreries
2.1.2	1.971	1.973	7	Pla Parcial de Montjuic
2.4.3	1.971	1.977	8	Accessos Can Clos
3.2 / 3.3	1.971	1.987	9	Remodelació Can Clos
3.1	1.972	1.979	10	"Barraques "Jesus i Maria"
4.1 / 6.2.2	1.974	1.975	11	I.N.B. Can Tunis
2.1	1.974	1.976	12	Oposició al PGM
1.1	1.974	1.978	13	Urbanització Foment
3.2	1.974		14	Rehabilitació Cases Barates
6.2.4	1.975	1.985	15	Club Natació Montjuic
6.2.4	1.977	1.979	16	Pollisportiu
6.1.1	1.977	1.979	17	Ajardinament
2.3.1 / 6.1.1 / 6.2.1	1.977	1.980	18	Can Farreró [Casa del Relotge]
5.2.1 / 5.3	1.977	1.985	19	Via Tren
6.1.1 / 6.2.1	1.978	1.984	20	Can Sabaté ["Estrellas Altas"]
6.1.1 / 6.1.1 / 6.2.1	1.980		21	Foneria - Alts Forns
3.3 / 2.4.2	1.980	1.987	22	CAPA
2.1.1	1.985	""	23	RemodelacióAVINGUDA Ferrocarrils Catalans
2.1.2	1.986		24	Parc del Migdia

BARRI: ZONA FRANCA

<u>sub-barri</u>	<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
	5.1	1.971	1.971	5	semàfors Pça. Cerdà
	2.1	1.974	1.976	12	Oposició al PGM
	6.1.1 i 6.2.1	1.978	1.984	20	Can Sabaté ["Estrellas Altas"]
	3.3 i 2.4.2	1.980	1.987	22	CAPA
	6.1.1 i 6.1.1 i 6.2.1	1.980		21	Foneria - Alts Forns
	2.1.2	1.986		24	Parc del Migdia
	2.4.3	1.971	1.977	8	Accessos Can Clos
Can Clos	3.2 i 3.3	1.971	1.987	9	Remodelació Can Clos
Can Clos	7.2.1	1.971	1.971	6	Abocador escombreries
Can Tunis	3.1	1.960	1.971	1	Barraques Can Tunis
Can Tunis	3.1	1.972	1.979	10	"Barraques "Jesus i Maria"
Can Tunis	4.1 i 6.2.2	1.974	1.975	11	I.N.B. Can Tunis
Can Tunis,Foment, Plus Ultra, La	5.2.1 i 5.3	1.977	1.985	19	Via Tren
Can Tunis, Port, La Vinya, Plus	2.1.1	1.985		23	Remodelació Avinguda Ferrocarrils Catalans
Cases Barates	3.2	1.974		14	Rehabilitació Cases Barates
Cases Barates	6.2.4	1.977	1.979	16	Polisportiu
Foment	1.1	1.974	1.978	13	Urbanització Foment
La Vinya	6.1.1	1.977	1.979	17	Ajardinament
Polvorí, Can Clos.	6.2.4	1.975	1.985	15	Club Natació Montjuic
Polvorí, Plus Ultra, Can Clos,	2.1.2	1.971	1.973	7	Pla Parcial de Montjuic
Polvorin	6.1.2 i 6.2.1 i 6.2.2	1.970	1.987	4	Escola i equipaments
Port	6.2.1 i 6.2.3 i 6.2.4	1.970	1.987	3	La Bàscula
Port	6.2.2 i 6.2.1 i 6.2.4 i 2.4.2	1.970		2	Asilo del Port
Port	2.3.1 i 6.1.1 i 6.2.1	1.977	1.980	18	Can Farreró [Casa del Reliotge]

m. s. u.

Classificació lluites

1.- URBANITZACIO

1.1 Bàsica: clavegueres, asfaltat, il.luminació, murs de contenció, etc.

1.2 Re-urbanització

1.2.1 Vials

1.2.2 Places i jardins

2.- PLANEJAMENT

2.1 Oposició a/millors de

2.1.1 Traçat de vial, túnels, obertura carrers

2.1.2 Remodelacions, Plans Parciais

2.2 Defensa d'estandars

2.3 Denúcia irregularitats urbanístiques

2.3.1 Modificacions de volum

2.3.2 Canvis d'ús

2.4 Nou planejament

2.4.1 Oposició a PERI

2.4.2 Exigència PERI

2.4.3 Exigència obertura vials

3.- VIVENDA

3.1 Erradicació barraquisme

3.2 Rehabilitació

3.3 Noves construccions

4.- DEFENSA PATRIMONI

4.1 Públic: manteniment de la propietat pública o l'ús públic de terrenys o edificis

4.2 Cultural:

4.2.1 Rescat i/o conservació d'edificis privats d'interès cultural i/o artístic.

4.2.2 Rescat i/o conservació de monuments.

5.- SEGURETAT VIARIA

5.1 Semàfors o senyalització

5.2 Passos protegits

5.2.1 Vallats

5.2.2 Elevats

5.2.3 Soterrats

5.3 Supressió vies ferries o canvi traçat

6.- PRODUCCIO D'ESPAIS PUBLICS

6.1 Alliberament zones verdes

6.1.1 Parcs i jardins

6.1.2 Places

6.1.3 Us públic de verd privat

6.2 Equipaments

6.2.1 Socials/cívics/culturals

6.2.2 Escolars / educatius

6.2.3 Sanitaris

6.2.4 Zones esportives

6.3 Platges

7.- VARIS

7.1 Defensa o exigència de serveis

7.1.1 Mercats

7.1.2 Metros o autobusos o trens

7.1.3 Aparcaments

7.1.4 Peatonalització

7.1.5 Bombers i altres....

7.2 Oposició a servituds de serveis

7.2.1 Abocadors escombreries

7.2.2 Terminals autobusos

7.2.3 3er. cinturó de peatge

7.2.4 indústries molestes i contaminants.

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Associació de Veïns: Badal, Brasil, Bordeta

Origen: 1970

Legalitzada:

Barri: Sants

Límits: Els extrems del barri: Gran Via, Riera Blanca, Avda. Madrid. Els interns queden menys definits, aproximadament serien: Tenor Massini, Jocs Florals, Amadeu Oller.

Informant: Joan Caballé, vicepresident,
soci des de fa 20 anys

Data: 23 febrer 1989

Associacions generades: Comissions carrer Bonsoms.

Col·laboradors tècnics: arquitectes per temes puntuals, Cases, Juanjo Canadell.

Inici: L'obertura del 1er. Cinturó de Ronda que ampliava el carrer Badal, comportant un gran nombre d'expropiacions. Els botiguers i comerciants del barri s'uneixen per fer front a l'Ajuntament, i consitueixen l'Associació amb el nom de *Asociación de Vecinos de las Calles de Badal y Brasil*. En els estatuts consta que l'àmbit es redueix a aquests dos carrers i els adjacents. En aquesta primera reivindicació, demanen el soterrament d'aquesta via ràpida, reducció de l'amplada del carrer i les mínimes expropiacions amb justes compensacions econòmiques. La iniciativa és recolçada pel Centre Social de Sants que ja actua com Associació de Veïns. Resolta, amb una important retallada de les demandes, aquesta reivindicació, els botiguers perden interès i el veïnat considera necessari donar continuïtat a les reivindicacions que mobilitzen tot el barri. Els sectors més polititzats atribueixen a la gestió dels botiguers el relatiu fracàs de la reivindicació del carrer Badal i ajuden al veïns

Situació actual: A partir del Ajuntaments democràtics, els més polititzats abandonen l'AV, que es continuada pels menys compromesos. Continuen amb les reivindicacions a la vegada que es dediquen als aspectes culturals i recreatius, sardanes, fotografies.

No insisteixen massa en el PERI, pels problemes que comporten les expropiacions. Els problemes en el barri s'agreugen per l'envelliment de les cases, que s'esquerden, els balcons que cauen, etc.

Hi ha molt poca participació veïnal i dificultat per trobar voluntariat. Veuen la panoràmica de continuïtat molt negra sinó hi han joves. El president és dels joves i té 45 anys. D'aquí a 10 anys no se sap que quedarà. Disposen d'un local de l'Ajuntament, en un edifici vell. Reben quotes de 550 socis que cobreixen tan sols la meitat del pressupost. Si disposessin de diners per contractar gent seria diferent.

Tot i que no es pot comparar amb abans, perquè l'actitut actual del polític és diferent l'Ajuntament central queda molt lluny. Fan sense consultar i el resultat no agrada a ningú com la Plaça dels Països Catalans. Amb el Districte les relacions, són bones, la gent és oberta. Però els resultats dolents. No tenen diners. "270 millions no arriben per res". Per més democràtic que sigui l'Ajuntament, necessita que hi hagi persones que moguin les iniciatives dels barris.

Bibliografia: La veu, de la Associació de veïns de Badal, Brasil i la Bordeta. Diciembre 1981 / Junio 1982 / Mayo 1983 / Març 1984 / Maig 1984 / Desembre 1984 / Gener-Febrer 1989

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Associació de Veïns: Centre Social

Origen: 1969-70

Legalitzada: 1971

Barri: Sants

Límits: Originàriament comprenien tot l'antic districte de Sants, després s'han anat retallant amb les altres AAVV del Barri.

Informant: Josep Ribas, president, soci fundador

Data:

Associacions generades: Transformació Badal-Bordeta
Sol de Baix (avui desapareguda)
Hostafrancs
El triangle de Sants

Col·laboradors tècnics: els professionals jugaren un paper molt decisiu, elaborant contra-projectes i propostes: arquitectes: Paco Calvet, Josep Casas, enginyers: Jaume Petit, Carles Prieto, advocats: Josep Mª Alibés, Padros, economistes: Miquel Botella

Inici: El Centre Social sorgeix d'uns grups parroquials de Sant Medir i Santa Maria de Sants, instal·lant-se en els locals del SOS, del Patronato Catolico de Sants, on encara hi són. S'adoptà el nom de Centre Social per salvar el problema de repetir el nom de AV de Sants que ja existia hi era de "bombillaires". Pretenien fer front a les arbitrarietats Porcioles i aconseguir la millora del barri i de les condicions de vida.
El primer gran problema: les expropiacions del carrer Badal per la construcció del cinturó. En aquest cas influeixen en la reconversió de l'AV de Badal, Brasil, Associació que defensava els interessos dels botiguers i propietaris, per integrar-hi la resta de veïnat.

Incorporació de nous col·laboradors i professionals amb preponderància de PSUC i Bandera Roja en l'AV. Dominen la Junta fins els primers anys de la democràcia. Tot s'aprofitava per anar contra el sistema. El tema urbanístic permetia colar-ho tot quan teòricament no es podia dir res.

Fets com la manifestació per l'explosió del carrer de Ladrilleros, molt nombrosa, i en la qual per primera vegada la policia no va intervenir. Foren l'ocasió per donar-se a conèixer.

El 1972 organitzen una gran exposició: "Cop d'Ull a Sants" que és el primer intent d'una AV, de contemplar de manera global els déficits d'un barri i d'inventariar el potencial de transformació del mateix: locals i solars a recuperar.

En la campanya "Salvem Sants. Ni pas elevat ni museu del tranvia". Montem un stand informatiu, amb la col·laboració dels tècnics, el ressò del qual, sorprén als propis promotors: premsa, obertura de relacions directes amb l'Ajuntament.

En l'editorial de l'esmentat butlletí es consigna el pas d'una tasca purament *defensiva* a una *ofensiva* de recuperació d'espais.

I es defineix el significat de la campanya com "la voluntad de todos los vecinos de participar en la gestions de su barrio de forma responsable y razonada, enfrentándose en bloque aunque paulatunamente a los agentes de degradación de sus condiciones de vida".

El periodista Rafael Prades, fou una peça clau per donar resonància a les reivindicacions.

L'any 1974, Sants tenia un avantatge, el pintoresc i populista regidor Febrer, que tenia un lleó i el passejava com si fos un gos, i que evitava els enfrontaments amb els veïns.

Es recullen 7.000 impugnacions contra el Pla Comarcal. En el butlletí Hem salvat la Plaça de Sants, es llegeix que respecte al PGM, les funcions del Centre són: informar els veïns amb rapidesa i oferir solucions, ajudar a presentar impugnacions i constituir noves associacions.

L'Espanya Industrial, és un gran victòria per quan estava qualificada com a residencial pel PGM i són els veïns els que aconseguixen recorrent al Consell d'Estat modificar el PGM un cop aprovat i que es converteixi en equipaments.

Paral·lelament les grans campanyes a les que s'ha d'afegir, Les Cotxeres i la plaça de la Estació, continuaran ocupant-se de temes més puntuals.

Situació actual: A partir de l'Ajuntament democràtic es produeix una forta davallada de socis i col·laboradors, molt forta entre el 79 i el 81. de 600 socis es passa a 150. Marxen els polítics, però algú ha de continuar

treballant, negociant, pactant els temes empantenegats. El 83 s'inicia una recuperació, i el 85 es recupera gent dels 70.

Desencís en les relacions amb l'Ajuntament. En el fons acaben imposant el que volen. Exemples de Plaça Països Catalans, Espanya Industrial i Cotxeres(veure fitxes.)

L'AV continua sent necessària per donar suport a altres organitzacions (culturals, específiques, pedagògiques) "el veï de Sants es troba indefens davant la macro-burocràcia d'una ciutat que creix desaforadament, davant la delinqüència, l'especulació del sòl, la manca d'espais verds.....A part les AAVV, esdevenen... una real alternativa a tot centralisme i mecanització de la societat, lubricant-ho en una participació d'acció directa que accentuïn el objectius que han tingut sempre: l'associacionisme de barri".(butlletí setembre/octubre-87)

Bibliografia:

- * Butlletí de l'Associació de veïns Centre Social de Sants:
 - "Hem salvat la Plaça de Sants" Setembre /Octubre 1974
 - "Salvem la España Industrial" 1975.
 - no. 2 "Inagurem la Plaça!" 1 de febrer de 1975
 - 21 desembre 1975
 - "Xe. aniversari" 29 maig 1981.
 - no.1 setembre/octubre 1987.
- *Circulars i comunicacions diverses.
 - circular informativa sobre el PGM.1974.
 - Salvem Sants dia a dia, ni pas elevat ni museu del tramvia. Declaració a l'opinió pública.març 1974.
 - Declaració - petició de resolució dels deficients del districte. Abril 1975
 - Declaración pública de la Junta Municipal, Asociaciones y entidades del distrito VII. abril. 1976.(contra el PGM)
 - Bases del concurs d'idees per l'avantprojecte de les cotxeres.1977
 - Folleto descriu del projecte guayandor.
 - Recuperant el vapor vell. (sense cap data)

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Associació de Veïns: Hostafrancs

Origen: 1974

Legalitzada: novbre. 1977

Barri: Sants

Límits: Estació Sants -Tarragona- Gran Via - Moianés - Ribagorça -
Espanya Industrial - RENFE.

Informant: Sr. Josep Ortiz, soci fundador i secretari en funcions

Data: 6 Abril 1989

Associacions generades : Actua com Federació d'entitats del barri.

Col.laboradors tècnics: Reconeixement de la seva importància.

Paco Calvet i Roser Elies. Continuen contactant-hi
per temes puntuals

Inici: El veïnat estava integrat com a Comissió Gestora en les altres AAVV de Sants, fins que un tema local, els fa constituir la seva pròpia AV: els problemes que genera l'asseccador de pells, del carrer Béjar. Aconseguit el tancament provisional, grups de 50 persones es relleven fent guardia les 24 hores del dia, per evitar que hi tornin a entrar pells, fins que el tanquen definitivament, el juliol de 1976.

En aquest cas i generalment sempre totes les AAVV de Sants han actuat coordinadament o recolçant-se unes a altres.

Els tema central ha estat l'Espanya Industrial, el parc i la utilització dels edificis annexes.

El PGM, va ser un detonant per aglutinar el veïnat i conscienciar-lo d'un problema que amaneçava la seva pervivència. Després ho ha estat el PERI.

Situació actual: Les relacions amb l'Administració canvien naturalment amb l'Ajuntament democràtic, el regidor Espinàs havia estat membre de la junta del Centre Social de Sants. Mercé Sala és una dictadora, però que raona.

Dintre de l'AV, quan els polítics no van poder dominar, l'abandonen, deixant de col.laborar-hi, però continuen com a socis. Un cop col.locats ni socis. Es passa de 31 a 5 actius en les juntes.

Actualment actua com a Federació d'entitats del barri i en estreta col·laboració amb el Centre Cívic. Donat que en el barri es donen moltes situacions de misèria, dónen prioritat a funcions socials, tals com centre de distribució d'aliments, reinserció social.

Hi han 300 socis amb poc nivell de participació i conscienciació «a un 'ballador de sardanes' reivindicacions sí, però no més» Davant d'un problema concret, industries molestes, comunitats de veïns la gent demana l'ajut de l'AV. Aquesta deixa clar que assessorar sí, però que no és una gestoria. Organitza comissions dels afectats i les recolça, perquè resolguin els seus problemes. La joventut no participa.

En el barri conviuen dues comunitats molt diferenciades, els antics de tota la vida, que viuen en els vells edificis i tenen consciència de ser d'Hostafrancs, i els joves dels blocs que sols hi dormen. A més cal afegir un grup relativament significatiu d'immigrants d'altres països amb greus problemes de subsistència.

Bibliografia:

Hostafrancs. Maig. 1981 / Juliol 1981.

La veu del Barri no.0. març 1987 / no.1 juny 1987 / no. 3 desembre 1987 / no.4 març 1988 / no.5 juny 1988 / no.6 setembre 1988 / no.7 desembre 1988

Barri: SANTS

30 reivindicacions

Subbarri:

classificació	Inici	final	no.	nom reivindicació
2.1.1	1.970	1.975	1	Oposició Cinturó de Ronda
1.2.1	1.970	1.975	2	Riera Blanca
2.1.1 / 1.2.2	1.973	1.976	3	Salvem Sants dia a dia
6.2.1 / 6.1.2	1.973	1.983	8	Les Cobreres
4.2.1 / 6.2.1	1.973	1.987	9	Casa del Relotge
6.1.1 / 6.2.2 / 6.2.4	1.973	1.985	10	Solar Espanya Industrial
6.1 / 6.2	1.973		11	Can Batlló
1.1 / 2.3.1 / 5.2.1	1.974	1.976	4	Carrer Antoni de Campmany
1.1 / 1.2.1	1.974	1.986	6	Carrer Sant Antoni
4.2.1 / 6.1.1 / 6.2.1	1.974		12	Vapor Yell
6.1.2	1.974	1.981	13	Plaça La Farga
6.1.2 / 6.2.1	1.974	1.984	14	Manufactures Ceràmiques
6.1.1	1.974	1.984	15	Jardins Mir Geribert
4.1	1.974		16	Casernes de la Plaça d'Espanya
4.1	1.974		17	Casernes de Lepanto
2.1.1	1.974		18	Oposició obertura noves vies
6.2.4	1.974	1.984	19	Magòria
2.3.1	1.974	1.973	20	Edificis Cinturó de Ronda
6.2	1.974	0	21	Terrenys Industrials Zona Badal
6.1.2	1.974		22	Plaça Vazquez de Mella
4.1 - 6.1.2	1.975		5	Terrenys del Metro Mercat Nou
1.2.2	1.975	1.980	23	Plaça del Centre
6.1.2	1.977		7	Plaça de l'Estació
6.1.1	1.977		24	Can Valent Petit
2.3.2	1.977	1.980	25	Opsicio a parking
6.2.1	1.978	1.982	30	Centre Cívic

Barri: SANTS

30 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
2.1.2	1.981		29	Control del PERI
6.1.2	1.982		28	Plaça del Fénix
4.2.1 / 6.2.4	1.983	1.985	26	Serra Balet
6.1.1	1.985		27	CELOGRAF

Barri: SANTS

30 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.1 / 1.2.1	1.974	1.986	6	Carrer Sant Antoni
1.1 / 2.3.1 / 5.2.1	1.974	1.976	4	Carrer Antoni de Campmany
1.2.1	1.970	1.975	2	Riera Blanca
1.2.2	1.975	1.980	23	Plaça del Centre
2.1.1	1.970	1.975	1	Oposició Cinturó de Ronda
2.1.1	1.974		18	Oposició obertura noves vies
2.1.1 / 1.2.2	1.973	1.976	3	Salvem Sants dia a dia
2.1.2	1.981		29	Control del PERI
2.3.1	1.974	1.973	20	Edificis Cinturó de Ronda
2.3.2	1.977	1.980	25	Opscio a parking
4.1	1.974		16	Casernes de la Plaça d'Espanya
4.1	1.974		17	Casernes de Lepanto
4.1 - 6.1.2	1.975		5	Terenys del Metro Mercat Nou
4.2.1 / 6.1.1 / 6.2.1	1.974		12	Vapor Vell
4.2.1 / 6.2.1	1.973	1.987	9	Casa del Reilotge
4.2.1 / 6.2.4	1.983	1.985	26	Serra Balet
6.1 / 6.2	1.973		11	Can Batlló
6.1.1	1.974	1.984	15	Jardins Mir Geribert
6.1.1	1.977		24	Can Valent Petit
6.1.1	1.985		27	CELOGRAF
6.1.1 / 6.2.2 / 6.2.4	1.973	1.985	10	Solar Espanya Industrial
6.1.2	1.974	1.981	13	Plaça La Farga
6.1.2	1.974		22	Plaça Vazquez de Mella
6.1.2	1.977		7	Plaça de l'Estació
6.1.2	1.982		28	Plaça del Fénix
6.1.2 / 6.2.1	1.974	1.984	14	Manufactures Ceràmiques

Barri: SANTS

30 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
6.2	1.974	0	21	Terrenys Industrials Zona Badal
6.2.1	1.978	1.982	30	Centre Cívic
6.2.1 / 6.1.2	1.973	1.983	8	Les Cobreres
6.2.4	1.974	1.984	19	Magòria

Barri: SANTS

<u>ANY</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>classificació</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
Badal, Brasil, Bordeta	1.974	1.973	2.3.1	20	Edificis Cinturó de Ronda
Badal, Brasil, Bordeta	1.974		6.1.2	22	Plaça Vazquez de Mella
Badal, Brasil, Bordeta	1.974	0	6.2	21	Terenys Industrials Zona Badal
Badal, Brasil, Bordeta	1.977	1.980	2.3.2	25	Opicio a parking
Badal, Brasil, Bordeta	1.982		6.1.2	28	Plaça del Fénix
Badal, Brasil, Bordeta	1.983	1.985	4.2.1/6.2.4	26	Serra Balet
Badal, Brasil, Bordeta	1.985		6.1.1	27	CELOGRAF
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social de Sants El Triangle / Hostafrancs	1.981	2.1.2		29	Control del PERI
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants	1.970	1.975	2.1.1	1	Oposició Cinturó de Ronda
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants	1.973		6.1/6.2	11	Can Batlló
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants	1.973	1.983	6.2.1/6.1.2	8	Les Colxeres
Badal, Brasil, Bordeta. Centre Social Sants	1.974	1.976	1.1/2.3.1/5.2.1	4	Carrer Antoni de Campmany

Barris SANTS

ANY	inici	final	classificació	no.	nom reivindicació
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants	1.974		4.2.1/6.1.1/6.2.1	12	Vapor Vell
Badal, Brasil, Bordeta. Centre Social Sants	1.974	1.981	6.1.2	13	Plaça La Farga
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants	1.975		4.1-6.1.2	5	Terenys del Metro Mercat Nou
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants.	1.977		6.1.2	7	Plaça de l'Estació
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants Hostafrancs	1.973	1.985	6.1.1/6.2.2/6.2.4	10	Solar Espanya Industrial
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants Hostafrancs	1.974		4.1	17	Casernes de Lepanto
Badal, Brasil, Bordeta Centre Social Sants Hostafrancs	1.974	1.984	6.1.1	15	Jardins Mir Genibet
Badal, Brasil, Bordeta ***** Club Esportiu Sants	1.974	1.984	6.2.4	19	Magòria
Badal, Brasil, Bordeta Hostafrancs	1.974		2.1.1	18	Oposició obertura noves vies
Centre Social de Sants Badal, Brasil, Bordeta.	1.973	1.976	2.1.1/1.2.2	3	Salvem Sants dia a dia
Centre Social Sants	1.973	1.987	4.2.1/6.2.1	9	Casa del Relotge
Centre Social Sants	1.974	1.986	1.1/1.2.1	6	Carrer Sant Antoni

Barril: SANTS

<u>ANY</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>classificació</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
Centre Social Sants	1.975	1.980	1.2.2	23	Plaça del Centre
Centre Social Sants	1.977		6.1.1	24	Can Valent Petit
Centre Social Sants Collblanch-Torrasa	1.970	1.975	1.2.1	2	Riera Blanca
Centre Social Sants Hostafrancs	1.974		4.1	16	Casernes de la Plaça d'Espanya
Centre Social Sants Hostafrancs	1.974	1.984	6.1.2 / 6.2.1	14	Manufactures Ceràmiques
Hostafrancs	1.978	1.982	6.2.1	30	Centre Cívic

m.s.u.

Reivindicacions

1

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil y adjacentes.
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.970

final 1.975

nom reiv.: Oposició Cinturó de Ronda

emplaçament: al pas per Badal i Brasil

demanat: un tunel de 800 mts i
evitar expropiacions.

aconseguit: un tunel de 300 mts.

balanç **quantitatiu:** 30%

veïns: **formal:** "trist i depriment", no ha acontentat a ningú ni la resolució formal, ni les indemnitzacions de 125.000Pts. quan el que necessitaven era un altre pis.

pendent: Ø

classificació: 2.1.1

resultat: modificació planejament d'un vial.

descripció: S'inicia la lluita per les expropiacions que afecten 800 vivendes amb 3.000 veïns, provocades per l'obertura del Cinturó. El carrer Badal ha de passar dels 30m actuals a 50m. Assemblees, peticions i concentracions perquè es construeixi un túnel de 800 mts. i no siguin expropiats. L'Associació estava dirigida per comerciants (s/. CAU aquesta fou la causa del relatiu fracàs) després l'AY es recuperada pels veïns). '74, L'AY. projecta una solució alternativa. La construcció definitiva del tunel de 300 mts. implica forces expropiacions i el trasllat de veïns a la part del c/. Brasil.

fontes informació: Barcelona a cops / Lucha de barrios / CAU-34 / Publicació AAVV Sants 1974. (plànol pàg. 17) / Full sol·licitut AAVV Abril 1975.

m.s.u.

Reivindicacions

2

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants
Collblanch-Torrassa

Sub barri:

Dates: **inici** 1.970

final 1.975

nom reiv.: Riera Blanca

emplaçament: Riera Blanca

demanat: urbanització del carrer.

aconseguit: la urbanització.

**balanç
veins:**

quantitatiu: 100%

formal: satisfactori.

pendent: ☒

classificació: 1.2.1

resultat: urbanització.

descripció: El carrer és el límit entre els dos municipis: Hospitalet i Barcelona. Per aquest motiu ni un ni altre l'urbanitzaven. Campanya de premsa i recollida de 1.000 signatures perquè els municipis es posin d'acord. '73 comencen les obres. Se suspenden el '74. Finalment s'acaven el '75.

font informació: publicació AAVV Sants-1974./AV.

m.s.u.

Reivindicacions

3

Barri: Sants

AAVV: Centre Social de Sants
Badal, Brasil, Bordeta.

Sub barri:

Dates: **inici** 1.973

final 1.976

nom reiv.: Salvem Sants dia a dia

emplaçament: Plaça Salvador Anglada.

demanat: la supressió del pas
elevat sobre la Plaça Salvador
Anglada. Recuperació de la plaça.

aconseguit: supressió del pas.
Re-urbanització de la plaça.

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: molt satisfactori, projecte segons proposta dels veïns

pendent: Ø

classificació: 2.1.1 / 1.2.2

resultat: supressió vial, remodelació espai verd.

descripció Per salvar la plaça amenaçada per un pas elevat, s'inicia el mes de juny la campanya "Salvem Sants dia a dia, ni pas elevat ni museu del tramvia". Hi participen 22 entitats del districte. El 12 de Maig de 1974 es tanca la campanya amb una assemblea masiva. Massó en el ple del 21-5-74, anuncia que no hi haurà pas elevat. '76, inauguració de la plaça segons projecte dels veïns i direcció de Carles Prieto.

font informació: Barcelona a cops / La lucha de Clases / Cau -34 /
publicacions AAVV.

m.s.u.

Reivindicacions

4

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta.
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final 1976

nom reiv.: Carrer Antoni de Campmany

emplaçament: c/. Antoni de Campmany, 83

demanat: ordenació del carrer:

- 1.-asfaltat e il.luminació.
- 2.-solució a un edifici il.legal que impedia el pas.
- 3.-separació entre tren i carrer.

aconseguit: 1.- urbanització.

- 2.- transformar els baixos de l'edifici en un pas porxat de viannants.
- 3.- vallat de la via.

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: les solucions adoptades cobreixen les reivindicacions però no resolen el carrer que queda com un cul de sac, amb accessos tallats i mal il.luminat.

pendent: Ø

classificació: 1.1 / 2.3.1 / 5.2.1

resultat: mínima urbanització. Pal·liar els efectes d'una irregularitat.

descripció: Es tracta d'un tros de carrer molt malmés per la presència del tren. L'AV reclama que es resolgui la separació entre tren i carrer que circulen al mateix nivell sense cap protecció. S'aconsegueix la instal·lació d'una valla, que resol el problema de la seguretat però sense cap qualitat. Paral·lelament es demana asfaltat i il.luminació. S'aconsegueix, però la llum segueix essent escassa. Per últim es denuncia un edifici construït arran de vies que tanca el pas. Tot i que els pisos ja han estat venuts, a canvi de no enderrocar l'edifici, l'Associació aconsegueix que es buidin els entressols i els baixos convertint-los en porxos que permeten la circulació de vianants.

font informació: butlletins AAVV 1974-1975.

m.s.u.

Reivindicacions

5

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.975

final _____

nom reiv.: Terrenys del Metro Mercat Nou

emplaçament: C/Jocs Florals - Burgos

demanat: reconversió en zona
verda d'uns terrenys sobrers del
Metro.

aconseguit:

balanç

veïns:

quantitatiu:

formal:

pendent:

classificació: 4.1 - 6.1.2

resultat:

descripció: Terrenys sobrers de la remodelació de l'estació de metro mercat Nou, estaven afectats pel pla comarcal i en suspensió de llicències. Els veïns temen per la reprivatització i defensen el seu caràcter de patrimoni públic i la qualificació com a zona verda.

font informació: J. Riba./ Publicació AAVV 1974. / Cavallé

m.s.u.

Reivindicacions

6

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final 1986

nom reiv.: Carrer Sant Antoni

emplaçament: c/. Sant Antoni.

demanat: resoldre les inundacions. Reconversió en Rambla que uneixi l'Estació de Sants amb la Plaça de Sants.

aconseguit: en part les inundacions.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 30%

formal: s'ha millorat el problema de les inundacions, però no del tot. El carrer segueix sense reconvertir, tema aplaçat subordinat a l'acabament de l'estació.

pendent: de la remodelació del sector.

classificació: 1.1 / 1.2.1

resultat: Ø

descripció: coberta la via del tren, els veïns reclamen la urbanització definitiva del carrer que contempli els problemes dels desnivells, canalitzacions, carrers tallats i la possibilitat de reconversió en la Rambla de Sants, unint la plaça dels Països Catalans amb la de Salvador Anglada. S'ha treballat molt a nivell de gestions, sense campanyes, perquè les cases s'inundaven.

Fins el '86 no s'ha resolt el problema dels desnivells i les inundacions i encara no del tot. La urbanització està pendent.

font informació: Butlletí AAVV 1974 / J. Ribas.

m.s.u.

Reivindicacions

7

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta.
Centre Social Sants.

Sub barri:

Dates: **inici** 1.977

final _____

nom reiv.: Plaça de l'Estació

emplaçament: entorns estació RENFE

demanat: la supressió del projecte de RENFE: un parking, edifici de 8 plantes i estació central de Bus. Urbanització de la zona.

aconseguit: reconsideració del projecte.
Plaça dels Països Catalans.

balanç

quantitatiu: 50%

veïns:

formal: la realització de la plaça no agrada a ningú. El projecte de la plaça posterior tampoc.

pendent:

realització de la segona fase.

classificació: 6.1.2

resultat: manteniment qualificació PGM. Plaça paradigmàtica.

descripció: Tot l'entorn de l'estació, segons el projecte de RENFE havia de ser parking creuat per passos elevats, l'estació central de busos i un edifici de 8 plantes. L'AV. aprofita per les denúncies que en el PGM la zona està qualificada com a verda. Intenses gestions Ajuntament-RENFE.

'78, es retira el projecte primitiu del parking.

'79, s'engega una campanya ciutadana, que fer-hi?

'81, les presses pel Mundial de futbol "colen" a les AAVV el projecte de la Plaça dels Països Catalans. En el '82 quan s'inagura la competició les obres encara no havien acabat. La plaça esdevé símbol del nou urbanisme barceloní, amb ressó arquitectònic mundial, però rep crítiques des de molts sectors i especialment dels veïns.

Les reivindicacions-negociacions continuen per urbanitzar la part posterior de l'estació.

font informació: J. Ribas / Dossier Centre Social.

m.s.u.

Reivindicacions

8

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta.
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.973

final 1.983

nom reiv.: Les Cotxeres

emplaçament: c/ Sants - Olzinelles - Plaça de Malàga.

demanat: utilització pública e immediata de les cotxeres, per qual-sevol de les necessitats del barri.

aconseguit: Remodelació del complexe. Centre Cívic.

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: el projecte realitzat d'acord amb totes les demandes dels veïns, no acaba de funcionar. És massa de síntesi, rigid i poc polivalent. A més està poc al servei del barri.

pendent: acabament residència geriàtrica.

classificació: 6.2.1 / 6.1.2

resultat: augment equipaments, remodelació de tota una zona.

descripció: Es reclama ja l'utilització pública de les antigues cotxeres en l'exposició "Cop d'ull a Sants". Oposició a que esdevingui Museu del Transport, dins la campanya "Salvem Sants..." Es proposen una llarga llista d'usos: llar del jubilat, residència de vells, guarderia, ambulatori, zona verde.... "y tantos otros" (pàg. 6 Butll.'74)
'77 s'obra al públic.
'79 concurs d'idees. Segons fonts municipals ha estat el millor procés democràtic. Els diferents espais s'han configurat com a locals per Centre Cívic, Biblioteca, Gran Sala d'exposicions, i passos interiors que inclouen la Plaça de Malàga, una residència geriàtrica i la Casa del Relotge (fitxa 9).
Convertit el complexe en edifici municipal està més al servei de la Ciutat que al servei del barri. El Centre Cívic competeix amb les AAVV.

font informació: EAU-34 / Mundo Diario 11 i 18-6-77 ; 7- 7-77 /
La Vanguardia 24-7-77 / Hoja del Lunes 5-9-77 / Butlletins AAVV / J. Ribas.

m.s.u.

Reivindicacions

9

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.973

final 1.987

nom reiv.: Casa del Rellotge

emplaçament: Plaça de Màlaga

demanat: restaurar la casa i el seu ús públic.

aconseguit: rehabilitació com Arxiu històric.

balanç

quantitatiu:100%

veins:

formal:molt satisfactori.

pendent: ☒

classificació: 4.2.1 / 6.2.1

resultat: conservació patrimoni.

descripció Reivindicació dins del conjunt de "Cop d'ull a Sants". Es tracta d'un edifici antic molt abandonat. Conservat perquè l'existència d'una finestra gòtica l'havia fet incloure en el catàleg. Els seus propietaris esperaven que caigués per si sol per justificar l'enderrocament. En Massó recolça els veïns i Socias la compra. Fins ultimament no s'ha restaurat.

fontes informació: CAU- 34 / AAVV.

m.s.u.

Reivindicacions

10

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta.
Centre Social Sants.
Hostafrancs.

Sub barri:

Dates: **inici** 1.973

final 1.985

nom reiv.: Solar Espanya Industrial

emplaçament: Av. Roma - c/. Rector Triadó - Ermengarda - Muntadas -
Premià.

demanat: que no s'hi edifiqui.
1-. Us públic del solar, sense
determinar.
2-. 85% zona verda amb 15%
equipaments.

aconseguit: un parc amb equipaments
segons els percentatges que es
demanaven.

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: molt satisfactori. Excel·lent procés de participació.
Comissió de seguiment.

pendent:

acabar equipaments.

classificació: 6.1.1 / 6.2.2 / 6.2.4

resultat: Requalificació. Augment zones verdes i equipaments.

descripció Des de "Cop d'ull a Sants" es planteja la possibilitat de l'ús públic del solar en front d'un Pla parcial redactat per l'empresa el març del '69 per destinar-lo a vivendes. En el '73 el Ministeri de la Vivenda el rebutja perquè canvia la qualificació de "tolerancia de viviendas en industria", por "ensanche intensivo". '74, en el PGM, qualificats amb el mínim d'intensitat d'edificació, es presenten 10.000 impugnacions de veïns. '75 exposicions d'alternatives populars. Negociació a tres bandes. '80 Els veïns demanen concurs d'idees per decidir l'utilització de l'espai. Escissions i lluites dins de les AAVV: L'Ateneu Llibertari recolza un projecte ecològic: un bosc. L'Aj. rebutja el concurs d'idees i també la construcció d'una escola, però negocia i accepta propostes que en principi no admetia. La proposta presentada és la guanyadora d'una votació popular: Zona verda amb Escola EGB, BUP, Bressol; Residència Jubilats; Centre Cívic / Piscina / Poliesportiu. L'Aj. organitza un concurs (molt "pastelajat") restringit a 4 equips: 2 proposats per ell: Saenz d'Oiza, Peña Ganchegui i 2 teòricament pels "veïns" (l'un en realitat ho és pel Districte) i l'altre Paco Calvet, és vetat per l'Aj. que decideix també el jurat. Però després, durant la realització el procés de participació és excel·lent.

font informació: Barcelona a cops / CAU- 34 / Dossier Centre Social / La Veu del Barri, decbre'81.

m.s.u.

Reivindicacions

11

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta,
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1973

final _____

nom reiv.: Can Batlló

emplaçament: Gran Via - c/. Mossén Amadeu Oller - Quetzal

demanat: lliberar l'espai per ús públic, mantenint la qualificació del PGM.

aconseguit: s'ha mantingut la qualificació

**balanç
veïns:**

quantitatiu:

formal: aplaçada la reivindicació perquè hi han tallers en actiu, i no es vol incrementar l'atur.

pendent:

tot.

classificació: 6.1 / 6.2

resultat:

descripció: Els terrenys de la Fàbrica Batlló foren denunciats des de "Cop d'ull a Sants" com a possible zona lliure.

Afectats pel PGM en suspensió de llicències, les AA VV es varen preocupar de que es mantingués la mateixa qualificació. Però no s'ha tirat endavant la reivindicació perquè siguin alliberats, donat que en les antigues instal·lacions hi ha multitud de tallers petits que encara treballen i els veïns pensen que al expropiar-los podrien incrementar l'atur prou considerable del barri.

'82, a partir de les propostes del PERI, es demana una ordenació especial que no afecti les vivendes existents, que defineixi percentatges de verd i equipaments, prevegui construcció de vivenda pública i traslladi les petites indústries a la franja paral·lela a Gran Via i supprimeixi els vials proposats.

font informació: Barcelona a cops / Full Informatiu 1974 / J. Caballé / La Veu, juny '82

m.s.u.

Reivindicacions

12

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.974

final _____

nom reiv.: Vapor Vell

emplaçament: Carrers Blanco - Galileo - Miracle - Pje. Serra i Aroles.

demanat: salvar el conjunt i l'ús públic.

aconseguit: salvar un 30% de la superfície total: l'edifici principal i una zona per ajardinar.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 30%

formal: mitjanament satisfets després d'haver estat la única impugnació al PGM perduda. Cal esperar la realització de la rehabilitació.

pendent:

realització de la rehabilitació i l'obertura del c/. Joan Güell.

classificació: 4.2.1 / 6.1.1 / 6.2.1

resultat: recuperació patrimoni, modificació planejament.

descripció: Es tractava d'una instal·lació industrial de 1840, lligada als inicis industrials de Sants. Té una superfície de 15.000m². Abandonada a finals del '60, esdevé abocador de deixalles. Reivindicada ja en la campanya "Salvem Sants" Fou la única al·legació al PGM formulada per les AAVV que es va perdre. A partir del 76 recursos i contrarrecursos fins arribar al Suprem. Comprada per RUMASA a través de Galerías Preciados. L'any '83 els veïns aprofiten la nacionalització de RUMASA per començar una nova campanya de reivindicació i recollen signatures, demanant al Govern central que la cedeixi a L'Ajuntament de Barcelona. Declarada monument nacional, és impugnada per l'Estat. Finalment s'aconsegueix salvar un 30 % que inclou l'edifici principal i una zona a ajardinar.

font informació: J. Ribas / Publicació AAVV 1974 / La Veu, març -84

m.s.u.

Reivindicacions

13

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta.
Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.974
final 1.981

nom reiv.: Plaça La Farga

emplaçament: C/. Rosendo Arús - Pallaresa - Almeria

demanat: zona verda i equipments.	aconseguit: una plaça realitzada en dues etapes, 1976 i 1981. Instal·lació provisional d'un camp de futbol en els terrenys d'un futur Grup Escolar.
--	--

balanç	quantitatiu: 50%
veïns:	formal: "plaça excel·lent"

pendent:	la construcció de l'equipament escolar.
-----------------	---

classificació: 6.1.2

resultat: mantenir qualificació PGM, augment zones verdes.

descripció: solars d'indústries afectades pel PGM, en suspensió de llicències. Els veïns demanen zones verdes i equipaments. '76, s'ajardina un sector. '79, un incendi destrueix la "fàbrica del coco". "Compañía fábril de aceites vegetales S.A". Els veïns proposen convertir la zona cremada en una ampliació de la plaça peatonalitzant el tros del c/. Almeria. L'Ajuntament accedeix. Ara manca la realització de l'escola en el terrenys on s'ha instal·lat provisionalment un camp de futbol.

font informació: Ribas / Publicació AAVV 1974 / Xè Aniversari Centre Social de Sants 1981 / Caballé / La Veu març '84

m.s.u.

Reivindicacions

14

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants
Hostafrancs

Sub barri:

Dates: **inici** 1.974

final 1.984

nom reiv.: Manufactures Ceràmiques

emplaçament: Carretera de la Bordeta - c/. Farrell - Plaça Joan Corrades i Bosch.

demanat: una plaça i un centre de BUP i COU

aconseguit: la plaça que conserva la xemeneia i el centre de BUP i COU

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: satisfactori

pendent: Ø

classificació: 6.1.2 / 6.2.1

resultat: Modificació PGM. augment patrimoni municipal: z.v. i equi

descripció: Instal·lació industrial que ja havia estat contestada des de sempre pel fum que despedia fins al punt de ser coneguda al barri per "la fàbrica de fums"

No afectada en la primera redacció del PGM, els veïns demanen que s'inclogui en la segona fase d'informació pública. En el solar es construeix un Institut i una Plaça que conserva la xemeneia de l'antiga fàbrica.

font informació: Publicació AAVV 1974 / J. Ribas. / La Veu març'84

m.s.u.

Reivindicacions

15

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta
Centre Social Sants
Hostafrancs

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final 1984

nom reiv.: Jardins Mir Geribert

emplaçament: Carretera de la Bordeta - Plaça Espanya

demanat: ajardinament d'un petit triangle.

aconseguit: l'ajardinament d'un petit triangle.

balanç **quantitatiu:** 100%

veins: **formal:** satisfactori. "...encara que de petites dimensions, molt important per la manca d'altres espais en els carrers que l'envolten".

pendent: Ø

classificació: 6.1.1

resultat: augment zones verdes.

descripció: Petit rectangle residual, els veïns venen reclamant l'acondicionament com a jardí. Reivindicació que apareix en molts documents, és de les accions que avui ningú recorda. Es fa constar com a data d'inici la del primer document on apareix i com a final la del primer on consta com a reivindicació aconseguida.

fontes informació: Full informatiu AAVV, no datat. / La Veu, març '84

m.s.u.

Reivindicacions

16

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants
Hostafrancs

Sub barri:

Dates: **inici** 1.974

final

nom reiv.: Casernes de la Plaça d'Espanya

emplaçament: Plaça d'Espanya

demanat: que és mantingui la propietat pública.

aconseguit:

**balanç
veins:**

quantitatiu:

formal:tema abandonat

pendent:

classificació: 4.1

resultat: Ø

descripció: L'AAVV vigilen que es mantingui la propietat pública i no siguin enajenats com les casernes del carrer Tarragona, convertides en els edificis Barcelona 2000.

(92. La del xamfrà del c/. Tarragona afectada per la remodelació d'aquest eix, esdevindrà hotel)

font informació: Publicació AAVV, "Salvem l'Espanya Industrial" 1974 / J. Ribas.

m.s.u.

Reivindicacions

17

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta
Centre Social Sants
Hostafrancs

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final _____

nom reiv.: Casernes de Lepanto

emplaçament: Gran Via - General Almirante.

demanat: que no siguin exclosos de la suspensió de llicències en la 2ª exposició pública del PGM.

aconseguit:

balanç

quantitatiu: 0

veins:

formal: tema abandonat.

pendent:

classificació: 4.1

resultat: Ø

descripció: La major part des terrenys de les quartels corresponen al terme municipal d'Hospitalet del Llobregat.
L'any '74 el tema fou incorporat a les al·legacions al PGM, reivindicant el caràcter de patrimoni públic del complex. Els terrenys apareixien afectats però sense suspensió de llicències. Les AAVV reclamaven que s'incloués aquest mecanisme per evitar enajenacions. el tema ha estat després totalment oblidat.

font informació: AAVV Publicació 1974. / J. Cavallé.

m.s.u.

Reivindicacions

18

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta
Hostafrancs

Sub barri: Hostafrancs

Dates: **inici** 1974

final

nom reiv.: Oposició obertura noves vies

emplaçament: Aragó - Consell de Cent - Diputació

demanat: que no es perllonguin
aquests carrers tallant la trama
d'Hostafrancs.

aconseguit: paraitzar i desafectar la
zona de Consell de Cent.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 80%

formal: aparentment l'obertura està aturada.

pendent: Ø

classificació: 2.1.1

resultat: rectificació del traçat viari

descripció: Els veïns s'oposen a la prevista perllongació d'Aragó, Consell de Cent i Diputació a través d'Hostafrancs i la Bordeta, perquè destruiria la trama tradicional d'aquests barris i afavoreixen l'operació especulativa de l'Espanya Industrial. La consolidació del Parc de l'Espanya Industrial frena el procés.

font informació: Publicació "Salvem Sants..." / Diversos Fulls Informatius.

m.s.u.

Reivindicacions

19

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Club Esportiu Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.974

final 1.984

nom reiv.: Magòria

emplaçament: Antics terrenys de l'estació de Magòria: c/. Gran Via -
Amadeu Oller - Corral - Moianés.

demanat: el manteniment del ca-
ràcter públic per instal·lacions
esportives.

aconseguit: camp de Futbol del Club
esportiu Sants.

balanç

quantitatiu: 50%

veins:

formal: se'n desentenen a l'haver passat la gestió a una
entitat esportiva.

pendent: realització del PERI.

classificació: 6.2.4

resultat: augment equipaments.

descripció: El terrenys de 3,5 Ha estaven afectats pel PGM, en suspensió de llicències.
'74 L'AAVV reivindiquen el manteniment de la qualificació i del seu caràcter de patrimoni
públic.

'81 problemes entre Ajuntament i Generalitat. El primer no vol fer inversions provisionals.
Els veïns denuncien que es lloquen naus a magatzems privats. Hi volen espais lliures per
l'esport, el passeig i l'esplai. Reclamen la inclusió en el Pla especial que ha d'afectar
Sants-Hostafrancs- Bordeta.

De moment s'hi ha construït un Camp de futbol, i les instal·lacions del Club esportiu Sants que
es qui ho gestiona.

'87 L'AV. se'n considera ja al marge.

font informació: Publicació AAVV 1974 / J.Caballé / La Veu març'84

m.s.u.

Reivindicacions

20

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1.974

final 1.973

nom reiv.: Edificis Cinturó de Ronda

emplaçament: Mansana dels c/. Badal - Constitució - Capità Mercader -
Andalusia - Masriera.

demanat: que no es repeteixin irregularitats semblants.

aconseguit: Ø

balanç

quantitatiu: 0

veïns:

formal: davant d'una irregularitat consumada només cabia la denúncia com actitud testimonial.

pendent: Ø

classificació: 2.3.1

resultat: Ø

descripció: els veïns denúncien com a cas que no ha de repetir-se, les irregularitats del projecte de nova ordenació d'aquesta mansana, tractada com a illa singular. Com que el despropòsit ja estava consumat no van intentar anar més enllà de la simple denúncia a l'opinió pública.

font informació: Publicació AAVV '74.

m.s.u.

Reivindicacions

21

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final 0

nom reiv.: Terrenys Industrials Zona Badal

emplaçament: Badal 137-142

demanat: mantenir l'afectació del PGM i canviar l'ús a equipaments.

aconseguit: Ø

balanç

quantitatiu: 0

veïns:

formal: s'abandona la reivindicació per centrar-la en Serra Balet que ofereix més possibilitats.

pendent:

Ø

classificació: 6.2

resultat: Ø

descripció: es tracta d'un solar ocupat per tallers industrials, afectats pel PGM, sense suspensió de llicències, per la qual cosa es posen ràpidament en venda i es demanen llicències d'edificació. Els veïns intenten aturar-ho canviant l'ús a equipaments esportius. La reivindicació es dona avist per perduda perquè veuen més factible la recuperació de la fàbrica Serra Balet propera a aquests terrenys.

font informació: Publicació AAVV 1974 / J. Caballé.

m.s.u.

Reivindicacions

22

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final

nom reiv.: Plaça Vazquez de Mella

emplaçament: c/. Brasil - Miquel Angel - Rodriguez - carreró de les Animes.

demanat: aturar un edifici que es construïa sobre un solar municipal i duplicar la plaça.

aconseguit: '82 aturar les obres.

balanç

quantitatiu: 33%

veïns:

formal:

pendent: l'enderrocament de les plantes construïdes i la urbanització de l'ampliació de la plaça.

classificació: 6.1.2

resultat: manteniment patrimoni municipal, augment zones verdes.

descripció: Amb permisos legals de l'Administració municipal, s'estava construint sobre terrenys municipals. En Solans denuncia el fet per excés d'alçada i perd el recurs. Amb l'Ajuntament Maragall, els veïns al·leguen construcció en plaça pública i guanyen. '82 s'aturen les obres quan ja hi han dues plantes construïdes i l'Ajuntament ha d'indemnitzar als propietaris amb metàl·lic i una permuta.

font informació: J. Caballé.

m.s.u.

Reivindicacions

23

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1975

final 1980

nom reiv.: Plaça del Centre

emplaçament: Plaça del Centre

demanat: ajardinament de la plaça
desfeta per les obres del metro.

aconseguit: l'ajardinament.

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: satisfactori.

pendent: ☒

classificació: 1.2.2

resultat: reurbanització

descripció: Un cop acabades les obres del Metro es demana la reurbanització de la zona. Però es un tema que no té massa ressó en les campanyes de l'AV. Es limiten a escriure a l'Ajuntament reclamant-ho i després s'oblida.

font informació: Full AAVV Abril 1975, que reproduïx l'escrit dirigit a l'Ajuntament.

m.s.u.

Reivindicacions

24

Barri: Sants

AAVV: Centre Social Sants

Sub barri:

Dates: **inici** 1.977

final

nom reiv.: Can Valent Petit

emplaçament: Gran Via- Badal - Plaça Cerdà

demanat: municipalització dels terrenys. Ajardinament i no escola d'EGB com proposava l'Ajuntament.

aconseguit: plantada simbòlica de 30 o 40 arbres. Arranjament provisional.

**balanç
veïns:**

quantitatiu:

formal:

pendent: la urbanització definitiva de la zona com a jardí.

classificació: 6.1.1

resultat:

descripció: Els veïns reclameven el terrenys de Can Valent Petit com a zona verda. L'Ajuntament un cop comprats l'any '81 proposava construir-hi una escola d' EGB que ocuparia la meitat de l'espai. Els veïns s'hi oposen al·legant que: la proximitat de vies ràpides representa un excés de soroll i un perill per les aglomeracions que es produeixen a les entrades i sortides de les escoles. No hi ha cap zona verda en el sector, mentre hi han altres terrenys més adients qualificats en el PGM com equipaments.

font informació: AV / La Veu, desembre 1981.

m.s.u.

Reivindicacions

25

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1.977

final 1.980

nom reiv.: Opsició a parking

emplaçament: c/. Parcerises - Badal - Constitució - sense nom.

demanat: que es construeixi la zona verda promesa i no un parking en l'interior de l'illa.

aconseguit: zona verda privada.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal: satisfactori.

pendent: Ø

classificació: 2.3.2

resultat: augment verd privat

descripció: L'AV, recolcen la demanda d'uns veïns a la immobiliària que pretenia construir un parking en el pati interior de l'edifici, allà on havia promès una zona verda i pe la qual havien pagat fins i tot un plus.

fontes informació: Correo Catalan 7-9-77 / Diario Barcelona 7-9-77 / Solidaridad 6-9-77 / Hoja del lunes 5-9-77.

m.s.u.

Reivindicacions

26

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1.983

final 1.985

nom reiv.: Serra Balet

emplaçament: c/ Bagur - Bacardi - Canalejas - Sugranyes.

demanat: conservar l'edifici, i re-habilitar-lo com Escola d'EGB.
A partir del '84 com instal·lacions esportives, especialment piscina.

aconseguit: la rehabilitació de l'edifici: piscina, polisportiu, gimnàs, etc., a càrrec d'un nou propietari: el Club Mediterrà.

balanç

quantitatiu: 75%

veïns:

formal: satisfactori, en quan han salvat l'edifici i aconseguit equipaments, però no del tot al no haver estat possible que fossin públics.

pendent:

acabar obres de restauració i de remodelació.

classificació: 4.2.1 / 6.2.4

resultat: conservació patrimoni arquit. augment equip. esport. privats.

descripció: antiga fàbrica de començaments de segle amb una interessant arquitectura, havia estat reivindicada des de sempre pel veïnat. Hi havia un projecte de rehabilitació com Escola d'EGB.

Quan l'empresa fa fallida, els obrers intenten continuar-la com a Societat laboral. No ho aconsegueixen i la posen en venda tenint un gran deute amb la S.Social i La Caixa. Va a subhasta amb La Caixa com a principal acreedora.

L'AY intervé intentant recuperar-la pel barri, ja no com Escola (no calen ja places escolars), sinó per equipaments esportius. Gestions amb el Club Mediterrà que necessitava ampliar els seus locals. Els propis veïns neteixen la part central per fer-la més vendible.

S'arriba a un acord entre Caixa i Club per adquirir-la. S'aprofiten les naus. El veïnat té accés en favorables condicions econòmiques.

font informació: J. Caballé. La Veu, decbre '84

m.s.u.

Reivindicacions

27

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1.985
final

nom reiv.: CELOGRAF

emplaçament: c/. Bacardí - Canaleja - Carreras Candi - Sugrañes

demanat: <u>zona verda</u>	aconseguit:

balanç veins:	quantitatiu:
	formal:
pendent:	

classificació: 6.1.1

resultat:

descripció: Antiga reivindicació que des del '85 centra les negociacions de l'AV. Solar d'una fàbrica qualificada al PGM com a 17.6, l'AV voldria convertir-la en el pulmó verd del barri, doncs seria l'únic espai lliure de la zona. De moment l'Ajuntament està en fase de negociació. Ofereix 60 milions en front dels 113 que demanen els propietaris.

font informació: J. Caballé

m.s.u.

Reivindicacions

28

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta

Sub barri:

Dates: **inici** 1.982

final

nom reiv.: Plaça del Fénix

emplaçament: c/. Masriera - Harzentbusch

demanat: mantenir l'actual caràcter de la plaça, sense afectar vivendes veïnes. En lloc d'ampliar la plaça compensar la zona verda amb un solar proper, abandonat.

aconseguit:

balanç

quantitatiu:

veïns:

formal:

pendent: modificacions i execució PERI

classificació: 6.1.2

resultat:

descripció:

font informació: J. Caballé

m.s.u.

Reivindicacions

29

Barri: Sants

AAVV: Badal, Brasil, Bordeta
Centre Social de Sants
El Triangle / Hostafrancs

Sub barri:

Dates: **inici** 1981

final _____

nom reiv.: Control del PERI

emplaçament: Tarragona - Gran Via - Riera Blanca i línia ferrocarril.

demanat: cap expropiació sense
vivenda definitiva en el mateix
sector, supresió dels vials que
segregen o destrocen la trama.

aconseguit: modificació del PERI

balanç

quantitatiu:

veïns:

formal: pendent del desenvolupament del PERI

pendent:

el desenvolupament del PERI

classificació: 2.1.2

resultat:

descripció: El març del '82 l'Ajuntament presenta a informació pública una proposta de Pla Especial per aquest sector, de l'arquitecte Josep Lluís Canosa. Les AAVV protesten perquè no se les ha consultat abans. S'organitzen com a front comú i presenten una sèrie d'al·legacions. Emfasi en que no s'expulsi ningú del barri i en que la millora del barri no es faci a costa dels més dèbils.

Contrapoposta veïns (Luchetti, RosaFort)

S'aconsegueix pactar el calendari de fases, i suprimir certes afectacions.

Les d'Hostafrancs suprimides,

font informació: J. Caballé / La Veu, juny '82 / Ortiz / La veu
d'Hostafrancs

m.s.u.

Reivindicacions

30

Barri: Sants

AAVV: Hostafrancs

Sub barri: Hostafrancs

Dates: **inici** 1978

final 1982

nom reiv.: Centre Cívic

emplaçament: c/. Rector Triadó

demanat: Casal d'avis

aconseguit: Centre cívic i Casal

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: satisfactori

pendent: ☒

classificació: 6.2.1

resultat: requalificació. augment patrimoni municipal: equi.

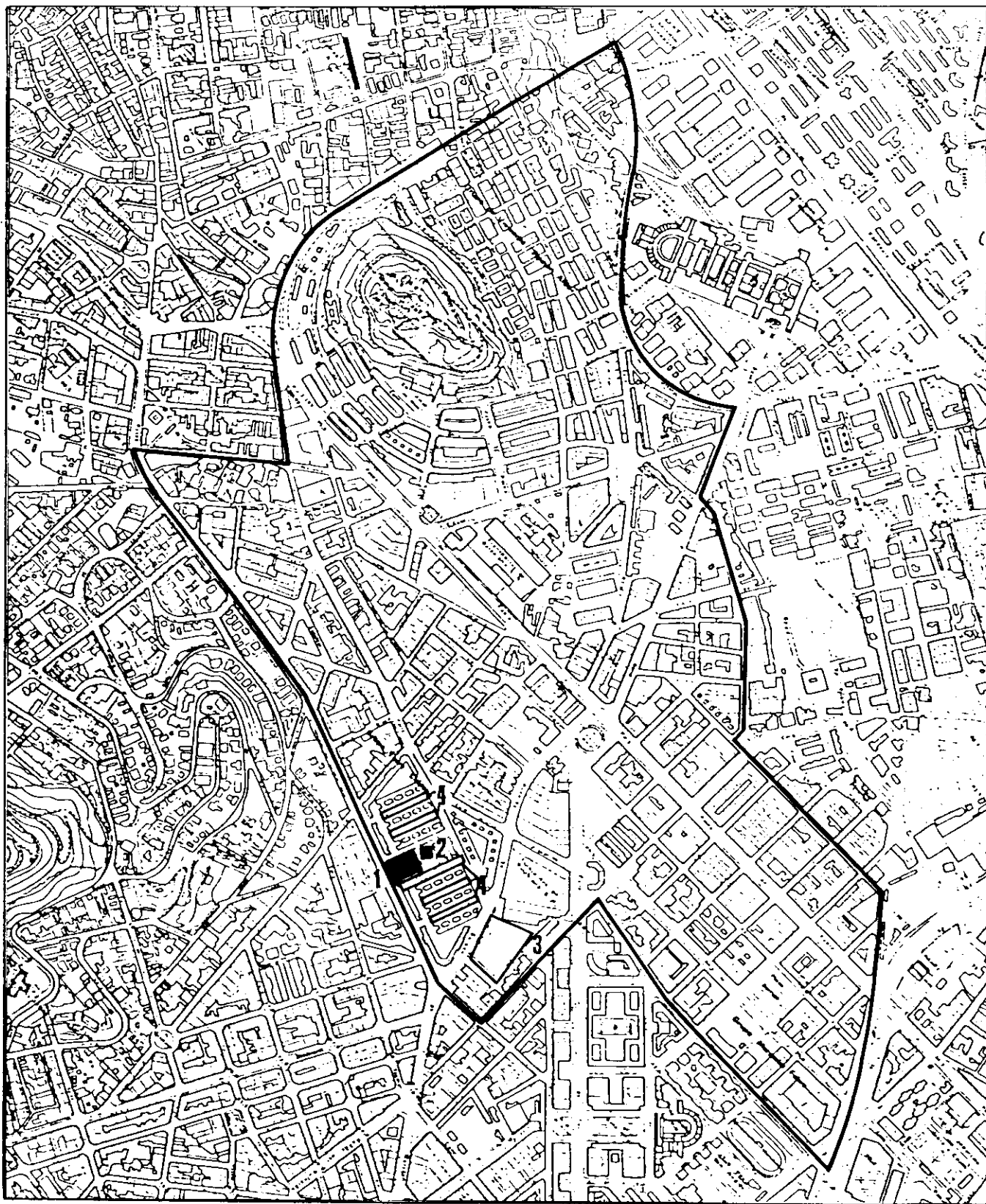
descripció: forma part en certa mesura de la reivindicació de l'Espanya industrial. En l'antiga sala recreativa dels treballadors fou utilitzat com a taller, pel fuster dels blocs de vivendes que es varen construir.

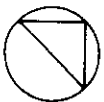
Els veïnat el reclama com a Casal d'avis, neteixa el local, treu la runa, el pinta i l'amobia.

Aquest primer mobiliari acabarà desapareixent.

Rehabilitat per l'Ajuntament com a Centre cívic i Casal.

font informació: Ortiz

		M.S.U. a Barcelona.	
   Realitzat en un 100%		VILAPICINA	
   Realitzat en un 50%		E : 1/10.000	Gener 1988.
   Per aconseguir			DC

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Associació de Veïns: Torre Llobeta

Origen: 1962

Legalitzada: 1963

Barri: Vilapiscina-Turó de la Peira

Límits: Maragall-Almilcar-Cartellà-Avda. Borbó.

Informant: Nicolau Garcia, secretari

Data: 26 -4-88

Associacions generades : Ø

Col·laboradors tècnics: Cap que col·laborés regularment amb l'Associació. Tampoc ha estat necessari pel tipus de reivindicació. Però quan s'han relacionat amb tècnics: arquitectes per les obres de Torre Llobeta i pel poliesportiu de Virrey Amat o metges pel centre de planificació familiar, el diàleg ha estat no sols possible sinó cordial, recolçant els tècnics les reivindicacions dels veïns.

Inici: Els carrers estaven sense asfaltar i alguns fins i tot sense llum. S'organitza un grup de veïns per reclamar al promotor d'aquest polígon, l'Institut Municipal de la Vivenda. En aquells temps l'única possibilitat d'acció eren les continuades visites i reclamacions a l'IMV. S'aconsegueix una urbanització bàsica.

Per la mateixa època, finals del 62, s'inicia una campanya de premsa per enderrocar la Torre Llobeta, masia del S.XV, que havia donat nom al polígon. Al seu costat s'havia construït el Grup Escolar Joan Maragall i el seu director juntament amb un grup de pares argumentaven la necessitat d'enderrocar-la per ampliar el Col·legi i assoleir-lo. Els veïns i algunes entitats defensen la seva restauració i una utilització pública. La polèmica dura fins al '64. En un article a La Vanguardia, del 25-2-64, signat per Ero, es pot llegir que: "El problema de Torre Llobeta, una vez rematada la ejemplar jardineria, consiste en que la vieja masía está de sobra en el paraje. A uno le recuerda las estampas de una campiña después de un bombardeo". Si l'elemental ajardinament d'una placeta es defineix com a "ejemplar jardineria" no es tan estrany que els partidaris d'enderrocar la Torre pensessin com comenten acertadament els veïns que "empobrecia el paisaje del polígono" (butlletí nº 6). En lloc de restaurar l'únic signe d'identitat del barri.

Quan els moviments reivindicatius van anar creixent, l'AV va canviar les visites per les mobilitzacions. Van continuar centrats en la recuperació de la

Torre pel barri i en activitats culturals.

Fora del polígon han recolzat i col·laborat en les reivindicacions més àmplies de les AAVV. del barri, Turó de la Peira, Vilapicina.

Situació actual: A nivell institucional el canvi democràtic es nota en que l'Ajuntament els reb ara molt bé, però després fa el que vol. Els conflictes sorgits en la gestió del Centre Cívic de Torre Llobeta, han produït un gran desengany i desconfiança.

En relació als veïns s'ha perdut l'esperit associatiu. Els veïns busquen en l'Associació la resolució dels problemes com si fossin part de l'Administració. La Junta actual creu que caldria que hi entrés gent jove, però aquests o estan preocupats buscant feina, o són uns desarrelats.

Les seves activitats actuals a més de continuar negociant les reivindicacions pendents: acabar la urbanització i Les Cotxeres, són de tipus cultural i formatiu. Hi ha un sentit de suplència del que hauria de fer i no fa el Centre Cívic. Per exemple, el grup de dones organitza amb molt d'èxit un Taller de costura.

Una altra activitat que aglutina tot el barri i aconsegueix integrar-hi fins els punkis és la Festa Major.

Bibliografia: Torre Llobeta. Butlletí de l'Associació de Veïns. Nº 6 Abril de 1981.

Retall de Premsa sense referenciar (probablement de l'Avui i de finals del 1987).

Fotocopia de l'acord del 1987, entre CTMB, Districte i AAVV.

Barri: TORRE LLOBETA

4 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.1	1.963	1.966	1	Urbanització i ajardinament del polígon.
4.2.1 / 6.2.1	1.963	1.981	2	Torre Llobeta
6.1.1 / 6.2.4	1.970		3	Cobxeres Borbon
1.2.1	1.985		4	Asfaltat interior.

m.s.u.

Reivindicacions

1

Barri: Vilapicina

AAVV: Torre Llobeta

Sub barri: Torre Llobeta

Dates: **inici** 1.963

final 1.966

nom reiv.: Urbanització i ajardinament del polígon.

emplaçament: Passeig Maragall, Santa Fe, Subirats, Cubelles.

demanat: ajardinament de la Plaça central. Il.luminació del c/.Cubelles

aconseguit: una urbanització mínima.

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: en el seu moment resolïa el més urgent del barri
Després, per manca de conservació es va deteriorar totalment
Avui una part de la plaça és patí del Col·legi

pendent:

la nova urbanització. Veure fitxa 4

classificació: 1.1

resultat: urbanització parcial.

descripció: el polígon construït per l'IMV tenia una part dels carrers per asfaltar, plens de fang i alguns sense il.luminar. El veïns reclamaven l'ajardinament de la plaça i l'il.luminació. Era una època en que encara no hi havia possibilitat de reivindicacions al carrer i l'activitat dels veïns se centrava en visites incessants a l'IMV.

font informació: A.V.

Barri: Yilapicina

AAVV: Torre Llobeta

Sub barri: Torre Llobeta

Dates: **inici** 1.963**final** 1.981

nom reiv.: Torre Llobeta

emplaçament: c/. Santa Fe

demanat: que no s'enderroqui la masia. Remodelació com a Centre Social, obert al barri i autogestionat. Locals per vells i joves. Biblioteca

aconseguit: Restauració de la masia. L'any 81 locals pel barri en la planta baixa. Actualment Centre Cívic.

balanç

quantitatiu: 80%

veïns:

formal: satisfets per haver salvat l'edifici. Decebuts per haver perdut la vida associativa.

pendent: Ø

classificació: 4.2.1 / 6.2.1

resultat: recuperació patrimoni artístic i augment equipaments.

descripció: es tracta d'una antiga masia del s. XV que dona nom al barri. Conservada en el projecte de construcció del polígon es va anar deteriorant progressivament. El seu estat ruïnós serveix de pretext l'any 1962, per desencadenar una campanya de premsa demanant l'enderrocament al·legant a més que impedeix l'asolejament del Grup Escolar adjacent. Els veïns s'hi oposen. S'aconsegueix incloure-la al Catàleg i que els propietaris la cedeixin a l'Ajuntament l'any '64. La torre tancada, esdevé cova de lladres que destrocen la primera restauració. Davant la passivitat de la Guardia urbana els mateixos veïns els fan fora. L'any '68 comencen altre cop les obres de restauració. '81 s'acaba la 1ª planta i es cedeix als veïns que l'autogestionen. El '83, acabada tota la remodelació sorgeixen problemes amb l'Ajuntament, els veïns són desdonats i el local esdevé Centre Cívic.

font informació: A.V. / TORRE LLOBETA, Butlletí, nº 6 Abril 1981.

m.s.u.

Reivindicacions

3

Barri: Vilapicina

AAVV: Torre Llobeta
Turó de la Peira
Vilapicina

Sub barri: Torre Llobeta

Dates: **inici** 1970

final

nom reiv.: Cotxeres Borbon

emplaçament: Avda. Borbó - Cebrià Cuxart - Felip II - Ramón Albó

demanat: parc i zona esportiva:
camp de futbol, pista de patinatge,
polisportiu.

aconseguit: acord amb la CTMB, per
retirar progressivament els vehicles
fins l'any '91. Obertura al públic dels
espais que vagin quedant lliures.

**balanç
veins:**

quantitatiu:

formal:

pendent: l'acompliment del pacte i la realització.

classificació: 6.1.1/ 6.2.4

resultat:

descripció: Les tres AAVV han reivindicat llargament aquest espai de 8.000 m2 Qualificat com a zona esportiva. Abans havia estat el Camp de futbol del Guinardó. Mobilitzacions al carrer, concursos d'idees, etc. A més denunciaven la contaminació atmosfèrica i acústica. Els veïns presenten un projecte amb un pressupost econòmic. El maig del 87 es signa un acord entre CTMB, el Districte de Nou Barris i les AAVV de Torre Llobeta i Turó de la Peira, pel qual Transports es compromet a retirar abans del 30 de Novembre. 75 vehicles. Mentre pendrà mesures per reduir la contaminació. L'espai serà separat de la resta per tanques, deixant-lo per l'ús del veïnat. El 28 de febrer del 89, ampliarà aquest espai, tancant definitivament la cotxera abans de finalitzar l'any 91. Tanmateix l'acord queda supeditat a que CTMB obtingui permisos i finançament per noves cotxeres. Es forma una comissió de seguiment.

font informació: AAVV. / Fotocopia del pacte / Fotocopia retall
premsa sense referènciar.

m.s.u.

Reivindicacions

4

Barri: Vilapicina

AAVV: Torre Llobeta

Sub barri: Torre Llobeta

Dates: **inici** 1.985

final

nom reiv.: Asfaltat interior.

emplaçament: c/. Subirats i Santa Fé

demanat: control i participació en els projectes d'urbanització i ajardinament.

aconseguit: aturar el projecte de l'Ajuntament i que els consultin.

**balanç
veïns:**

quantitatiu:

formal:

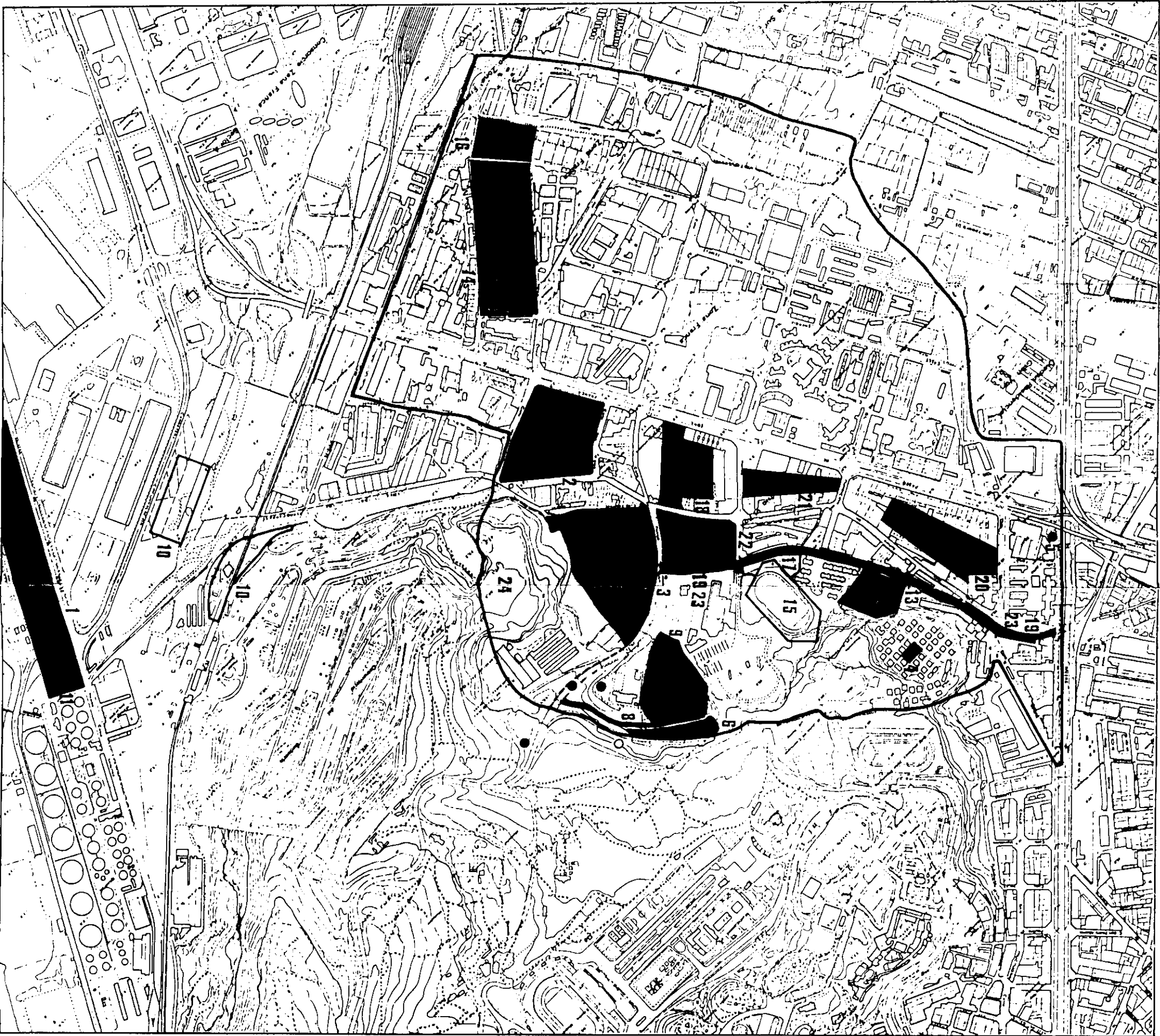
pendent: realitzar les obres.

classificació: 1.2.1

resultat:

descripció: L'Ajuntament asfalta un carreró assenyalant places de parking i remodelant-lo sense consultar-ho als veïns. Aquests s'oposen a la solució adoptada i exigeixen la seva participació en tota actuació en l'interior del polígon.
Per altra banda reclamen la urbanització i ajardinament de les zones inacabades.
[Paradoxalment no opinen sobre l'intent d'edificació de plaça entre Santa Fé i Pontons. Per urbanitzar l'espai dels reders del Passeig Maragall es va intentar una solució molt cara i sense cap utilitat limitada només aquest tram. Avui a més de vandalitzada, apareix en un estat de lamentable abandó per manca de manteniment: ni vernís a la fusta, ni pintura als ferros. Avui no s'enten com no es va repartir el pressupost de manera que es pogués ajardinar tot el tram paral·lel al Passeig].

fons informació: AV.

		Realizat en un 100%
		Realizat en un 50%
		
		Per aconseguir
		
M.S.U. a Barcelona.		
ZONA FRANCA-PORT		
E: 1/10.000	Gener 1988.	
		DC

m.s.u.

Reivindicacions

Barri: Zona Franca

AAVV: Centre Social
Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Can Tunis

Dates: **inici** 1.960

final 1.971

nom reiv.: Barraques Can Tunis

emplaçament: Pg. Alvarez de la Campa

demanat: noves vivendes a la zona,
de baix lloguer.

aconseguit: augmentar les indemnit-
zacions i que siguin iguals per
tothom.

balanç

quantitatiu 50%

veïns:

formal: es triplica l'indemnització. Accés a una vivenda, però
no es pot mantenir la permanència en el barri. Els veïns són
dispersats fora del barri a Gavà, Bellvitge, St.Cosme

pendent: Ø

classificació: 3.1

resultat: Ø. No es construeix en el barri per suplir les barraques.

descripció: El Consorci del Port, amenaçava amb l'enderrocament de 250-300 barraques
per ampliar el port. El Centre Social, coordinà durant molt anys els veïns, que reivindicaven
noves vivendes de baix lloguer en la zona i que formaren una cooperativa de crèdit. Recollida la
reivindicació per la naixent AV., s'aconseguí augmentar les indemnitzacions de 50.000 a
150.000 Pts. com entrada de les noves vivendes i que fossin pagades tant als veïns que tenien
"chapa" a la barraca (és a dir, que eren legals) com als que no la tenien.

font informació: Barcelona a cops / Ideal / B.Gonzalez

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Port

Dates: inici 1.970

final

nom reiv.: Asilo del Port

emplaçament: c/. Cisell-Mare de Déu de Port-Zona Franca.

demanat: potenciar equipaments i el dret d'elegir-los. PERI que inclou, camp de Futbol, INB, impremta, Museu actiu de l'impremta, etc.

aconseguit: Camp de Futbol. Escola Bressol, Escola Especial(1980). PERI, nº4. INB (1987)

balanç
veïns:

quantitatiu: 100%

formal: satisfactori en la qüestió urbanística, pendent la valoració final de l'execució del PERI

pendent: PERI en execució.

classificació: 6.2.2 / 6.2.1 / 6.2.4 / 2.4.2

resultat: reutilització pública i remodelació d'un edifici benèfic-privat

descripció: És una de les reivindicacions més antigues del barri en l'aspecte socio-pedagògic. Va iniciar-se denunciant el ghetto que representaven els asilats. Va estar un dels generadors de les experiències dels educadors especials, i de la dispersió en petites comunitats dels orfes [Projecte fracassat per culpa municipal, segons els seus iniciadors].
1977 es reempren la lluita en un aspecte que ja té implicacions urbanes. Reivindicació d'un espai infrautilitzat i del dret a decidir el que els veïns hi volen.

font informació: B. GONZALEZ

m.s.u.

Reivindicacions

3

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Port

Dates: **inici** 1.970

final 1.987

nom reiv.: La Bàscula

emplaçament: c/. Foc- Mare de Déu de Port

demanat: polisportiu, ambulatori i local pels veïns

aconseguit: 1977 el polisportiu. 1987 el local . L'ambulatori en construcció.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal: el polisportiu no es tan complert com es demanava, falta la piscina. Participació en la construcció del tècnics dels veïns. Intervenció en la forma de l'ambulatori.

pendent:

Complertar polisportiu.
Acabar obres ambulatori.

classificació: 6.2.1 / 6.2.3 / 6.2.4

resultat: canvi d'ús terrenys municipals. Augment equipaments

descripció: En els terrenys on en Porcioles havia previst construir les "viviendas permanentes para transitorios" i el regidor Febrer un Club de "enganche", els veïns demanen a Massó un polisportiu, local social i ambulatori. Les obres del local es comencen el 1977 i es paren el 78. Es recomencen el 82. en la construcció hi participen els tècnics dels veïns que tenen forts enfrontaments amb els municipals. En la construcció de l'ambulatori, els veïns intervenen no sols en les prioritats sanitàries del centre, sino també en aspectes formals de la construcció.

font informació:

Barcelona a cops. / B.Gonzalez / Zona Fran- ca
1900-1986.

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del PortSub barri: PolvorinDates: **inici** 1.970**final** 1.987**nom reiv.:** Escola i equipaments**emplaçament:** Barri del Polvorí

demanat: construcció d'una nova Escola, que permetria a més alliberar la plaça, instal·lar la llar del jubilat i un centre social.

aconseguit: L'Escola i alliberar els locals i la plaça.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100 %**formal:** satisfacció per la solució al seu gust.**pendent:** acabar les obres**classificació:** 6.1.2 / 6.2.1 / 6.2.2**resultat:** re-utilització d'uns espais públics. Augment d'equipaments.

descripció: al construir-se el barri el '53, es van edificar uns barracons com escola en l'única plaça del barri i no va destinar-se cap local a centre social com era habitual en aquestes urbanitzacions. Quan els veïns demanaven una escola en condicions se'ls argumentava que el barri estava condemnat a desaparèixer. A l'aconseguir la seva permanència amb el PGM, el 1977 es reempren la reivindicació. Es proposa una escola que cobreixi les necessitats de La Vinya i el Polvorí. Els únics solars disponibles en la zona pertanyien un a l'Exèrcit i l'altre a l'Ajuntament que l'utilitzava com a dipòsit de cotxes. Es demanà aquest últim com a més factible, proposant traslladar el dipòsit a l'explanada de l'antic abocador d'escombries.

font informació: B. GONZALEZ

m.s.u.

Reivindicacions

5

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri:

Dates: **inici** 1.971

final 1.971

nom reiv.: semàfors Pça. Cerdà

emplaçament: Plaça Cerdà

demanat: semàfors per creuar la
plaça

aconseguit: 2 semàfors 5 dies
després.

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: satisfactori

pendent: Ø

classificació: 5.1

resultat: semaforització

descripció: pel febrer 500 dones i nens tallen durant una hora la circulació per demanar
semàfors. Són disolts per la força pública. (segons Pep Martínez, és un exemple de lluita
puntual).

Segons B.Gonzalez, són moltes les reivindicacions de semàfors, que consideren irrelevants
dins de les lluites més importants del barri.

El primer reivindicat, al carrer Minería, Zona Franca, encara no ha estat concedit.

font informació: Barcelona a cops / La Lucha de barrios (Pàg.28) /
Cau-34 / B. Gonzalez.

Barri: Zona FrancaAAVV: Nrta. Sra. del Port. Centre Social Can ClosSub barri: Can ClosDates: **inici** 1.971**final** 1.971**nom reiv.:** Abocador escombreries**emplaçament:** Canteres de Montjuic, a 100 metres dels barris de Can Clos i Polvorí.**demanat:** que es deixi d'abocar escombreries en la zona. I que no continui el projecte d'instal·lar 7 abocadors més.**aconseguit:** a partir del 22 de desembre es prohibeixen els abocaments.**balanç
veïns:****quantitatiu:** 100%.**formal:** molt satisfactori**pendent:** Ø**classificació:** 7.2.1**resultat:** requalificació de la zona. Sanejament del barri adjacent**descripció:** anunci de que es projecten 7 abocadors més a Montjuic com alternativa al rebuig de Collserola, movilitza els veïns que ja no poden respirar pel que tenen tan a la vora des del '59, tot just acabades les seves vivendes. Les reivindicacions són ignorades fins que les pluges del 5 de Dicbre, provoquen un allaud de fang i escombreries sobre el barri. S'han de desallotjar 4 blocs. Els veïns construeixen una cadena humana que impedeix el pas dels camions durant 12 hores.A partir del dia 22 ja no s'abocaran més escombreries. 1ª victòria dels veïns.**font informació:** Barcelona a cops / Cau-34 / ""Las Luchas de los barrios""(Pàg.29) / ""Zona Franca 1900-1986"" / B.GONZALEZ."

m.s.u.

Reivindicacions

7

Barri: Zona Franca //Poble Sec

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Polvorí, Plus Ultra, Can
Clos, Port, Can Tunis,
Foment.

Dates: **inici** 1.971

final 1.973

nom reiv.: Pla Parcial de Montjuic

emplaçament:

demanat: no abandonar la vivenda i
en tot cas vivendes al barri amb
lloguers que no superin el 10% del
salari, o accés a la propietat en
condicions semblants

aconseguit: s'arxiva el pla i certes
directrius seran assumides per la
revisió del Pla Comarcal.

balanç **quantitatiu:** 100%

veïns: **formal:** per 1ª vegada es reconeix en un pla el dret dels veïns
a romandre en el barri. El PGM recollirà totes les exigències
dels veïns.

pendent: Ø

classificació: 2.1.2

resultat: retirada del Pla Parcial. Incidència sobre el PGM

descripció: El pla pensat per l'exposició del 1988, afectava a 1800 famílies, més de 5000
persones. Els veïns denuncien la irracionalitat del pla que declarava zona verda les vivendes de
protecció oficial i zona residencial a algunes zones verdes de propietat municipal. Participació
del COAB i el COIB. Impugnacions. El governador aprova el pla, recollint per 1ª vegada,
l'exigència dels veïns: construcció de vivendes en el barri. El P.M.V. intenta el projecte
d'ubicar noves vivendes pels habitants del Polvorí i Can Clos en el barri de Plus Ultra quan en
aquest no hi havia cap solar buit. El PGM absorbeix el problema.

font informació: Barcelona a cops/ Cau-34 / Zona Franca 1900-1986/
B.GONZALEZ

m.s.u.

Reivindicacions

8

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Can Clos

Dates: **inici** 1.971

final 1.977

nom reiv.: Accessos Can Clos

emplaçament: c/. Pedrera del Musol

demanat: nou accés al barri, que el tregui del seu aïllament.

aconseguit: nou accés per la part superior del barri, segons projecte aprovat pels veïns.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal: solucionat un problema que obra fins a cert punt el clos, però sobretot sanejament d'una zona per la que passava un claveguera a cel-obert.

pendent: Ø

classificació: 2.43

resultat: permeabilització d'un barri. Sanejament.

descripció: Des del '71 es reivindicava l'accés al barri que quedava tancat dins l'antiga cantera. Amb una única entrada pel passatge Clos que no es podia ampliar per tenir damunt el c/. del Foc amb un desnivell de 4 mts. Per la part alta del barri, les terres no tenien prou consistència perquè eren les de l'antic abocador d'escombreries. Un cop sedimentades pel temps, al ser prou compactes els veïns varen reclamar l'accés per la part superior del barri. 1977. L'Ajuntament presenta un projecte que es aprobat pels veïns i realitzat d'immediat.

font informació: B.Gonzalez.

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del PortSub barri: Can ClosDates: **inici** 1.971**final** 1.987nom reiv.: Remodelació Can Closemplaçament: afecta tot el barri

demanat: acondicionament de les vivendes o construcció de noves. Permanència en la zona i intervenció en el projecte.

aconseguit: contrucció de nous blocs en el mateix barri. Projecte dels veïns. Condicions econòmiques s/. possibilitats.

balanç

quantitatiu: 100 %

veïns:

formal: satisfactori el finançament. Però haurem estat millor construir en un altre indret dins la zona i abandonar el Clos. Amb tot el canvi qualitatiu és considerable.

pendent:

l'urbanització de la plaça, pendent d'un contenciós amb un grup de veïns amb vivendes de prestació personal.

classificació: 3.2 / 3.3resultat: rehabilitació barri, sense desplaçar la gent.

descripció: des de l'esllavissament de les d'escombreries, es reclamaven reparacions, acondicionament i permanència en la mateixa zona. No es pensava en el barri, es continua per pura estratègia.
1976, amb el PGM aprovat, el PMV, proposa un concurs d'idees per la remodelació. Els veïns s'hi oposen pel temps que això comportaria i exigeixen la immediata redacció d'un projecte i d'un estudi del finançament.
1977, l'Ajuntament Socia sap que PMV no té recursos i cedeix els terrenys al MOPU a condició de: construir vivendes socials amb diner a recuperar a llarg plaç, sense interessos i amb mesades s/. possibilitats familiar. Problemes entre l'AV. i els veïns de Can Clos. La 1ª es retira. Projecte dels veïns.

font informació: B. GONZALEZ.

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del PortSub barri: Can TunisDates: **inici** 1.972**final** 1.979**nom reiv.:** "Barraques "Jesus i Maria"**emplaçament:** c/"Baja", sobre el canal de la infanta, adosada al mur
extern del tunel del tren del Morrot, sota el cementiri**demanat:** un pis com fos i a on fos.**aconseguit:** traslladats a La Mina, els
que disposaven d'entrada. En segona
fase poblat experimental Can Tunis.**balanç****quantitatiu:** 50%**veins:****formal:** les famílies gitanes a la Mina, s'ofegaven en pisos
tan petits. El poblat, projectat magníficament tampoc ha estat
una solució per inoperància de l'Ajuntament.**pendent:** ☒**classificació:** 3.1**resultat:** erradicació sense èxit de nuclis marginals.**descripció:** 1972 subsisteixen 420 barraques . Les pluges n'enderroquen una. La urgència de
pisos és immediata.Setembre del '73, s'entreguen 80 vivendes a La Mina, a aquelles famílies que poden pagar una
entrada. Novembre del '73, 105 més.Finals '74, resten 60 famílies que no accepten anar a La Mina, o no tenen les 30.000 Pts.
d'entrada i no obtenen vivendes.El '75 es construeixen barracons amb un pressupost de 20 milions, quantitat molt superior a
la que sumaven les entrades pels pisos.'77 Poblat experimental Can Tunis que unificava, habitatge, feina i escola. Fracàs de
l'experiència; l'equip que hi treballava, plega el '79.A partir del '83 l'Ajuntament comença a nivell de tot Barcelona un pla de dispersió per
aconseguir l'integració del barraquistes. També fracasarà.**font informació:** CAU-34 // B.GONZALEZ.

m.s.u.

Reivindicacions

11

Barri: Zona Franca

AAVV: Nrta. Sra. del Port

Sub barri: Can Tunis

Dates: **inici** 1.974

final 1.975

nom reiv.: I.N.B. Can Tunis

emplaçament: Pg. de Can Tunis-c/. Legasca

demanat: que l'escola primària tancada, s'acondicioni com a Institut.

aconseguit: l'Ajuntament cedeix els terrenys municipals al MEC. L'Institut funciona des del curs 75-76 fins a 1986

balanç veïns:

quantitatiu: 100%

formal: van poder disposar durant 10 anys d'un INB en la zona. Actualment s'ha traslladat a l'Asil i lamenten la pèrdua de qualitat de l'edifici i l'entorn.

pendent: Execució PERI del nou emplaçament, que ajardini els entorns.

classificació: 4.1 / 6.2.2

resultat: conservació d'un equipament públic, malgrat el trasllat.

descripció: Unes antigues cotxeres foren convertides durant la República en l'Escola Francesc Macià. El '39 esdevien el Luis Antúnez. El curs 1973-74, es tancava l'escola per manca d'alumnat al quedar tan sols 60 famílies a Can Tunis. Els veïns la reclamen com Institut, doncs no n'hi ha cap en tot el barri. Després d'innombrables gestions amb el MEC i l'Ajuntament, aquest cedeix la propietat del terreny a l'Estat. És l'única promesa acomplida per en Masó. 1975-76, es salva l'edifici abandonat i malmès i comença a funcionar com Institut, gràcies a la pressió dels veïns que prefereixen restaurar l'edifici vell, abans que esperar 2 anys la construcció d'un edifici nou. 1987, traslladat a l'edifici de l'Asil.

font informació: "" Zona Franca 1900-1986"" / B.GONZALEZ"

m.s.u.

Reivindicacions

12

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: ""

Dates: **inici** 1.974

final 1.976

nom reiv.: Dposició al PGM

emplaçament: ""

demanat: que es recullin les
objeccions al Pla especial de
Montjuic.

aconseguit: admeses totes les
reivindicacions.

balanç
veïns:

quantitatiu: 100%

formal: molt satisfactori, tots els barris recuperats.

pendent: ☒

classificació: 2.1

resultat: incidència sobre el PGM. Modificació del pla inicial

descripció: Quan l'Ajuntament informa als veïns que el PGM. recollirà el Pla Parcial de Montjuic, l'acció dels veïns es concentra en que aquest reculli les seves reivindicacions de protecció del barri.

font informació: B Gonzalez

m.s.u.

Reivindicacions

13

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Foment

Dates: **inici** 1.974

final 1.978

nom reiv.: Urbanització Foment

emplaçament: Segura-Ferrocarrils Catalans.

demanat: asfaltat, canalització d'aigües, i del gas, i acondicionament de les conduccions de la llum. Control de les cimentacions.

aconseguit: urbanització del barri.

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: no s'explica les corrupteles de l'Ajuntament i les seves relacions amb Fomento, però se'ls ha resolt el problema de la urbanització.

pendent: Ø

classificació: 1.1

resultat: urbanització

descripció: L'ampliació del barri de Foment fou construït per la immobiliària FIESA, filial de Foment d'Obres i Construccions, a 10 mts. de la via del tren, sense anivellar pendents i amb desnivells de 3 mts. en distàncies de 8 mts. En el pla parcial de Montjuïc la zona verda feia un estranya giragònca per respectar aquest blocs que encara no està ven pagats, mentre s'afectava a barris molt més poblats. La constructora no havia urbanitzat i els veïns anaven reclamant als successius alcaldes: Porcioles, Masó, Viola, Socias. Els veïns apreten les reivindicacions i finalment s'urbanitza, augmentant la seva aportació la Immobiliària, però aportant també diner l'Ajuntament.

font informació: B. Gonzalez.

Barri: Zona Franca

AAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: Cases Barates

Dates: inici 1974

final

nom reiv.: Rehabilitació Cases Barates

emplaçament: Grup Eduard Aunós. c/.Ulldaona-Arnés-Ascó-Sovelles

demanat: remodelació del barri o
arranjament de les vivendes, ne-
teixa del barri, guarderia, assis-
tència sanitària. Solucionar les
inundacions.

aconseguit: guarderia, ampliació del
centre social. Collectors.
Actualment vivenda per alguns veïns
als blocs de la Capa.

balanç

quantitatiu: 50%

veïns:

formal: el barri no té rehabilitació possible. Les vivendes
impossibles de restaurar. A més quedarien com un ghetto en
zona industrial. Consciència de que la reiv. no era viable.

pendent:

enderrocament del barri i trasllat dels veïns a noves pro-
mocions.

classificació: 3.2

resultat: exigència de la desaparició del barri.

descripció: Nucli de 800 vivendes construït arrel de l'exposició del '29: els habitatges de
40 i 20 m², no havien estat mai restaurats. El seu estat es tan deplorable que quan s'intenta
restaurar-los arrel de les pluges de '85, sols s'aconsegueix al canviar les cobertes que es dete-
riorin més.
S'arreglen els col·lectors de Plaça Cerdà al mar, col·locant arquetes a les cases per evitar
inundacions. L'única solució viable sembla l'enderrocament del barri.
De moment s'està traslladant als habitants dels mòduls més petits de 17 m², al pisos construïts
a l'antiga fàbrica CAPA.

font informació: B. Gonzalez / Zona Franca 1900-1986

Barri: Zona Franca**AAVV:** Ntra. Sra. del Port**Sub barri:** Polvorí, Can Clos.**Dates:** **inici** 1.975**final** 1.985**nom reiv.:** Club Natació Montjuic**emplaçament:** Parc de Montjuic, sobre La Vinya, entre els barris del Polvorí i Can Clos.

demanat: 3.000 títols de soci pels veïns i lliure accés dels nens al club, per 50 pts. al mes. Ajardinament a La Vinya i construcció d'una pista polisportiva

aconseguit: Les escoles poden practicar-hi lliurement l'esport, però s'ha perdut l'accés lliure pel barri.

balanç veïns:**quantitatiu:** 25%

formal: practicament cap de les exigències dels veïns. sanejament i consolidació de la zona, però no poden fruit de les instal·lacions.

pendent:

l'ajardinament a la Vinya.

classificació: 6.2.4**resultat:** revalorització de la zona

descripció: Aquest cas no es tracta d'una reivindicació directa dels veïns, sinó del Club N.M. del Poble Sec que demana ser recolzat pels veïns per instal·lar-se a la zona, oferint una sèrie de contra partides. Els veïns de Can Clos i el Polvorí veuen la possibilitat d'assegurar la seva permanència en el barri, si es concedeix l'assentament d'una nova entitat. Un moviment demagògic d'oposició retarda el projecte i trenca els pactes. Els crèdits bancaris tampoc arriben a temps. L'encariment del projecte suposa un augment tan considerable del presupost que l'accés als títols de soci es fa difícil per a la majoria dels veïns.

font informació: B.GONZALEZ

m.s.u.

Reivindicacions

16

Barri: Zona Franca

AAVV: Cases Barates
Ntra.Sra. del Port

Sub barri: Cases Barates

Dates: **inici** 1.977

final 1.979

nom reiv.: Polisportiu

emplaçament: c/. Acer-Ul·decona-Ascó

demanat: un polisportiu

aconseguit: un polisportiu

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal: infra-utilitzat, despenjat de la totalitat del barri.
sense massa futur quan desapareixin les Cases Barates.

pendent: ☒

classificació: 6.2.4

resultat: equipament innecessari.

descripció: aquesta és una de les reivindicacions formulades a en Masó quan encara es creia possible la rehabilitació de les Cases Barates. Els veïns del Port abandonen el tema i quan marxa en Socias en Font Alta el concedeix de la nit al dia sense que ningú el reclamés. Es construeix immediatament.

font informació: Barcelona a cops / B. GONZALEZ

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del PortSub barri: La VinyaDates: **inici** 1.977**final** 1.979**nom reiv.:** Ajardinament**emplaçament:** entre la via del tren i El C.N.Montjuic

demanat: L'expropiació d'un solar per part de l'Ajuntament i el seu ajardinament per compte del C.N.M.

aconseguit: Ajardinar una petita part a càrrec de l'Ajuntament i la resta terra de ningú.

balanç**quantitatiu:** 15%**veins:**

formal: la manca de diàleg amb l'Ajuntament ha deixat una zona residual per resoldre.

pendent:

solucionar la resta de la urbanització.

classificació: 6.1.1**resultat:** posar en joc una zona, malgrat no estar resolt el problema.

descripció: els pactes amb el CNM. demanaven l'ajardinament de la zona compresa entre La Vinya i el terreny del Club. Per això calia que l'Ajuntament expropiés uns terrenys. Incomprendiblement L'Ajuntament va expropiar la bòvila adjacent, encara en tràmit i no el que els veïns demanaven. S'ha ajardinat una petita part però no el reivindicat.

font informació: B. GONZALEZ

Barri: Zona Franca**AAVV:** Ntra. Sra. del Port**Sub barri:** Port**Dates:** **inici** 1.977**final** 1.980**nom reiv.:** Can Farreró [Casa del Rellotge]**emplaçament:** interior de mansana Llobregat - Pg. Zona Franca

demanat: salvar tot l'àmbit: mansana semi-tancada gradualment i ajardinada, plaça porticada, sala cinema, teatre a l'aire lliure. Recuperació de la casa del rellotge.

aconseguit: acabat de la mansana en U, zona verda en la resta, restauració i acondicionament de la Casa del rellotge com a centre cívic.

**balanç
veïns:****quantitatiu:** 100%**formal:** s'ha convertit en el centre del barri que permet relacionar tots els nuclis.**pendent:**

Ajardinament i els blocs d'acabat de la U en construcció.

classificació: 2.3.1 / 6.1.1 / 6.2.1**resultat:** reduir el volum. Augmentar sol públic: verd i equipaments

descripció: Antiga fàbrica de fundició venuda (sembla que forçada ment), a una immobiliària que venia els pisos prometent l'interior com a zona verda, quan hi havia sol·licitud de llicència pel tancament de la mansana i la construcció a 5 m. de la façana interior de 3 plantes i 3 soterranis (els pisos interiors no tenen balcons fins a la 5ª planta). En la 1ª exposició del PGM, es dedicava la 4ª part dels solar a vivenda i la resta a zona verda. En la definitiva aprovació, la zona verda quedà reduïda a un extrem. Els veïns boicotegen les vendes. 13-11-77 declaren parc públic l'espai lliure dins de la U i l'explanada adjacent, en total uns 20.000 m2. Diverses propostes Immobiliària-Veïns. Projecte alternatiu de l'Ajuntament.

font informació: B.Gonzalez

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del PortSub barri: Can Tunis, Foment, Plus
Ultra, La Vin-ya, Port.Dates: **inici** 1.977**final** 1.985nom reiv.: Via Trenemplaçament: c/. Ferrocarrils Catalans, travessant els barris esmen-
tats, i creuant c/. Segura-Foc-Foneria -Motors.demanat: supressió de la via o al
menys una protecció.aconseguit: 1er.-passos automàtics al
creuar els carrers, separació amb
valles de les zones habitades i un pas
elevat sobre el c/Foneria.
2.-supressió de la via.

balanç

quantitatiu: 100 %

veins:

formal: obtenen seguretat i un vial per urbanitzar.pendent: ☒**classificació:** 5.2.1 / 5.3**resultat:** canvi de traçat de la via.descripció: els trens de via estreta que creuaven els esmentats barris unint l'estació de
Magoria amb el Port, passaven amb relativa freqüència prop dels pisos, en alguns indrets a
menys de 10 mts.sense protecció. Els veïns comencen aturar els trens durant 1/2 hora, per
forçar les negociacions entre l'Ajuntament i la Companyia. Es produeixen càrregues de la
policia. S'organitza una manifestació de cotxes cap al centre de Barcelona per denunciar el
problema. S'aconsegueixen mesures de protecció immediates i el compromís de suprimir la via
en un plaç de tres anys.font informació: B. GONZALEZ / " Zona Franca 1900-1986".

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: ""

Dates: **inici** 1.978**final** 1.984**nom reiv.:** Can Sabaté ["Estrellas Altas"]**emplaçament:** c/. Minería - Mare de Déu de Port.**demanat:** Els terrenys d'una indústria com a zona verda.**aconseguit:** parc en tot l'interior de mansana, accessos pels dos carrers i locals cedits a l'Ajuntament per a ús dels veïns. Centre cívic: La Cadena**balanç
veïns:****quantitatiu:** 100%**formal:** un parc preciós, que a més ha limitat l'especulació d'"Estrellas Altas".**pendent:**

el cul de sac del fons de l'illa i aconseguir accessos des del Passeig Zona Franca

classificació: 6.1.1 / 6.2.1**resultat:** reordenació d'una mansana guanyant espai públic verd i equip.**descripció:** els veïns reivindicaven el solar d'una indústria siderúrgica, Can Sabaté com a zona verda. Els veïns forcen un pacte entre l'Ajuntament i la indústria pel qual aquesta a canvi de poder edificar en el seu solar al llarg de la carretera de Ntra. Sra. del Port es compromet a: la desaparició gradual de la fàbrica, i cedeix a l'Ajuntament la resta del terreny interior, dos accessos per Ntra. Sra. del Port i un local. Un altra immobiliària "Estrellas Altas" renuncia a continuar edificant i cedeix un local per biblioteca: La Cadena i un solar que compra prèviament per facilitar l'accés des del carrer Minería a l'interior de la mansana.**font informació:** B.GONZALEZ / Zona Franca 1900-1986

Barri: Zona Franca**AAVV:** Ntra. Sra. del Port**Sub barri:**Dates: **inici** 1.980**final** **nom reiv.:** Foneria - Alts Forns**emplaçament:** c/.Zona Franca-Foneria-Alts Forns-Mare de Déu de Port

demanat: que quedi lliure i d'ús públic una part de l'espai central de l'illa, i accessos a aquest interior. I el magatzem a disposició dels veïns.

aconseguit: llicència a condició d'accessos porticats i interior lliure. El magatzem serà pels veïns.

balanç**quantitatiu:** 100%**veïns:**

formal: satisfactori perquè ajardina un fragment més de l'eix paral·lel a Pg. Zona Franca entre Cisell i Minería.

pendent:

en construcció la llicència condicionada. El magatzem en tràmit de cessió a l'Ajuntament.

classificació: 6.1.1 / 6.1.1 / 6.2.1**resultat:** ús públic de vert privat, i municipalització magatzem.

descripció: La idea de l'AV. es aconseguir un passeig paral·lel al de la Zona Franca, des de Minería a Cisell, obrint i ajardinant tots els interiors de mansana. En aquesta illa en particular, afectada pel PERI nº2, la llicència d'edificació obliga a permeabilitzar. La resta del solar està ocupada per una gran magatzem edificat sobre zona verda. Donades les excel·lents condicions del magatzem els veïns no reivindiquen l'enderrocament sinó que sigui d'ús públic.

fons informació:B. Gonzalez.

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri: ""

Dates: **inici** 1.980**final** 1.987nom reiv.: CAPAemplaçament: Mare de Déu de Port-Alts Forns-Ferrocarrils Catalans

demanat: no als gitanos. Que els veïns decideixin qui hi viurà i participació dels seus tècnics en el projecte.

aconseguit: participació tècnica AV. 176 vivendes pels veïns de la zona. Reserva d'un 10% d'adjudicació municipal. Entregades ja 65 vivendes.

balanç
veïns:

quantitatiu: 100%

formal: malgrat l'oposició inicial, ara estan satisfets del resultat que permetrà relligar Can Clos amb el barri, amb uns blocs molt dignes.

pendent:

l'acabament de les obres.
La urbanització que relligui la Capa amb Can Clos.

classificació: 3.3 / 2.4.2**resultat:** requalificació d'una zona.

descripció: '80, L'Ajuntament, d'esquena als veïns compra una antiga serradora de fusta de Guinea, i comença un projecte per dur-hi els gitanos de la Perona. L'AV, al descobrir-ho s'hi oposa. Exigeixen que les vivendes estiguin a disposició dels habitants de la zona. '84, l'Ajuntament accedeix: 10% pel Municipi, la resta l'adjudicaran els veïns. Participació del tècnic de l'AV en el projecte dels arquitectes Bastardes/Balari. L'AV veu en aquest bloc de 176 vivendes la possibilitat de traslladar nuclis de Plus Ultra, Santiveri, Can Tunis. Les primeres 65 vivendes han estat entregades als habitants de Cases Barates que disposaven de vivendes de 17 m2. El 10% d'adjudicació municipal, en la pràctica es reserva pels casos d'emergència dintre de la mateixa zona.

font informació: Zona Franca 1900-1986 / B. GONZALEZ.

Barri: Zona Franca**AAVV:** Ntra. Sra. del Port**Sub barri:** Can Tunis, Port, La
Vinya, Plus Ultra,
Foment.Dates: **inici** 1.985**final** ""**nom reiv.:** Remodelació Avinguda Ferrocarrils Catalans**emplaçament:** Avinguda Ferrocarrils Catalans**demanat:** que l'antic traçat de la
via no sigui transformat en via
ràpida com figurava en el PGM.
sinò en una Rambla.**aconseguit:** suprimit el projecte de
via ràpida. Concedida la Rambla.**balanç****quantitatiu:** 100%**veïns:****formal:** satisfactori.**pendent:**acabar la construcció del col·lector sobre el que hi ha ja un tram
de Rambla.**classificació:** 2.1.1**resultat:** evitada la partició d'un barri. Urbanització vial.**descripció:** Un cop aconseguida la supressió de la via els veïns han lluitat per modificar el
PGM, que planejava una via ràpida. Consideren que ja tenen prou barrera amb la Zona Franca i
demanen una Rambla.**font informació:**

B. GONZALEZ

Barri: Zona FrancaAAVV: Ntra. Sra. del Port

Sub barri:

Dates: **inici** 1.986**final** _____nom reiv.: Parc del Migdiaemplaçament: a la vessant sud de Montjuic sobre els terrenys de la Bàscula

demanat: 1. Que es respecti la planificació del barri. No al rockodrom que es menja La Bàscula.
2. que els accessos per Z.Franca no aïllin, que acabin la urbanització.

aconseguit: No es construirà el rockodrom. Se salven les instal·lacions de la Bàscula. No hi ha cap afectació.

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: de moment es va guanyant

pendent:

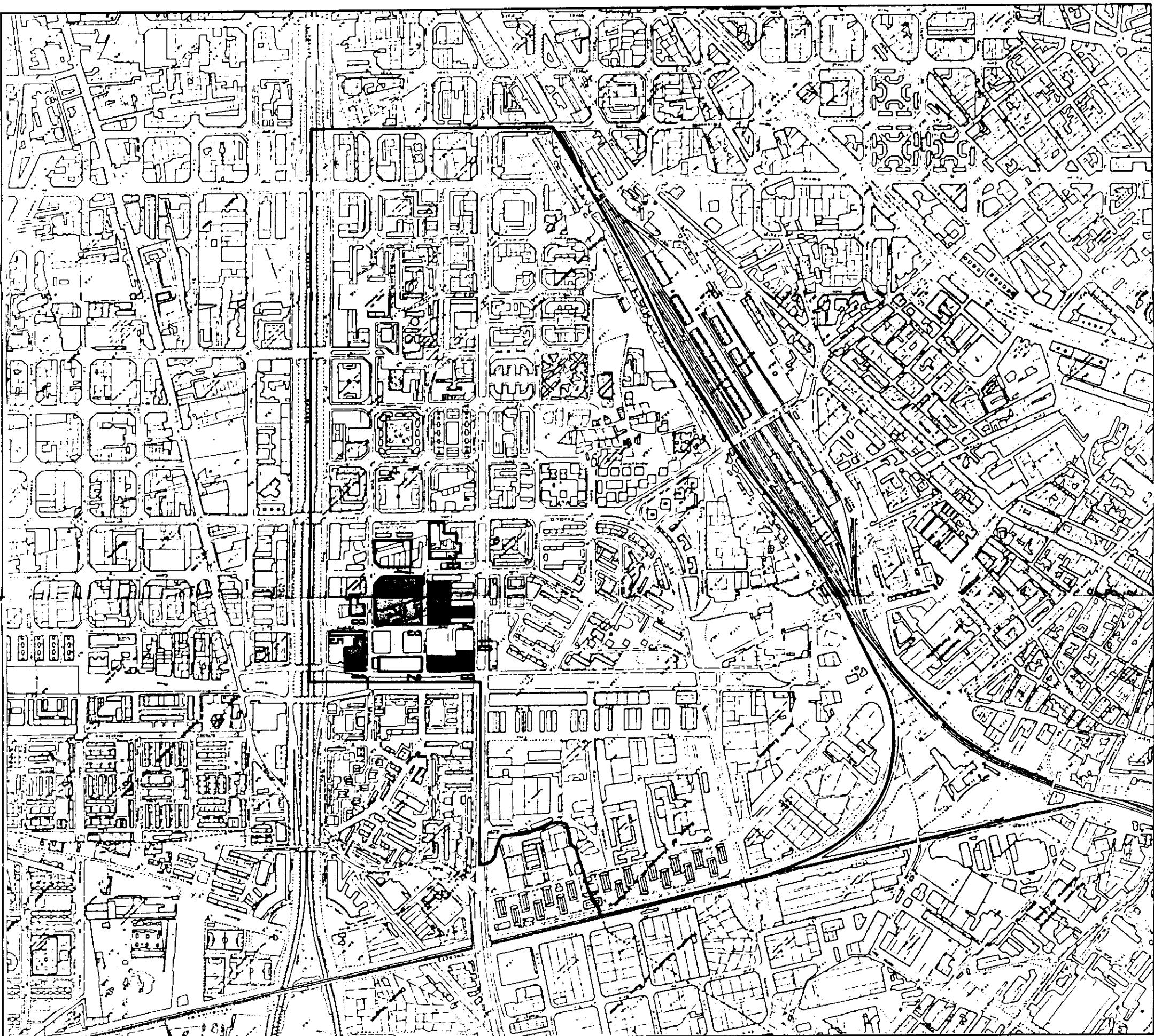
la discussió sobre els accessos no ha finalitzat encara.

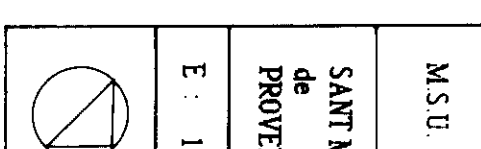
classificació: 2.1.2

resultat: salvar equipaments i planificació. Resoldre espais residuals.

descripció: En el Pla Cantallops els veïns ja van lluitar perquè inclogués la planificació de Zona Franca. Després el Parc del Migdia projectava un rockodrom que obligava a la desaparició de la Bàscula, justificada perquè en el barri ja hi ha prou equipaments esportius. Els veïns s'hi oposen. Modificat el projecte el rockodrom s'ubicarà en un altre indret.
Ara es lluita perquè els accessos al parc no siguin massa "versallescos". I pel contrari perquè no aïllin sinó que relligin el barri, que no representin una nova barrera sinó que acabin la urbanització.

font informació: B. GONZALEZ

		Per aconseguir			
		Realitzat en un 50%.			
		Realitzat en un 100%.			
M.S.U. a Barcelona.					
SANT MARTI de PROVENÇALS					
E : 1/10.000		Gener 1988.			
DC					

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEÏNS

Associació de Veïns: La Palmera de Sant Martí

Origen: 1979

Legalitzada: 1979

Barri: Sant Martí de Provençals

Límits: Guipuscoa, Cantàbria, Gran Via, Prim.

Informant: Miquel Teruel, president. i altres membres
de la junta.

Data: 22-9-88

Associacions generades: Ø

Col.laboradors tècnics: actualment Josep Mª Vilanova, arquitecte.

Inici: Un grup de veïns dels voltants del que avui és la Plaça de La Palmera, començaren el 1976 a reivindicar espais verds per una banda i per altra un control en la densitat altíssima del barri. La primera reivindicació fou el solar dels carrers Andrade, Maresme i Prim. Durant uns anys funcionaren com a secció autònoma de l'AV. de Sant Martí. També s'havien fet reunions a l'AV. de la Verneda Alta. Finalment es van independitzar, per qüestions operatives. Durant 5 anys local en el c/. Andrade, 221.

Elaboració d'un Pla popular en col.laboració amb el Consell de Districte, d'acord amb la idea de ciutat que tenien els veïns: "con espacios verdes i más humana"...."luchar por un barrio mejor haciendo posible un tipo de vida y participación más acorde con los momentos que estabamos viviendo". (La palmera nº 0). Afecta les 9 illes del barri.

Situació actual: Barri construït fa pocs anys, encerclat per 4 vies ràpides, reuneix 12.000 habitants. L'AV. acusa la falta de participació del veïnat. Els manca estructura. Els grans, iniciadors del l'AV. estan cremats, els joves volen cobrar. El fet d'estar en un local de l'Ajuntament dóna davant dels veïns la idea de que l'AV és una gestora de l'Ajuntament, es veu a la junta com a funcionaris als quals demanar coses. Es "consumeix" associació, no s'hi participa. Molta assistència a les festes del barri que organitzen conjuntament totes les AAVV de Sant Martí.

Continuen reivindicant a nivell de negociació el pla popular. Es proposen consolidar la zona esportiva, acabar la plaça, cancel·lar l'edificació i contruir vivendes socials.

Preocupació veïnal per l'aparcament. Mentre es realitzava la entrevista amb el representant de l'AV, es produïa un fluxe constant de veïns demanant informació sobre la notícia de la probable construcció d'un parking al barri.

Bibliografia:

La Palmera de Sant Martí. Nº 0, Junio 1985 / Nº 1 Noviembre 1985

Carta al Regidor President del Consell, Joaquim de Nadal, del 9 de Diciembre de 1987.

Barri: SANT MARTI DE PROVENÇALS

10 reivindicacions

Subbarri: La Palmera

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.2.1	1.986		10	Carreró de sortida a Guipuscoa
2.1.1	1.980	1.985	9	Pont a Concili de Trento
2.2	1.978	1.984	2	Oposició a la construcció de noves vivendes.
2.2	1.983	0	5	Oposició immobiliària
2.3.2/6.1.1/6.2.4	1.978	1.984	1	Pista esportiva
6.1.1	1.980		6	Zona verda
6.1.2	1.978	1.984	3	Plaça de La Palmera
6.2.1	1.980		7	Equipaments socials
6.2.2	1.980	1.986	4	Escola La Palmera
7.1.1	1.980		8	Mercat

Barris: SANT MARTI DE PROVENÇALS

Subbarri: La Palmera 10 reivindicacions

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
2.3.2 / 6.1.1 / 6.2.4	1.978	1.984	1	Pista esportiva
2.2	1.978	1.984	2	Oposició a la construcció de noves vivendes.
6.1.2	1.978	1.984	3	Plaça de La Palmera
6.2.2	1.980	1.986	4	Escola La Palmera
6.1.1	1.980		6	Zona verda
6.2.1	1.980		7	Equipaments socials
7.1.1	1.980		8	Mercat
2.1.1	1.980	1.985	9	Pont a Concili de Trento
2.2	1.983	0	5	Oposició immobiliària
1.2.1	1.986		10	Carreró de sortida a Guipuscoa

m.s.u.

Reivindicacions

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.978

final 1.984

nom reiv.: Pista esportiva

emplaçament: C/. Andrade, Maresme, Frim.

demanat: que la promotora cedeixi els terrenys que han de ser municipals i es realitzi la zona esportiva
- cobertura del polisportiu.

aconseguit: pista polisportiva i zona verda, pendent de remodelació.

balanç

quantitatiu: 75%

veïns:

formal: satisfactori en quan recuperació d'un espai. Manteniment ineficaz. S'ha projectat una remodelació que no té en compte la demanda de cobertura del polisportiu.

pendent:

La resolució i execució de la remodelació projectada.

classificació: 2.3.2 / 6.1.1 / 6.2.4

resultat: augment zones verdes i equipaments. Rebaixar densitats.

descripció: Es la primera reivindicació que aglutina els veïns de la zona. Els veïns sospiten que l'Ajuntament Socias ha cedit aquests terrenys irregularment a empreses privades. Ocupen el solar i el neteixen. L'Ajuntament per mitjà d'una permuta aconsegueix els terrenys pel barri.

'84 s'acondiciona una part com a jardí i es construeix una pista polisportiva. Des de bon començament queden sense manteniment ni neteixa. Els veïns segueixen reivindicant el manteniment i donat que no hi ha cap local per espectacles al barri demanen la cobertura de les pistes.

Actualment l'Ajuntament ofereix una remodelació que redistribueix totes les instal·lacions però no contempla la cobertura.

font informació: Diari Barcelona 13-9-77 / La Palmera nº 0 / AV.

m.s.u.

Reivindicacions

2

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.978

final 1.984

nom reiv.: Oposició a la construcció de noves vivendes.

emplaçament: c/. Maresme, 218

demanat: que no es continuï
construint.

aconseguit: un local com a centre del
barri.

balanç

quantitatiu: 0

veïns:

formal: es va perdre la reivindicació a canvi del local pels
veïns. El Centre no s'aprofita com a aglutinador del barri.

pendent: 0

classificació: 2.2

resultat: augment patrimoni municipal.

descripció: Els veïns no volien més pisos. Paren les obres durant un mes i mig. L'Ajuntament
acontenta a tothom, permetent la continuïtat de les obres i aconseguint de la immobiliària un
local en els baixos.

font informació: AV. / La Palmera no. 0. 1985

m.s.u.

Reivindicacions

3

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.978

final 1.984

nom reiv.: Plaça de La Palmera

emplaçament: C/. Concili de Trento - Puigcerdà - Andrade - Maresme..

demanat: una plaça municipalitzant el solar.

aconseguit: La plaça.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 75%

formal: La forma no agrada als veïns, sobre tot pels grans espais no utilitzables. Estat actual deplorable per defectes constructius i manca de manteniment.

pendent:

l'expropiació de la resta del solar, l'acabament de la plaça i la restauració de la primera fase.

classificació: 6.1.2

resultat: augment patrimoni municipal: zones verdes.

descripció: Es tracta del solar central del grup, on havien de construir-se 5 blocs de vivendes. Els veïns s'hi oposen i aconseguixen que l'Ajuntament compri una part important de la mansana i s'hi realitzi una de les primeres noves places de Barcelona, amb un disseny polèmic.

Greus defectes de construcció converteixen la plaça en un bassal els dies de pluja i les llums no han funcionat mai correctament.

La seva estructura facilita que sigui utilitzada com un immens pipi-can i a la nit envaïda pels droga-adictes.

Actualment segueixen reivindicant-se, a més de les imprescindibles reparacions, les necessàries expropiacions per acabar l'urbanització total de l'illa. Els veïns proposen la construcció d'un parquin en el sub-sòl que resoluria problemes d'aparcament i permetria el finançament de la intervenció.

font informació: AV. / La Palmera nº 0 / Carta al regidor del Dte.

m.s.u.

Reivindicacions

4

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.980

final 1.986

nom reiv.: Escola La Palmera

emplaçament: c/. Concili de Trento - Maresme

demanat: una escola.
- '87 adequar el semi- soterrani
com a gimnàs.

aconseguit: una escola.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100 %

formal: satisfactori.

pendent: el gimnàs.

classificació: 6.2.2

resultat: augment patrimoni municipal: equipaments.

descripció: el solar de propietat municipal estava ocupat per unes fàbriques en estat ruïnós. Els veïns el consideren idoni, en el Pla Popular per construir-hi l'Escola, perquè està ben orientat i assolejat i davant havia d'haver-hi la Plaça de la Palmera..

font informació: AV / La Palmera nº 0 (pàg.3 i 4).

m.s.u.

Reivindicacions

5

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.983

final 0

nom reiv.: Oposició immobiliària

emplaçament: C/. Maresme - Andrade

demanat: que es limiti l'alçada a 8 plantes.

aconseguit: res. Es contrueixen les 11 projectades

balanç

quantitatiu: 0

veïns:

formal: perdut per desidia del veïnat.

pendent:

abandonat.

classificació: 2.2

resultat: Ø

descripció: Una vegada més els veïns pretenen frenar la densificació oposant-se a la construcció de 11 plantes. Exigeixen que siguin només 8. I denuncien la immobiliària a l'Ajuntament. Però ja no és temps de mobilitzacions i tampoc es forcen les negociacions. La constructora es surt amb la seva.

font informació: AV.

m.s.u.

Reivindicacions

6

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.980

final _____

nom reiv.: Zona verda

emplaçament: C/. Puigcerdà - Cantabria - Guipuscoa - Concili de Trent.

demanat: zona verda.

aconseguit:

balanç

quantitatiu:

veins:

formal:

pendent:

classificació: 6.1.1

resultat:

descripció: solars reivindicats com a zona verda des del Pla popular i sobre els quals l'Ajuntament no s'ha pronunciat encara.

font informació: AV. / La Palmera nº 0 / Carta al Regidor del Dte.

m.s.u.

Reivindicacions

7

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.980

final

nom reiv.: Equipaments socials

emplaçament: c/. Puigcerdà entre Concili de Trent i Andrade

demanat: residència assistida 3ª edat.

aconseguit:

**balanç
veïns:**

quantitatiu:

formal:

pendent: PERI

classificació: 6.2.1

resultat:

descripció: alta densitat del barri i l'envelliment d'una part de la població fa preveure la demanda de viendes socials per la 3ª edat. Reclamat dençà del Pla Popular en uns solars ocupats per petits tallers practicamente abandonats no es coneix encara la decisió municipal malgrat tot els veïns tenen forces esperances. El solar està pendent d'un PERI

fontes informació: AV / La palmera nº 0 / Carta Regidor.

m.s.u.

Reivindicacions

8

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.980

final _____

nom reiv.: Mercat

emplaçament: C/. Andrade - Puigcerdà - Gelida.

demanat: ampliació amb molls de descarga i aparcaments.

aconseguit:

balanç

quantitatiu:

veins:

formal:

pendent:

classificació: 7.1.1

resultat:

descripció: reivindicat ja en el Pla Popular. Es considera una millora imprescindible per resoldre les servituds que el mercat comporta i a més permetria sanejar el carrer Gelida i evitaria un augment de la construcció en els solaris encara edificables. L'operació no és massa complicada perquè una part dels terrenys a expropiar són ja del Patronat de la Vivenda. L'AY. ha connectat ja amb la Junta de Concessionaris, la direcció del mercat, el Consell del Dte i no sembla haver-hi oposició

font informació: AV / Carta a regidor.

m.s.u.

Reivindicacions

9

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1980

final 1985

nom reiv.: Pont a Concili de Trento

emplaçament: Concili de Trento - Prim

demanat: que no es construeixi un pont entre blocs.

aconseguit: que no es construeixi el pont.

**balanç
veins:**

quantitatiu: 100%

formal: satisfactori

pendent: ☒

classificació: 2.1.1

resultat:

descripció: La immobiliaria projecta la construcció d'un pont entre Concilio de Trento i Prim per unir els dos blocs. L'AV s'hi oposa i aconsegueix que no es construeixi.

font informació: La Palmera no. 0. 1985

m.s.u.

Reivindicacions

10

Barri: Sant Martí de Provençals

AAVV: La Palmera de Sant Martí

Sub barri: La Palmera

Dates: **inici** 1.986

final

nom reiv.: Carreró de sortida a Guipuscoa

emplaçament: carreró des de Concili de Trent a Guipuscoa, entre Maresme i Prim

demanat: sanejament i urbanització del carreró.

aconseguit: projecte d'urbanització com a terrassa peatonal esgraonada.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal: satisfactori

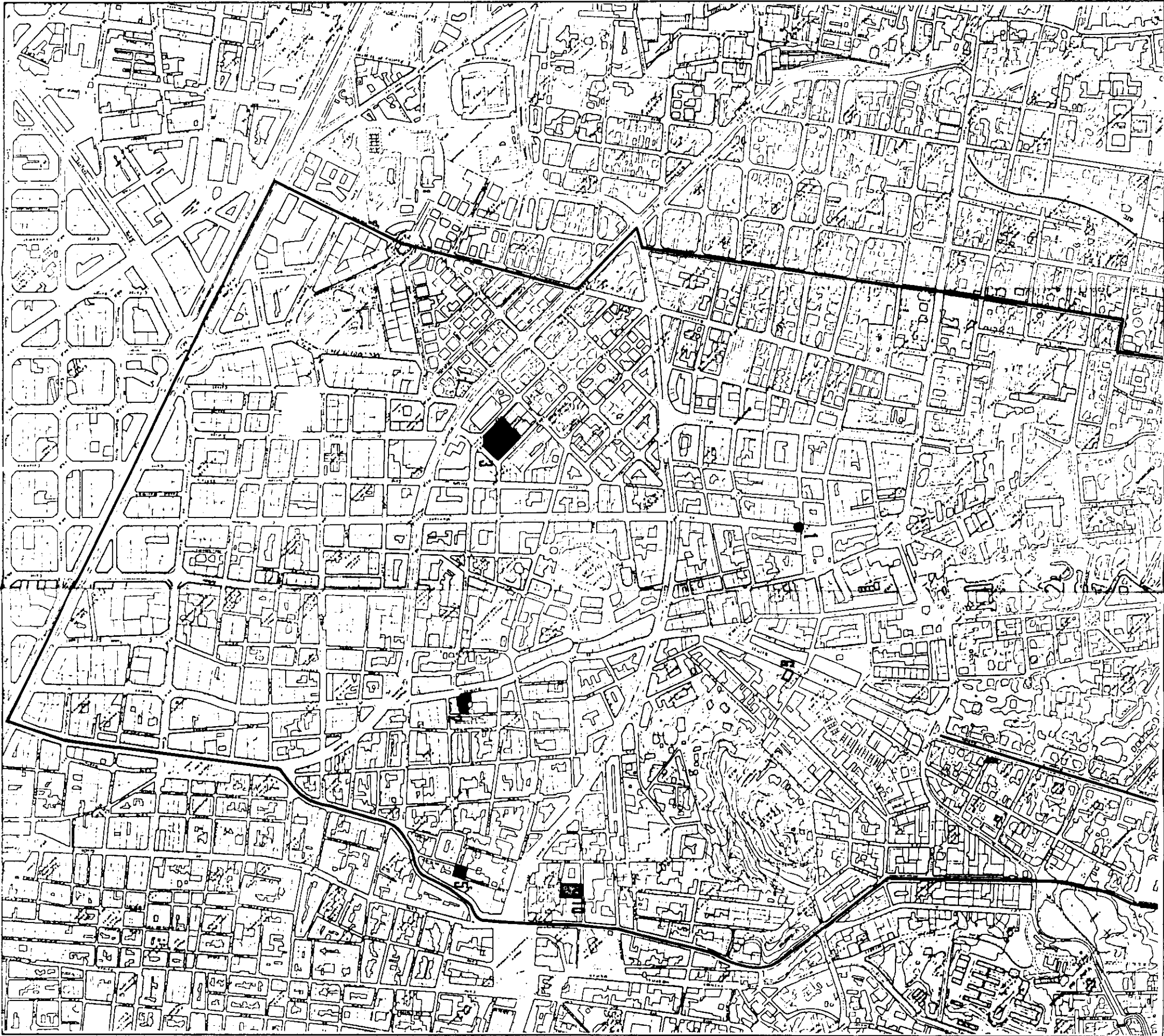
pendent: començament de les obres.

classificació: 1.2.1

resultat: urbanització.

descripció: es tracta d'un carreró que dona sortida cap al c/. Guipuscoa al c/. paral·lel a Maresme, però que queda en part obtaculitzat per un transformador. Els veïns demanaven la urbanització, és un cau de porqueria i resoldre el problema del transformador en mig de la via pública. El projecte de l'Ajuntament salva la dificultat del transformador, aprofitant el desnivell entre els extrems del carrer, construint una sèrie de terrasses que permeten soterrar-lo.

font informació: A.V.

Per aconseguir	
Realitzat en un 50%	
Realitzat en un 100%	
MSU a Barcelona	
SANT GERVASI	
E : 1/10 000	Gener 1988.
DC	

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEINS

Associació de Veïns: Sant Gervasi de Cassoles

Origen: 1975, gestora

Legalitzada:

Barri: Sant Gervasi

Límits:

data: 1987

Informant: Josep Mª Sagristà, antic soci

No s'aconsegueix comunicar amb la Junta actual; darrers
contacte 10-3-1988

Associacions generades : Ø

Col.laboradors tècnics:

Inici: Tot i que no ha estat possible contactar amb l'AV, malgrat diferents intents, s'han aconseguit algunes dades de fonts indirectes.

En primer lloc un informació general de Josep Mª Sagristà, que no recorda detalls i ens remet a Josep Mª Serra un dels primers presidents. Aquest ens connecta amb una de les seves filles, antiga secretària de l'AV, per consultar la documentació de l'època. Per motius personals no pot atendre'ns. Per això les fitxes resten sense complertar.

L'AV sorgeix cap el 1975 de l'AV de Sarrià per donar resposta als problemes de Sant Gervasi, que des de l'AV de Sarrià queden massa distants i a la vegada es una manera de conscienciació política. Al butlletí SARRIA, nº8, la comisió gestora, presidida en aquell moment per l'arquitecte Pepe Llinàs, que exposa les seves reivindicacions.

Els primers temps de l'AV de Sant Gervasi, i hagué una forta presència del PSUC i de sectors lligats als moviments progressistes d'esglèsia, com Cristians pel socialisme. Aconsegueixen com a local provisional un vell edifici de la plaça Frederic Soler, esperant rehabilitar-lo per a diversos serveis.

Les reivindicacions de les que es té constància, encara que no dades precises, s'iniciaren en aquests primers anys.

L'arribada de la democràcia sembla que va orientar els promotors cap a

d'altres interessos a la vegada que es produïren fortes tensions entre els partits i un abandó per part de l'esquerra. Durant anys disminueixen les activitats, gairebé desapareix l'associació. Hi ha un clar tall entre aquesta primera etapa i la posterior en que es parla clarament de dues Associacions.

Curiosament una de les reivindicacions més sorolloses, c/. Pàdua-Marquès de Sta. Ana, fou recolçada per l'AV. de Gràcia i no aparegué en cap moment la de Sant Gervasi. S'ignoren els motius. Potser per situar-se en el límits de Sarrià amb Gràcia. Potser per que en aquell moment la de Gràcia mantenia el prestigi de la campanya de la Plaça Lesseps. Tal vegada perquè la gracienc Església dels Josepets, que confrontava amb el terreny reivindicat, cedia els locals per les reunions. (Veure reivindicacions Vila de Gràcia).

Situació actual: Actualment s'ubica en un Centre social del districte, que sembla dur la iniciativa i responsabilitat de les activitats que s'hi duen a terme: cursets, classes, trobades. En les dues visites efectuades, les persones que ens atenen semblen preferir ignorar les activitats de les primeres etapes de l'AV i es mostren desvinculades de l'organització actual. Ens remeten al president o al secretari amb els quals no podem connectar-hi mai. No tenen un horari fixe d'estada en el local. La impressió rebuda, en el moment de les visites, es que es manté el nom de l'AV, sense contingut ni massa interès, mentre les activitats són canalitzades pel Centre.

(En l'actual posta en marxa de Can Castelló com a Centre Cívic, no sabem fins a quin punt ha pogut pesar la pressió de l'AV).

Bibliografia: Ø

Barri: SANT GERVASI

7 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.2.2			5	Plaça de la Torre
4.1/6.2.1			6	Auditori Manén
4.2/6.2.2	1.976	1.987	2	Grup Escolar República Argentina
4.2.1/6.2.1	1.977		3	Can Castelló
4.2.2	1.976		4	Salvem el Tramvia Blau.
5.1	1.974		1	semàfors
6.1.1	1.977		10	Zona verda Pàdua

Barri: SANT GERVASI

7 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.2.2			5	Plaça de la Torre
4.1/6.2.1			6	Auditori Manén
5.1	1.974		1	semàfors
4.2/6.2.2	1.976	1.987	2	Grup Escolar República Argentina
4.2.2	1.976		4	Salvem el Tramvia Blau.
4.2.1/6.2.1	1.977		3	Can Castelló
6.1.1	1.977		10	Zona verda Pàdua

m.s.u.

Reivindicacions

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Sant Gervasi

Sub barri:

Dates: **inici** 1974

final

nom reiv.: semàfors

emplaçament: c/. Muntaner - Obispo Sivilla

demanat: un semàfor

aconseguit: un semàfor

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: satisfactori

pendent: ☒

classificació: 5.1

resultat: seguretat vial

descripció:

font informació: Barcelona a cops / Josep Mª Sagristà.

m.s.u.

Reivindicacions

2

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Sant Gervasi

Sub barri:

Dates: **inici** 1976

final 1987

nom reiv.: Grup Escolar República Argentina

emplaçament: c/. Balmes, 298

demanat: Conservar l'edifici antic i l'ús escolar

aconseguit: Ampliar l'escola mantenint l'antic xalet.

**balanç
veins:**

quantitatiu: 100%

formal:

pendent:

classificació: 4.2 / 6.2.2

resultat: augment patrimoni municipal: equi.

descripció: Davant les deficiències d'espai i instal·lacions que presentava el xalet per a ser utilitzat com a escola, i donat que l'edifici no era propietat municipal, es pretenia assimilar els nens d'aquesta escola al Grup Urugay d'Av. Príncep d'Astúries.

Els pares recolzats per l'AV. defensen la permanència del centre, ampliar-lo i conservar l'antic edifici. S'aconsegueix municipalitzar-lo. Després les obres es ralenteixen molt i els veïns tornen a pressionar per accelerar-les.

L'ampliació actual ha conservat l'antic edifici integrant-lo en la nova construcció.

font informació: Barcelona a cops / Sarría, nº 10

m.s.u.

Reivindicacions

3

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Sant Gervasi

Sub barri:

Dates: **inici** 1977

final _____

nom reiv.: Can Castelló

emplaçament: c/. Castelló - Freixa

demanat: salvar la Masia com a Casal d'avis.

aconseguit: conservar la Masia i obres de rehabilitació com a Casal d'avis.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal:

pendent:

classificació: 4.2.1/6.2.1

resultat: augment patrimoni municipal. equi.

descripció: Els terrenys de Can Castelló, anaren desapareixent sota la pressió de diferents immobiliàries. L'AV defensa la conservació de la Masia i la seva rehabilitació com a Casal d'avis.

(obert al públic en 1991)

font informació: Barcelona a cops /Josep Mª Sagristà.

m.s.u.

Reivindicacions

4

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Sant Gervasi

Sub barri:

Dates: **inici** 1976

final _____

nom reiv.: Salvem el Tramvia Blau.

emplaçament: Av. Tibidabo.

demanat: que no es supprimeixi el tramvia

aconseguit: mantenir el tramvia

**balanç
veins:**

quantitatiu: 100%

formal:

pendent:

classificació: 4.2.2

resultat: mantenir un patrimoni de la ciutat

descripció:

font informació: Josep Mª Sagristà

m.s.u.

Reivindicacions

5

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Sant Gervasi

Sub barri:

Dates: **inici**
final

nom reiv.: Plaça de la Torre

emplaçament: Pl. de la Torre

demanat: re-urbanització

aconseguit: re-urbanització

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal:

pendent:

classificació: 1.2.2

resultat: requalificació d'una zona

descripció:

font informació: Josep Mª Sagristà

m.s.u.

Reivindicacions

6

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Sant Gervasi

Sub barri:

Dates: **inici** _____

final _____

nom reiv.: Auditori Manén

emplaçament: c/. Balmes

demanat: acabar l'edifici.

aconseguit: Ø

balanç

quantitatiu: 0

veins:

formal:

pendent:

classificació: 4.1/6.2.1

resultat:

descripció: El músic Manén va constituir una Fundació i va iniciar les obres d'un auditori. Després per manca de recursos el va legar a la Ciutat. La construcció estava a mig fer, només amb l'estructura. L'Ajuntament mai hi va fer res, permeten que s'anés malmeten. Al principi s'al·legava manca de presupost. Els veïns reclamen la continuació de les obres, i mesures de tancament perquè no s'hi accedeixi des del carrer, amb el perill d'accidents i degradació de la zona. Actualment l'Ajuntament remarca que el projecte es inviable, perquè les seves petites dimensions permeten tan sols un auditori privat que no justifica els costos de l'obra. Tan sols s'ha aixecat una tanca.

font informació: Josep Mª Sagristà.

m.s.u.

Reivindicacions

10

Barri: Sant Gervasi

AAVV: Vila de Gràcia

Sub barri:

Dates: **inici** 1977

final _____

nom reiv.: Zona verda Pàdua

emplaçament: c/. Padua - Marquès de Sta. Anna.

demanat: aturar l'edificació i zona verda

aconseguit: municipalitzar els terrenys. Zona ajardinada provisionalment pels veïns. Projecte de residència per la 3ª edat.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 75%

formal: satisfacció al primer moment a l'aturar les obres desencis quan després de tants anys esperant una zona verda poden trobar-se amb un edifici.

pendent: de la realització del projecte definitiu.

classificació: 6.1.1

resultat: augment patrimoni municipal.

descripció: Solar ocupat per una torre amb el seu jardí, resta d'una gran finca desapareguda que ha estat substituïda per un edifici de Nuñez y Navarro, on havia de construir-se, segons es va assegurar als compradors dels nous pisos, una piscina i pista de tennis. En realitat la promotora juntament amb dues altres havia presentat un projecte d'obertura i ampliació del c/. Marquès de Santa Anna, seguint la perpendicular al c/. Padua, amb la qual cosa havien aconseguit quatre façanes. L'enderrocament de l'antiga torre i l'inici de les obres d'un nou edifici, engegà la reivindicació, com a zona verda. Es recullen més de 1700 firmes dels veïns de l'entorn i el suport de l'A. V. Vila de Gràcia (tot i pertànyer a Sant Gervasi). Denunciat el cas a l'Ajuntament Socias, s'atura l'obra, mercès a que s'havien produït defectes en la concessió de la llicència, que l'obertura del carrer no estava aprovada i també a l'existència d'una mina d'aigua i a que la bóveda del metro afectava part del solar. Finalment l'Ajuntament compra el solar que resta abandonat durant anys, fins que els mateixos veïns de l'entorn l'ajardinen. Donat que el solar és edificable, l'Ajuntament elabora un projecte per construir-hi una residència per la 3ª edat i una plaça. La proposta no agrada als veïns, que volien un parc. De moment el tema està

font informació: Diario de Barcelona / Tele Expres/

M. S. U.

INFORMACIONS ASSOCIACIONS DE VEINS

Associació de Veïns: Sant Andreu

Origen: 1971, gestora

1972, actua

Legalitzada: 1973

Barri: Sant Andreu del Palomar

Límits:

Informant: Francesc Porret,
antic president durant 13 anys.

Data: Febrer-Maig 1987

Febrer 1988

Associacions generades: Extremo-sur;

Col.laboradors tècnics: Cusidó, Navarro-Cossío, arquitectes.

Inici: L'AV sorgeix d'una comisió de cultura del Casal Catòlic. I d'una comisió de barri. Sant Andreu no ha perdut la consciència de barri i volen potenciar la seva tradició associativa.

Els primers anys ho reivindicaven tot. Domini del PSUC.

El paper dels tècnics com a tals quedava molt reduït (arquitectes, mestres i advocats), influïen molt poc respecte a les directrius de les reivindicacions, que estaven totalment polititzades. Per en Porret, avui no seria possible cap Pla Popular perquè cap arquitecte vol enfrontar-se amb l'Ajuntament.

En la relació de lluites, la divisió que se'ns ofereix és:

- Lluita per semàfors.
- Zones verdes.
- Ateneu Popular.
- Patrimoni artístic.
- Escoles.

Ara bé la reivindicació paradigmàtica, que destaca en tots el butlletíns i que genera més actes i propaganda és la PEGASO. No sols el Parc, sinó també l'escola. Es una reivindicació que es perllonga des del 73 fins a les darrereries de la segona etapa estudiada, 1986.

En la mateixa època apareix el tema dels terrenys de RENFE-MERIDIANA, que no ocuparan mai un paper tan central.

Entre mig moltes altres intervencions, algunes ja oblidades.

En el Butlletí de l'Associació d'abril de 1978 es fa una crida a la

participació dels veïns ja que els militants polítics s'han anat a treballar als seus respectius partits i per aquest motiu l'AV. es troba mancada de braços col·laboradors. A la vegada segueixen arribant demandes d'ajut del veïnat, per resoldre problemes domèstics: esquerdes, locals molestos, tallers il·legals, zones verdes en interiors d'illa, així com canvis de nom de carrer. Per suposat, continuen les reivindicacions pendents, i les que giren entorn de la sanitat o la cultura que escapen a l'àmbit de l'estudi.

Situació actual: de revitalització. Noves reivindicacions: principal la reimplantació de la Rambla. Problemes amb el Centre Cívic. Competitivitat en lloc de col·laboració. Duplicació d'ofertes.

Al SAdcap d'octubre del 82, es defineixen els punts bàsics dels quals podria partir un possible "Pla Popular de Sant Andreu":

- a) recuperació dels eixos.
- b) discussió i redimensionat de les vies ràpides.
- c) equilibri entre l'edificació històrica i la nova.
- d) prioritització de l'espai complementari de l'edificació (lliure i equipaments).

Denuncien que el PGM "contempla la ciutat com instrument de producció i no com el lloc de la vida de l'home"; la degradació formal i d'identitat del barri, amb la desaparició dels eixos: Carrer Gran i la Rambla, que han estat engolits i provoquen una acefalia del barri.

Creuen important les AAVV avui, per:

- fer realitat la participació ciutadana.
- l'educació cívica.
- defensar els interessos dels veïns.
- la integració dels immigrants.

El 1983, sorgeix el problema de l'Eix de vianants, projectat per l'Ajuntament prescindint absolutament del parer dels veïns. Es fortament qüestionat per l'AV que recull el rebuig dels veïns, que el consideren un projecte alié a la cultura i història del barri, que no satisfà cap expectativa veïnal. La polèmica desapareix el 84 de les pàgines de SAdcap. A partir del 85 la problemàtica es centrarà en la recuperació de la Rambla. La gran reivindicació finalment aconseguida.

Bibliografia:

SANT ANDREU, butlletí de l'Associació de veïns. Abril 1978

SANT ANDREU DE CAP A PEUS. (SA. dcap). 21 febrer 1981 fins juliol 1988.

Barri: SANT ANDREU

17 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
6.1.1 / 6.2	1.973		0	RENFE - Meridiana - Can Dragó
6.1.1 / 6.2.2	1.973	1.986	1	Terenys de la Pegaso
6.2.1	1.977	1.982	2	Les Cobxeres
6.1.2	1.977	1.982	3	Plaça del Triangle
1.2.2	1.977	1.982	4	Plaça Mossén Clapés
6.1.1	1.978		5	Illa Santa Marta, Joan Tomas
6.1.3	1.979	1.980	6	Plaça dels Yeíns
4.2.1	1.979	1.986	9	Casa Ignasi Iglesias
6.2.2	1.980	1.987	7	Escoles Irlanda-Vallés
6.1.2	1.982	1.984	8	Plaça de la Pomera
1.2.2	1.983	1.984	10	Oposició Plaça Orfila - Eix de vianants.
6.2.1	1.983	1.988	11	Casal d'Avis
1.2.1	1.985		12	Rambla de Sant Andreu
4.2.1	1.985	1.986	13	Casa Bloc
5.1	1.985	1.986	14	semàfors
1.2.2	1.985		15	Zona verda a la Riera de Sant Andreu
4.2.1 / 6.2	1.987		16	Can Fabra

Barri: SANT ANDREU

17 reivindicacions

Subbarri:

<u>classificació</u>	<u>inici</u>	<u>final</u>	<u>no.</u>	<u>nom reivindicació</u>
1.2.1	1.985		12	Rambla de Sant Andreu
1.2.2	1.977	1.982	4	Plaça Mossén Clapés
1.2.2	1.983	1.984	10	Oposició Plaça Orfila - Eix de vianants.
1.2.2	1.985		15	Zona verda a la Riera de Sant Andreu
4.2.1	1.979	1.986	9	Casa Ignasi Iglesias
4.2.1	1.985	1.986	13	Casa Bloc
4.2.1 / 6.2	1.987		16	Can Fabra
5.1	1.985	1.986	14	semàfors
6.1.1	1.978		5	Illa Santa Marta, Joan Torras
6.1.1 / 6.2	1.973		0	RENFE - Meridiana - Can Dragó
6.1.1 / 6.2.2	1.973	1.986	1	Terenys de la Pegaso
6.1.2	1.977	1.982	3	Plaça del Triangle
6.1.2	1.982	1.984	8	Plaça de la Pomera
6.1.3	1.979	1.980	6	Plaça dels Yeíns
6.2.1	1.977	1.982	2	Les Cobxeres
6.2.1	1.983	1.988	11	Casal d'Avis
6.2.2	1.980	1.987	7	Escoles Irlanda-Vallés

m.s.u.

Reivindicacions

0

Barri: Sant Andreu/Nou Barris/Porta **AAVV:**

Sant Andreu
Porta
Prosperitat

Sub barri: Sant Andreu
Porta
Prosperitat

Dates: **inici** 1973
final

nom reiv.: RENFE - Meridiana - Can Dragó

emplaçament: Av. Meridiana- Avd. Rio de Janeiro

demanat: gran zona verda com a pulmó del barri i petits equipaments.

aconseguit: una part important d'equipaments escolars, culturals, sanitaris i zona verda.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 75%

formal:

pendent: en fase de construcció.

classificació: 6.1.1 / 6.2

resultat: augment patrimoni municipal: ziv.equi. requalificació

descripció: sobre les 32 Ha. del terrenys de Renfe - Meridiana, el 1969 es convoca un concurs de Centre Direccional sobre les bases de 50% de terciari rentable, 25% de terciari públic i 25% d'equipaments. Guanyat per J. Sanmartí, que treballa d'acord amb les AAVV, que volen un gran parc.
1974-PGM: 25% terciari i residència rentable, 25% terciari públic, 50% equipaments pel districte.
1976 l'aprobació del PGM. recull el programa d'usos però no la repartició del terreny.
La reivindicació en front de l'Ajuntament, ha comportat més negociacions que mobilitzacions populars.
1977, els veïns proposen: 75% equipaments, 25% terciari rentable. Hi va haver una exposició de projectes populars, finançat per les associacions.

font informació: Porret / Tele Expres 13-6-77 / SAdcp 81

m.s.u.

Reivindicacions

Barri: La Sagrera / Sant Andreu

AAVV: Sagrera
Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1973

final 1986

nom reiv.: Terrenys de la Pegaso

emplaçament: c/.Sagrera-Rovira i Virgili-Dublín- Portugal-Torroella de Montgri.

demanat: escoles i zona verda en els antics tallers de la Pegaso.

aconseguit: el parc i les escoles. S'augmenta la zona verda, a canvi dels grans blocs de pisos. El jurat que falla el concurs format per tècnics i veïns.

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: molt satisfactori

pendent: Ø

classificació: 6.1.1 / 6.2.2

resultat: salvar la z. verda aprovada en el PGM i accelerar construcció

descripció: és la primera reivindicació de les dues AA.VV. que urgeixen l'ús públic de la fàbrica i denuncien les maniobres especulatives. L'avantprojecte del PGM. preveia tot el terreny com a verd i equipament.
1971.Pla Parcial presentat per l'empresa és aprovat per l'Ajuntament.
1972 Enasa pacta amb l' Ajuntament un plaç de 12 anys, a partir del '75 per lliurar els terrenys, 1 Ha. cada 4 anys, ('79-'83-'87) abonant-li 8.103.607 anualment. L'entrega finalitza el '83 per interessos d'ENASA
La Immobiliaria CEYASA, compra 46.000m2 per construir-hi 1.200 vivendes i "cedeix" a la ciutat els 15.000 m2.que el PGM. preveu com a equipament escolar i zona verda.
Així l'Ajuntament corre amb les despeses d'urbanització i permet compensar volums.
1978, s'inagura l'escola en una construcció provisional.1982 Inaguració de l'escoles
'83 Projecte d'E. Batlle i J. Roig, seleccionat en el concurs, per un jurat amb participació de les AAYV.

font informació: Mundo Diario 21-24-29 juny 77 / Barcelona a cops / Cau-34 / Porret / Tot Sagrera 31/ SADcp 210 - 211- 212 - 214 - 215

m.s.u.

Reivindicacions

2

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1977

final 1982

nom reiv.: Les Cotxeres

emplaçament: C/. Monges-Pg. Fabra i Puig.

demanat: la rehabilitació de totes les instal·lacions com Ateneu Popular i auditori per 1000 o 1500 persones.

aconseguit: conservar la façana dels transformadors, la resta de nova construcció. Una part com a Centre Cívic, un altra com Casal de Joves.

balanç

quantitatiu: 75%

veins:

formal: no se li ha donat l'ús que volien els veïns. A més tenen problemes d'interferències amb el Centre Cívic.

pendent:

l'auditori

classificació: 6.2.1

resultat: conservació i re-utilització pública de patrimoni municipal.

descripció: els veïns demanaven tot el complex de les cotxeres com Ateneu Popular i com auditori. Donada les grans dimensions de la nau proposaven una sala per 1000 o 1500 persones, ja que Sant Andreu no disposa de cap local d'aquestes característiques. La reivindicació de l'auditori segueix pendent. A la de l'Ateneu a les cotxeres ja hi han renunciat.

font informació: Porret.

m.s.u.

Reivindicacions

3

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1977

final 1982

nom reiv.: Plaça del Triangle

emplaçament: c/. Sta Coloma - Virgili

demanat: una petita placeta.

aconseguit: una petita placeta.

balanç

quantitatiu: 100%

veins:

formal: molt satisfactori.

pendent: ☒

classificació: 6.1.2

resultat:

descripció: L'AV posa força em fàsi en aconseguir l'ajardinament de l'espai residual del vèrtex de l'angle format per la confluència dels dos carrers. La consecució de l'urbanització és àmpliament celebrada com un triomf que demostra la força del moviment veïnal.

fontes informació:

m.s.u.

Reivindicacions

4

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1977

final 1982

nom reiv.: Plaça Mossèn Clapés

emplaçament: c/. Bartrina-Gran de Sant Andreu-Plaça Mossèn Clapés

demanat: urbanització de la plaça.

aconseguit: la plaça

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: massa dura

pendent: ☒

classificació: 1.2.2

resultat:

descripció: Els veïns venien reclamant la realització d'una plaça propiament dita i el '77 rellancen la campanya per exigir a l'Ajuntament que inclogui en el Pla d'urgències la urbanització i projecte i que s'exposi el projecte municipal juntament amb el proposat pels veïns.

Comencen les obres segons projecte de Miquel Vidal el 1981.

Inaugurada per Narcís Serra el 2 d'Octubre.

font informació: Butlletí de Sant Andreu, abril '78 / Barcelona a cops /
SAdop 10-11-83

m.s.u.

Reivindicacions

5

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1978

final

nom reiv.: Illa Santa Marta, Joan Torras

emplaçament: c/. Santa Marta-Joan Torras-Sta.Cristina.

demanat: apertura del c/. Santa Cristina, per accedir a l'interior de l'illa i aconseguir el seu ajardinament.

aconseguit: Ø
(s'ha tancat del tot la mansana)

balanç

quantitatiu: 0

veins:

formal:

pendent: Ø

classificació: 6.1.1

resultat:

descripció: El c/. Sta. Cristina estava tancat des de fa anys per una casa. Els veïns pretenen obrir el carrer per accedir a l'interior de l'illa i ajardinar-la. Es consulten tècnics i advocats, i es fan gestions a l'Ajuntament. Dificultats davant els interessos de les moltes immobiliàries implicades.

La reivindicació sembla abandonar-se i deixa d'aparèixer en els documents.

El carrer Santa Cristina, no figura ja en la guia urbana de la ciutat.

font informació: Butlletí de Sant Andreu, abril 78 / Barcelona a cops

m.s.u.

Reivindicacions

6

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1979

final 1980

nom reiv.: Plaça dels Veïns

emplaçament: darrera l'Església de St. Andreu

demanat: ús públic de l'espai i
ajardinament de la zona.

aconseguit: l'ús públic i l'auto-
urbanització, amb participació de
l'Ajuntament.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100%

formal: satisfets del resultat

pendent: Ø

classificació: 6.1.3

resultat: utilització pública d'un espai de propietat privada.

descripció: els terrenys són de l'Església. Hi ha una proposta per part d'un grup de feligresos perquè la parròquia cedeixi part de les seves instal·lacions infrautilitzades. S'enceten converses entre el rector (Mn.Camps) i el regidor, que es limiten a l'exterior dels rederes de l'església. Ho ajardinem els mateixos veïns.. Existeix una certa intervenció i ajuda per part de l'Ajuntament.

font informació: F. Porret / Sant Andreu, no.10

m.s.u.

Reivindicacions

7

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: **inici** 1.980

final 1.987

nom reiv.: Escoles Irlanda-Vallès

emplaçament: c/.Irlanda-Vallès

demanat: escola d'E.G.B. en uns antics cortals de propietat privada.

aconseguit: l'Ajuntament expropia el solar i construeix l'escola.

**balanç
veïns:**

quantitatiu: 100 %

formal: satisfactori.

pendent: en construcció.

classificació: 6.2.2

resultat: municipalització solar. Augment equipaments escolars.

descripció: els veïns reclamen una escola en un solar que havia estat un cortal de bens i que més tard fou ocupat per petits tallerets. Aconsegueixen que l'Ajuntament l'expropii i actualment s'hi està construint l'escola.

font informació: Porret / SAdcp237

m.s.u.

Reivindicacions

8

Barri: Sant Andreu del Palomar

AAVV: Sant Andreu

Sub barri:

Dates: inici 1982

final 1984

nom reiv.: Plaça de la Pomera

emplaçament: c/.Ruben Darío-Riera de Sant Andreu-Gran de St. Andreu.

demanat: una placeta, en un solar de propietat privada, on hi ha una pomera, però en un indret pendent de remodelació.

aconseguit: la municipalització i urbanització mínima del solar, que respecta la pomera i on s'han traslladat antics signes d'identitat del barri com una font

balanç

quantitatiu: 100%

veïns:

formal: els veïns la senten molt seva, han contribuït pintant un mural sobre la mitjera que tanca la plaça.

pendent:

Ø, en quant al reivindicat. La remodelació de la zona pot suprimir-la.

classificació: 6.1.2

resultat: municipalització d'un solar. augment zones verdes.

descripció: els veïns reclamen el solar de la confluència de Ruben Darío amb la Riera. Es tracta d'un solar, de propietat privada, abandonat, on hi ha una pomera. La zona està pendent de remodelació doncs la Riera ha de desaparèixer. Les negociacions amb l'Ajuntament l'obliguen a comprar-lo. Els veïns no sols recuperen i utilitzen un petit espai que quedava com a residual sinó que a més consideren que han guanyat un espai per acondicionar signes d'identitat del barri com uns pilons o una font treus d'edificis enderrocats.
Pintura mural mitjera d'Antoni Gavarre. Octubre 1986.

font informació: Perret / Barcelona a cops /SAdcp 210.